

SPRÁVA O ČINNOSTI SLOVENSKEJ SPELEOLOGICKEJ SPOLOČNOSTI ZA ROK 2020

Peter Holúbek, predseda SSS

Rok 2020 možno považovať za mimoriadny z viacerých hľadísk. V stanovenom termíne sa neuskutočnili centrálné podujatia (predsedníctvo, Speleomíting, Jaskyniarsky týždeň). V náhradnom termíne, 4. septembra, sa uskutočnilo iba predsedníctvo, kde sa ocenili nasledovní jaskyniari:

Po spočítaní počtu akcií v roku 2020 sa dospelo k číslu 3084. To znamená, že naši členovia strávili minimálne takýto počet dní v krase a podzemí. Po porovnaní s predchádzajúcimi rokmi ide asi o najväčší počet terénnych akcií za rok v histórii Slovenskej speleologickej spoločnosti.

Pre porovnanie pred desiatimi rokmi bolo zaznamenaných iba 2075 dní. Ide o obrovské číslo, za ktorým stojí veľké úsilie našich členov, ktorí v zmysle stanov skúmajú, dokumentujú a chránia kras a jaskyne. Za to im, a všetkým ich podporovateľom, patrí úprimné poďakovanie. Objavené a zdokumentované kilometre, ktoré sú výsledkom tejto činnosti, samozrejme tešia, ale určite máme čo zlepšovať. Je to najmä dokumentácia, ktorá patrí medzi dôležité súčasti našej práce. Na sekretariát spoločnosti bolo doručených za uplynulý rok 1244 technických denníkov, čiže iba necelá polovica našich aktivít bola zdokumentovaná, čo je škoda. Tieto materiály sú totiž z času na čas súčasťou príjmov SSS. Asi podstatnejšia strata spočíva však v tom, že informácie z akcie, ktoré by tam mohli byť uvedené, sa nezachovávajú do budúcnosti. Teraz, keď sa svet rýchlo mení a podmienky pre našu činnosť a existenciu SSS takisto nezostávajú nemenné, práve dokumentačný materiál vieme použiť v náš prospech. Vypovedá totiž o našich aktivitách, za ktoré sa určite nemusíme hanbiť, a keď ho za niekoľko rokov zosumarizujeme, tak sa môžeme dostať k zaujímavým číslam. Napríklad od roku 2004 do roku 2020, čiže za 17 rokov, sme na Slovensku objavili 132 kilometrov podzemných priestorov a zdokumentovali 188 kilometrov. Chcel by som preto vyzvať všetkých našich členov, aby prekonali nechuť písať (a možno aj prekonali iné dôvody) a prispeli tak k spoločnému dielu nielen prácou, dôvtipom a umom, ale aj dokumentáciou. Naši nasledovníci v budúcnosti to určite ocenia.

Peter Holúbek

Zlatou medailou

Bohuslav Kortman pri príležitosti životného jubilea a za zásluhy pre jaskyniarstvo

Daniel Hutňan *in memoriam* za zásluhy pre jaskyniarstvo

Striebornou medailou

Karol Ďurčík pri príležitosti životného jubilea a za dlhoročnú činnosť

Erik Kapucian *in memoriam* za dlhoročnú činnosť

Pavel Hovorka za dlhoročnú činnosť

Eubomír Kokavec pri príležitosti životného jubilea a za dlhoročnú činnosť

Jozef Grego za odbornú prácu s témou malakofauna

Peter Medzihradský pri príležitosti životného jubilea a za všestrannú činnosť

Čestné uznanie pri príležitosti životného jubilea sa udelilo

Jánovi Tirpákovi, Michalovi Varholovi, Ondrejovi Trávníkovi, Zdenkovi Hochmuthovi, Mariánovi Bukovskému, Petrovi Macečkovi, Mariánovi Jagerčíkovi, Silvestrovi Votoupalovi, Milanovi Orfánusovi, Petrovi Halenárovi a Eudóvtovi Krčmárikovi.

Keďže sa nekonal Speleomíting, na predsedníctve sa udelili aj ocenenia za domáce objavy a zahraničné aktivity; získali ich Speleoklub Drienka za objav Debraďských jaskýň, Jozef Grego a Mário Olšavský za prieskum a dokumentáciu jaskýň v Mjanmarsku a Barbora Miškeje za športový výkon v jaskyni Gouffre Berger.

Tabuľka objavených a zameraných chodieb v rokoch 2004 – 2020 spolu s počtom akcií a technických denníkov

Rok	Objavy (km)	Zamerané (km)	Počet akcií	Technické denníky
2004	8,9	10,8	2145	1312
2005	13,9	14,6	2058	1207
2006	10,1	9,7	1978	831
2007	10,9	12,3	2085	1007
2008	6,5	10,1	2005	911
2009	11,9	11,8	1893	1026
2010	5,5	11,5	2075	1050
2011	8,7	16,7	2280	1154
2012	5,9	14,6	1998	907
2013	5,9	9,3	2145	883
2014	5,1	9,5	2366	948
2015	5,5	11,2	2379	952
2016	7,2	11,5	2273	949
2017	7	11,3	2784	1170
2018	7,1	11,9	2655	1542
2019	5,7	5,2	2832	1109
2020	5,7	6	3084	1244
Spolu	131,5	188	39035	18202

Atmosféra na rokovaní počas 12. vedeckej konferencie *Výskum, využívanie a ochrana jaskýň*, ktorej sme boli v septembri roku 2020 spoluorganizátori

ČINNOSŤ JASKYNIARSKÝCH SKUPÍN A KLUBOV V ROKU 2020

JASKYNIARSKA SKUPINA ADAMA VALLU – TERCHOVÁ

V uplynulom roku sa naša skupina venovala najviac Vrátnej doline, kde sme však nezaznamenali takmer žiadne postupy. Pri zimnom prieskume sme našli nové vytopené miesto, ktoré máme v pláne na jar rozkopať. Ďalej sme po mnohých rokoch opätovne vyčistili občasnú vyvieračku Estavella vo Vrátnej doline; pri kopaní sme našli veľké množstvo okruhliakov, od najmenších až po 5 – 7-centimetrové. Pri pozorovaní sme zistili, že občasná vyvieračka reaguje veľmi rýchlo na dažď alebo topenie snehu, pričom hlavný výver reagoval len minimálne. Zistili sme aj to, že občasná vyvieračka sa pri poklesnutí hladiny správa aj ako ponor, pričom voda z nej odchádza dvomi smermi. Určite sa sem vrátíme aj v roku 2021.

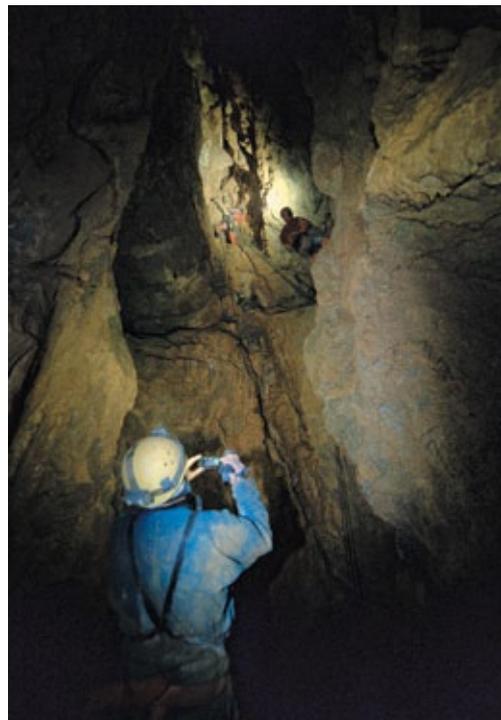

V žľabe asi sto metrov pod vyvieračkou sme našli ponor priamo pod Medvedími jaskyňami, oplátilo by sa tu spraviť farbiacu skúšku. V auguste sme v termíne zrušeného jaskyniarskeho týždňa usporiadali akciu, na ktorej sa zúčastnili aj členovia klubov Strážovské vrchy, Tribeč a ZO ČSS 6-08 Dagmar.

Na nej sme sa venovali prieskumu vo Vrátnej doline a v oblasti Veľkého Rozsutca. Akciu sme zakončili gulášom od Jána Muráňa a Ivety Štefkovej. Bohužiaľ, v septembri nás navždy opustil náš kamarát a dlhoročný predseda skupiny – Ondrej Štefko. V tomto období sme sa venovali aj činnosti v Strážovských vrchoch, v jaskyniach Beňova medvedia a Četníkova svadba, pričom v oboch jaskyniach sa našim

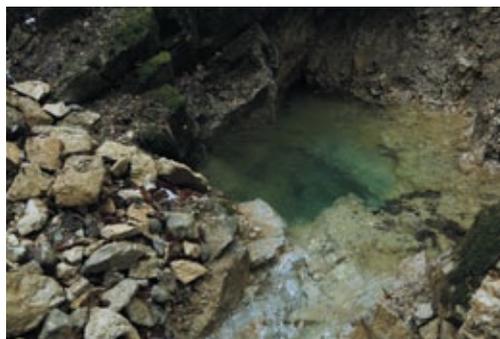
Objavená priepasť v jaskyni Četníkova svadba.
Foto: E. Hamplová

Zdolávanie objavenej priepasti pomocou lezeckého stĺpa
v jaskyni Četníkova svadba. Foto: E. Hamplová

Občasná vyvierka Estavella. Foto: V. Ruček

Estavella počas topenia snehu. Foto: T. Hampl

členom podarilo podieľať na objavoch. V závere roka sme začali s mapovaním v Četníčke, ktoré dokončíme až v nasledujúcom roku. Členovia JS Ján Dubravay s Máriou Dubravayovou sa podieľali na prieskume Kysuckej vrchoviny, jaskýň a priepastí v bradlovom pásme – v okolí Lysice a jaskyne v Brodne. Navštívili tiež jaskyne vo Višňovom. Počas dovolenky navštívili jaskynný komplex Grutas de cacahuamilpa v Mexiku. Teší nás, že tento rok sa naša skupina rozrastie o dvoch nových členov a jedného čakateľa, ktorí sú aktívni a šikovní. Dúfame, že budúci rok bude na postupy o čosi úspešnejší.

Tomáš Hampl, predseda JS

Estavella pred začatím prác. Foto: T. Hampl

JASKYNIARSKA SKUPINA ARAGONIT

Už dvanásť rok bola činnosť Jaskyniarskej skupiny Aragonit zameraná na prácu v lokalite lom Kľačany II v oblasti Prírodnej pamiatky Kľačoviansky meander. Celkom sme v tomto roku zorganizovali 43 jaskyniarskych akcií. Z toho 31 akcií sme uskutočnili v lome Kľačany II. Zamerali sme ôsmimi polygónovými ťahmi 21,24 m nových priestorov v jaskyni Ľudmila, 4,49 m v Pírárskej zátok. Tri akcie sme uskutočnili na Istrii v Chorvátsku v oblasti sprístupnenej jaskyne Jama Baredine v Juránskej a Vergotinskej jaskyni. Vo Vergotinskej jaskyni sme zamerali v nových priestoroch prekopaných v rokoch 2018 a 2019 tri polygónové ťahy s dĺžkou 13,35 m. Pre prítomnosť CO₂ sme nedokázali domerať priestory za Norou Mojsejovou.

Našu činnosť značne poznamenala pandemická situácia, lockdowny, karantény a zákazy cestovania do iných okresov. Všetky akcie sa

preto organizovali veľmi ťažko. Členovia sa často obávali akcií zúčastniť aj kvôli hroziacim pokutám za pohyb mimo okres. Dopravu na lokality sme preto celý rok realizovali cez dva okresy do tretieho osobným automobilom v rámci monitoringu uzáveru jaskyne Ľudmila špecializovanou strážnou službou, čo bolo síce finančne náročné, ale bezpečnejšie. Dopravu na akcie som sponzoroval sumou 450 €.

V Lome Kľačany II sme na 10 akciách pokračovali vo výkopových prácach pod zrúteným portálom Pieskovej jaskyne. Hneď na prvej akcii 23. 4. (E. Piovarčí, S. Puškášová) sme zistili, že nám bývalý ťažbár v lome odťažil kus jaskynnej steny pod portálom, čo nás samozrejme nepotešilo. Ťažba je tu už zastavená, ale ťažbár občas príde a narýpe si ešte kde sa dá pár fúr drviny a nejaké jaskyne ho nezaujímajú. Škrapami pokryté trosky južnej steny bývalej krasovej dutiny posiate špeciálnymi

anastomózami sme našli rozbité na úpäť svahu. Pokračovali sme v kopaní sondy, odkrývajúcej časť východnej steny dutiny, ktorá, ako sme časom zistili, pokračuje šikmo nadol do hĺbky a stáča sa smerom na severovýchod. Pôdorys dutiny pred portálom mal rozmery 5 × 4 m s odhadovanou výškou 2 až 3 metre. Výkopové práce sú tu však nebezpečné. Po čase môže opäť hroziť zvetranie a následné zrútenie masívneho bloku do sondy. Počas každej akcie v Pieskovej jaskyni sme kontrolovali a monitorovali aj uzáver jaskyne Ľudmila.

Na jar, 11. marca, sa mal v Pieskovej jaskyni uskutočniť odber vzoriek sedimentu pre jeho datovanie metódou kozmogénnych nuklidov. Kontaktoval ma v tomto zmysle začiatkom roka Sašo Lačný z trnavského speleoklubu. Odber mala robiť Prírodovedecká fakulta UK, no práve pre karanténu, do ktorej som sa nečakane dostal i s rodinou, sa dohodnutá akcia neuskutočnila (ak sa nič neočakávané nestane, uskutoční sa odber vzoriek na jar 2021).

25 akcií sme venovali prácam vo vchode do jaskyne Ľudmila. Naším cieľom bolo pripojiť k Ľudmile Jaskyňu nad diamantovým vrtaním, čím by systém Ľudmila presiahol dĺžku 300 metrov. Preto bolo treba vyťažiť bloky z malej zdanlivo slepej dutinky vľavo vo vchode do jaskyne, kde na výraznej zvislej tektonickej pukline predpokladáme prepojenie inváznymi ponormi s Jaskyňou nad diamantovým vrtaním. Akcie sme tu organizovali aj preto, aby sme zamedzili prípadným ďalším atakom na uzáver jaskyne. Pri čistení tohto priestoru, hneď na prvej akcii (13. 6., M. Hulla, J. Ďuríček, E. Piovarči. M. Piovarčiová), sa však ukázalo, že priestory tu pokračujú tesnou plazivkou smerom na SSV pozdĺž lomovej steny. Ďalší prieskum a výkopové práce sa preto začali uberať prednostne práve týmto smerom.

Dňa 20. 6. sme sa zúčastnili spoločnej akcie potápačov a jaskyniarov na Ekodni 2020. Za Aragonit sa zúčastnilo celkovo 20 ľudí aj s rodinnými príslušníkmi. Potápačov bolo vyše 35, celkom sa akcie zúčastnilo okolo 55 ľudí. Na covidovú dobu to bolo naše najodvážnejšie podujatie. Nikto z účastníkov, aspoň za nás jaskyniarov, po nej neocho-

Naše diétne malofatranské akcie vo východovej časti Ľudmily 22. 11. 2020. Zľava doprava Eduard Piovarči, Maťo Kanáš, Martin Hulla a Peter Kozoň. Foto: M. Božek

Vchod do novej časti jaskyne Ľudmila, akcia z posledného dňa roku 2020. Foto: E. Piovarči

V závale sa nachádza množstvo polámaných veľkých stalagmitov, všetko musíme ťahať von... Foto: E. Piovarči

rel. Všetci sme sa predsa otužovali. Jazero už pred nami čistili rybári, no napriek tomu sa nazbieralo ďalších 17 vriec odpadu. Okrem zberu odpadu dvaja naši jaskyniari (M. Hulla a J. Ďuriček) vyrazili napriek upršanému počasiu k Ľudmile, aby nevyšli z cviku a trochu popracovali v rozširovaní úžiny. Nuž a vrátili sa celí mokří a rozjasení, že majú objavček. Chlapci rozšírili plazivku a pretisli sa do malej nízkej sienky, z ktorej dovideli cez hrdlo úžiny do ďalšieho, trochu väčšieho priestoru. Objav odhadli na cca 15 m s tým, že možno to pôjde aj ďalej. Nuž každý meter navyac v Ľudmile poteší, pretože už dlhšiu dobu sme sa nedokázali v tejto jaskyni pohnúť výraznejšie dopredu.

Dňa 27. 6. sa uskutočnil prieskum aj za druhou úžinou. Objav sa zastavil na odhadovaných 18-tich metroch. Škoda, dúfali sme, že chodba bude voľne pokračovať ďalej. Možno áno, ale bude treba kopať (M. Hulla, J. Juríček, E. Piovarči).

Na akcii 6. 7. sme najprv zamerali povrchový ťah od Ľudmily k Pirátskej jaskyni a samu 4,49 m dlhú Pirátsku jaskyňu, pretože objavené priestory smerujú práve k nej. Na ďalších akciách sme ale museli bezpečne sprístupniť ústie do prvej plazivky, čo si vyžiadalo veľa úsilia na viacerých akciách. Ťažbou zrútený strop jaskyne bol na týchto miestach kompaktné zhustený a museli sme odstrániť niekoľko veľkých pevne zakliesnených blokov, ktoré ohrozovali bezpečné preliezanie prvou plazivkou. Na akcii 8. augusta nám špeciálnymi prácami pomohol bloky rozbiť F. Vacek z OS Veľká Fatra (M. Hulla, E. Piovarči, P. Grochal). Až na posledných akciách koncom roka sme boli schopní zmerať objavené priestory, ktoré dosiahli dĺžku 21,24 m, čím Ľudmila dosiahla

novú zameranú dĺžku z pôvodných 251,3 m na 272,54 m, čím systém jaskýň Ľudmila a Jaskyne udavačov dosiahol dĺžku 303,64 m.

V ďalších prácach za prvou úžinou, kde musíme vyprázdniť 5 metrov dlhú nízku sienku, aby sme sa dostali k rozšíreniu druhej úžiny, sme odkryli dva veľké šikmo položené stalagmity, aké v jaskyni nemajú obdobu. Ide o minimálne meter vysoké pne s učesnutými špicami, hrubé cca 25 až 35 cm. Bolo vidieť, že na miestach, kam boli zatlačené, nemohli vyrásť, a že pochádzajú z pôvodne väčšieho odťaženého priestoru, a do tohto miesta boli dotlačené s ostatnými troskami sintrov a kvapľov, zrejme radlicami strojov, ktoré v lome pracovali. Vyvýšené terasy pred Ľudmilou sú vlastne trosky odťaženého jaskynného priestoru, prihrnuté tesne k lomovej stene, pretože veľké hrubé kvaple a sintre robili pri ťažbe problém v drvičkách. O tom nás informoval pamätník, bývalý zamestnanec lomu, pán Daniel Piader z Turian, ktorý tu radlicou v roku 1985 odkryl otvor do 12 metrov vysokého dómu jaskyne s kvapľami hrubými a dlhými ako ruky. Tak mi to pripadá, že pán Piader sa o jednu etáž sekol, pôvodne nám na fotografii, keď sme ho prvýkrát navštívili doma, ukázal presne našu etáž s Ľudmilou, že tam bola odťažená Veľká dvorana. Keď bol s nami v teréne, tvrdil, že to bolo na etáži, ktorá je na úrovni sedielka nad jazerom, teda o jednu etáž nižšie. Lenže pán Piader bol už po slabšej porážke, a tak si už všetko, ako sám hovoril, nepamätal úplne presne. Mohol sa zmýliť?

Pri poslednej akcii, 29. 12., sme v prvej úžine cítili prievan, čo nás poháňa k ďalšej práci. Po zakreslení nových údajov do mapy zisťujeme, že sme v nových priestoroch

Najväčšie zhromaždenie na jazere v roku 2020 – Ekodeň na jazere. Foto: Matej Kanáš

v blízkosti chodby za Zlatou bránou v smere k Igelitovému dómu. Z Jaskyne Pirátska zátoka je to k priestorom igelitového dómu necelých 9 m smerom na východ. Popri kopaní sme uskutočnili aj niekoľko exkurzných prehliadok jaskyne (25. 10. M. Kanáš, J. Ďuriček, V. Ciprichová, K. Klamošová; 15. 11. K. Klamošová, M. Piovarčiová)

Aj v roku 2021 sa budeme usilovať o spojenie jaskýň Ludmila a Jaskyne nad diamantovým vrtaním, a tiež sa pokúsime bezpečne rozšíriť vchodovú plazivku do Jaskyne udavačov, odkiaľ sa pokúsime preniknúť do nových priestorov smerom k Zlatej bráne a Igelitovému dómu v Jaskyni Ludmila, čím by mohol systém jaskýň značne presiahnuť dĺžku 400 metrov, a jaskyňa by sa tak mohla stať najdlhšou jaskyňou v lokalite Prírodnej pamiatky Kraľoviansky meander.

13. až 23. augusta, po dlhšom korešpondovaní so Silviom Legovičom, sa mi podarilo získať jeho súhlas k návšteve 10 ľudí kvôli pokračovaniu nášho prieskumu v Istrijských jaskyniach. Desaťčlenný manšaft sa však ku dňu štartu akcie postupne scvrkol na troch chlapov, aj napriek tomu, že sme mali zaistené separé ubytovanie na jamarskej základni, kde nehrozil žiadny kontakt z domácimi, teda žiadna socializácia. Nikto tam nechcel chytiť covid.

Vycestovali sme napokon len traja – dvaja vedúci klubov P. Lauko, E. Piovarči a T. Hullu. A dobre sme urobili, že sme z toho na smrť vydeseného Slovenska vypadli. Počas jazdy cez Rakúsko nás častovali poriadne lejaky, a tak sme nedúfali, že v Julinkách budeme mať dobré počasie, ale hneď prvé ráno po bivaku v mokrej tráve v Kranjskej Gore sa nad našimi hlavami ukázala nádherná modrá. Takže sa oplatí jazdiť k moru vždy cez Julinky. Spravili sme ranný trek nad Gvozdcom Martuliek s výhľadmi na nádherné horské panorámy. V programe dňa boli úžasný vodopád Perečnik a prieskum doliny Krma smerom ku Triglavu. Pri Perečniku sme vystúpali až k hornému vodopádu, trasa bola pekná a čerstvo zaistená bezpečnostnými zábradliami a schodišťami, ktoré tu v predchádzajúcom lete ešte neboli. Pri Bohinjskom jazere sme večer dali ďalší trek do krasového kaňonu Mostnica. Deň v horách bol dlhý ako týždeň a nabitý dojmami s nádhernou romantickou dovolenkou atmosférou,

Horný vodopád Perečnik - jeden z najkrajších v oblasti pod Triglavom. Foto: E. Piovarči

Len jednu akciu sme absolvovali v Juránskej jaskyni na Istrii. Foto: E. Piovarči

rou, ktorá sršala zo všetkých ľudí, ktorých sme tam stretali.

Na Istrii sme sa prevažne považovali a snili na poloprázdných plážach okolo Poreča. Bol tam skrátka raj na zemi. Uskutočnili sme len dve jaskyniarske akcie, i kvôli Peťovmu starému zraneniu achilovky, v Juránskej jas-

kyni vo veľkej ílovej zátke a vo Vergotinskej jaskyni. V Juránskej jaskyni bez veľkých akcií nemôžeme postúpiť. Naše akcie tu v roku 2020 zastavil covid. Traja odhodlaní to tu síce nezachránia, ale napriek tomu sme sa pustili do práce v Talianskej sonde, v ktorej sme našli cca viac ako 100 rokov starú rajčinovú konzervu s vyobrazením Titaniku. Naša nádrž na vodu z predchádzajúcej jesene sa žiaľ nenaplnila, niekto nám ju prederavil. Musíme ísť na to inak. Vodu si sem nabudúce dovezieme v bandaskách, ak nás v roku 2021 nezastavia kovidové pasy.

Vo Vergotinskej jaskyni sme sa pustili do zamerania priestorov, vykopaných v predchádzajúcich dvoch rokoch. Keďže Peťovi sa ozvalo staré zranenie, boli sme na to len dvaja. Stihli sme natiahnuť v nových priestoroch len tri polygónové ťahy s dĺžkou 13,35 m a z priestoru za Norou Mojszejovou nás vyhnala takmer nedýchatelná atmosféra s vysokým obsahom CO₂. K akcii na Istrii som sa odhodlal preto, že som už vtedy ako konšpirátor tušil, že k cestovaniu von bude v roku 2021 potrebný už kovidový pas, a že sa tam už zrejme nemusím v roku 2021 dostať, pretože očkovať sa nemienim. Doteraz banujem, že som nezačal organizovať zahraničné akcie na Istrii už začiatkom leta. Všetci čo sa nechali uväzniť doma mohli len banovať. Kovid nikto z nás domov nedoviezol, naopak, pookriali sme na duchu i na tele a užili sme si ten úžasný pocit pohody a slobody v horách i na morskom pobreží, kde slané morské prostredie kovidu v žiadnom prípade nepraje, a ešte blahodarnéjšie tam pôsobí slnečné UV žiarenie.

Navyše som sa tam živil aj chuťovo úžasným ovocným jogurtom s probiotikami s hroznom a čučoriedkami, aký nikde u nás nezoženiem. Doviezol som si domov 10 litrov tejto úžasnej pochutiny, a dúfam, že sa nám predsa len v roku 2021 podarí k morskému pobrežiu Istrie k našej práci v tamjších jaskyniach dostať. Ležia tam pre nás šance k veľkým objavom, aké nám doma v Malej Fatre moc nehrozia.

Dňa 10. 6. sme uskutočnili jedinú akciu v Líščej priepasti v Belskej doline, kde sme skúšobne ťažili z priepastičky v transportnom batohu sutinu. Ako trénažér to bolo dobré. Skôr nás ale bude v budúcnosti zaujímať vyššie položená jaskyňa Chladná diera. (P. Kozoň, M. Hulla, M. Straňay, E. Piovarči).

Leto na jazere. Foto: E. Piovarči

Na dvoch akciách M. Hulla a J. Ďuriček uskutočnili terénny prieskum v oblasti západného hrebeňa Hoblíka, kde našli dve nové menšie, cca 3 m dlhé, jaskyne a v jednej z nich začali výkopové práce. Na jednej akcii sme 3. 1. realizovali terénny prieskum v masíve Dedovej v Turskej doline (E. Piovarči, J. Litvík).

Dňa 25. 1. sme sa v Rieke stretli s projektantom tunelov Ing. Jánom Snopkom z TAROSY c. c., s. r. o. Šlo o trasovanie cestného tunela, ktorý by sa mohol začať budovať v Kralovianskom meandri do piatich rokov. Odporučili sme variant V5 s dĺžkou 407 m, ktorý by neohrozil známe jaskyne na lokalite. Šlo by napokon aj o najúspornejší variant.

Poďakovanie patrí všetkým, čo sa v ťažkej kovidovej dobe obetavo zúčastňovali akcií na relatívne „vzdialenej“ lokalite. Vďaka patrí i mojej vnučke Sárke Puškášovej a dcére Alžbetke, ktoré ako čerstvé šoférky obetavo a úspešne odšoférovali 22+7 akcií. Štyri akcie odšoféroval Michal Božek, tri Peter Grochal a po jednej Jano Litvík, Matej Straňay a Martin Grečmal.

Nuž, nebol to najšťastnejší rok v našich životoch. Na väčšine našich akcií v lome sme sa okrem slnenia, respektíve chytania potrebného vitamínu D otužovali v chladných i ľadových vodách jazera. Pritom sme zaznamenali ohromný nárast ľudí, ktorí sa v tejto ťažkej kovidovej dobe začali otužovaniu aktívne venovať, čo je veľmi povzbudivé. Sme radi, že už desať rokov túto spartánsku aktivitu na jazere propagujeme.

Záverčná štatistika členov, čakateľov a priaznivcov JS Aragonit v počte odpracovaných akcií: Marian Litvík (1), František Vacek (1), Martin Straňay (2), Martin Grečmal (3),

Ján Litvík (3), Peter Grochal (3), Tomáš Hulla (4), Veronika Ciprichová (4), Katarína Klamošová (5), Peter Lauko (4), Michal Božek (4), Martin Kanáš (5), Alžbeta Piovarčiová (7), Mária Piovarčiová (9), Juraj Ďuríček (12), Peter Kozož (20), Sárka Puškášová (22), Martin Hulla (23), Eduard Piovarči (41).

Naše celoživotné úsilie v Malej Fatre je takmer kontraproduktívne. Som v prieskume od roku 1978. Ak chce niekto robiť skutočné jaskyniarstvo, musí odísť do perspektívnejších krasových lokalít Slovenska. Tu je to bieda a zúfalstvo – doslovne jaskyniarske horory bez akýchkoľvek väčších radostí. Tých si v Malej Fatre nikto poriadne neužil. Nech niekto

zdvihne ruku, ak áno. Len nekonečné kopačky a malometrážne objavy v drsných plazivkách. Kariéru v speleológii urobili len tí, čo odtiaľto včas odišli. A tak sa zúfalo snažíme aspoň predĺžiť túto drsnú, ale krásnu jaskyňu. Snáď najkrajšiu v Malej Fatre, ale zase „nič moc“ oproti jaskyniam v iných, veselších a bohatších krasových oblastiach Slovenska. Keď počúvame tie správy o veľkých objavoch všade možne, doslova nás podchvíľou obchádzajú mdloby z nášho beznádejného údely. A do toho všetkého nás napokon sekne a brzdi aj akási podivuhodná bioteroristická pandémia, ktorá nám znemožní aj cestovanie k väčším projektom v zahraničí.

Eduard Piovarči

JASKYNIARSKA SKUPINA ARACHNOS – SLOVENSKÝ KRAS

Členovia skupiny sa venovali podzemnému i povrchovému prieskumu, fyzickým postupovým prácam, technickému a materiálnemu zabezpečeniu postupových prác, kontrolnej činnosti a monitoringu, mapovaniu a fotodokumentácii.

Aj v roku 2020 sme sústredili svoju činnosť na Gombaseckú jaskyňu, kde sme vykonávali prieskum v častiach horného poschodia. Pokračovali sme najmä prácou v sonde Snehulienka, kde sme pokračovali v kopaní. Po prekonaní niekoľkých metrov sme prácu v sonde ukončili a vyhodnotili ako neperspektívnu. V budúcnosti preto svoju pozornosť obrátíme na sondu Róbert. V komíne nad odbočkou sme prestrojovali a zvýšili sme jeho výšku. S príchodom jesene bola prevádzka jaskyne obmedzená, čo obmedzilo aj výkon našej činnosti.

Naším cieľom v Jaskyni v ponore Jašteričieho jazierka bolo vytýčenie a vytvorenie nového systému hrádzí (niektoré pod vply-

vom času začali prepúšťať), a zaistiť tak bezpečnosť v zatiaľ poslednom polosifóne. Naďalej sme pokračovali v rozširovaní puklín v prievanovom komíne. Žiaľ, pre mnoho faktorov náš cieľ nebol celkom dosiahnutý. V jeho naplnení budeme pokračovať v nasledovnom období.

Pokračovali sme tiež v prolongácii pracoviska SR-02 (tzv. Nový Malinčiak). Počas roka sa naši členovia zúčastnili na

Veronika Šichulová v Kamenistej priepasti. Foto: M. Šichula

cvičeníach jaskynnej záchranej skupiny organizovaných HZS. Pri cvičení v septembri sa nám podarilo zabezpečiť ubytovanie na chate Rakača na Silickej planine, a tak konečne pociťť aj v priepastiach Slovenského krasu.

V septembri sme sa aktívne zapojili do prezentácie jaskyniarstva počas Múzejného dňa,

organizovaného Baníckym múzeom v Rožňave. Počas dňa sme žiakom základných škôl priblížili jaskyniarsku činnosť a predvedli jaskyniarske vybavenie.

V neposlednom rade sme sa vo voľnom čase venovali aj povrchovému prieskumu v rôznych častiach Slovenského krasu, kde sme ale nezaznamenali významnejšie výsledky, vhodné pre publikáciu. Spolu sme vykonali 30 akcií, z čoho 8 bolo povrchových.

Ladislav Jubász, predseda

Richard Varga a Luboš Suchý v priepasti Márnica. Foto: L. Jubász

Pavúk meta temnostná v Priepasti pod Bôrkou. Foto: M. Šichula

SPELEOKLUB BADIZER ARDOVO

Pracovná činnosť členov klubu sa zamerala na lokality Slavecká vyvieracka a Ardovská jaskyňa, kde sa angažovali hlavne Gabriel Jakab a Peter Papko. Gabriel Jakab a príslušníci HZS vykonali prieskum a prehliadku priestorov Ardovskej jaskyne. Členovia klubu pracovali a spolupracovali so Speleo Rožňava na viacerých lokalitách v Slovenskom krase, napr. Salanka, Malá Žomboj, Milada, Drienovská jaskyňa, Diviacia priepasť, Hrušovská jaskyňa, Jelenia a Slnčná priepasť, Zvonivá jama, Majkova jaskyňa, Barazdaláš, Skalistý potok, Veľká Bikfa či Tehéh zomboly. Na Plešiveckej a Silickej planine uskutočnili členovia SK viacero povrchových akcií. V rámci možností navštívili aj lokality mimo Slovenska, a to Peter Papko v Slovinsku – lokality Škocjanske jame a v Taliansku – Grotta Nino Prete. Jozef Grego absolvoval šesťdňovú biospeleologickú expedíciu do Chorvátska, zameranú na štúdium vodných jaskýň a vyvieraciek na hornom toku rieky Cetina, v oblasti

Imotského a Vrgorackého Polja a delty rieky Neretva okolo Ploče a Metkoviča.

Počas výskumu sa našlo 9 nových druhov podzemných ulitníkov. Ako uznanie mravčej práce Ing. J. Grega, CSc., mu SSS za odbornú prácu Malakofauna udelila striebornú medailu SSS.

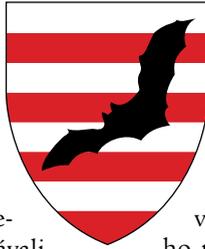
Alexander Skokan, predseda SK

Rovnakonôžka Sphaeromides virei (Brian, 1923) – Dalmatínska orijaška vodenbabura, endemit Dinárskeho krasu. Foto: M. Olšavský

SPELEOKLUB BANSKÁ BYSTRICA

Rok 2020 bol silne poznačený koronavírusovou pandémiou; v rámci jej obmedzení sme neorganizovali žiadne spoločné klubové akcie. Členskú základňu Speleoklubu Banská Bystrica v uplynulom roku tvorilo 18 riadnych členov speleoklubu a súčasne členov Slovenskej speleologickej spoločnosti, ktorí vykonávali speleologickú činnosť na týchto lokalitách:

akciách organizovaných Oblastnou skupinou Brezno sme spolupracovali pri prieskume jaskyne Adela, Jaskyne pri Hrádzi, Jaskyne pod Svibovou, Ponoru pri závrte a v Obrej jaskyni. S členmi Speleoklubu Muránska planina sme pracovali v lokalitách: Jaskyňa poľsko-slovenského priateľstva (PSP), Občasná vyvieracka a Jaskyňa Havraník.

Harmanecký kras. Vykonali sme revíziu návštevu Lastovičej jaskyne. V Harmaneckej jaskyni sme v uplynulom roku nevykonávali žiadnu činnosť. Pracovali sme v sonde pod Harmaneckou jaskyňou v mieste nádejného výparu, ktorý prúdi cez sutinu, avšak voľné priestory sa dosiahnuť nepodarilo.

Ponický kras. Hlavnou lokalitou bol aj v minulom roku systém Ponickéj jaskyne. V treťom vchode do Ponickéj jaskyne – v Rudolfšachte – sa rozširovali úžiny v Tobogáne. Stabilizovali sa meračské body na riečisku. V zimných mesiacoch sme sledovali jaskynné vetry s cieľom nájsť neznáme pokračovania jaskynného systému, takisto sme hľadali výduchy zo systému na povrchu. Široko ďaleko stále nič nové, ani divá sviňa nevie, kadiaľ to prúdi.

V Jaskyni pod Kalinovcom sme pokračovali v kopáčskych prácach s čiastkovým postupom, pričom sa našla lopatka z pratura. Tento nález sa odovzdal do SMOPaJ v Liptovskom Mikuláši.

Na Drienku sme zameriavali polohu prieskumných vrtov a ešte nezamerané krasové javy RTK-čkou.

Starohorský kras. Jelenecká jaskyňa – vykonali sme jednu revíziu návštevu jaskyne, všetko je OK.

V Židovej jaskyni pri Môcovskej jaskyni sa vo vstupe zahĺbila prieskumná sonda s cieľom preniknúť do voľných priestorov, zatiaľ bezúspešne.

Iné lokality. Spolupracovali sme s členmi Speleoklubu Ďumbier v Jaskyni mŕtvych netopierov. Na

Ochrana jaskýň. Strážna služba – aj tento rok sme vykonali množstvo revízií akcií v jaskyniach a na lokalitách: Drienka, Pískavý Jano, Medená, Pri šachte, Feďova, Lovec medveďov, Lastovičia, Oravecké žriedlo, Kamenný mlyn, Môcovská jaskyňa a ďalších. Na týchto akciách sa vykonávala aj údržba uzáverov. Neboli zistené žiadne poškodenia uzáverov ani jaskýň. Uzáver Dolnej Túfnej je v katastrofálnom stave, stena sa zrúti.

Ostatné činnosti. V rámci obmedzených možností cestovania sme boli pár dní na Malužinej u Gabiky a Jana v ich Campe (v mojej takmer rodnej obci) a boli sme si popozerať a nafotiť Modrú jaskyňu a Malužinskú jaskyňu.

Aj tento rok sme na TVS v Jakube v sobotu 19. 9. 2020 varili tradičný jaskyniar-sky guláš, prišli pomôcť variť, koštovať, nie-

Lokalita: Penická jaskyňa
Pracovisko v občanom ponore P₂.
Dátum: 1981
Foto: Štefan Belička

11.352.4
MSE - Fotoarchív
1. 2. 1981

čo preliať a hlavne ho skonzumovať starí aj noví kamaráti z klubu: Martin Budaj, Stacho a Erika Mudrákovi, Šišo – Vlado Šišiak, Marta Chladná, Marek Novotňák a Marek ml., Iveta a Števo Mlynárikovi a stará garda Terka Běrešová s chrbtovým košom perfektných koláčov, Ivan Ternuščák, Vraťo Zavasil a Juraj Murgas. Na TVS Jakub boli realizované bežné údržbárske práce (Iveta a Štefan Mlynárikovi).

Naše 3D tlačiarne pracovali na výrobe rôznych pomôcok do jaskýň, okrem ďalších Led-Nifka čeloviek to boli napr. puzdrá na Distá, turbíny čerpadiel, puzdrá na li-iontové akumulátory a kadečo iné.

Naši členovia Stacho Mudrák a Martin Budaj naďalej pokračovali vo vývoji jaskyniarskeho informačného systému therion (<http://therion.speleo.sk>).

Zhrnutie. V roku 2020 zorganizovali členovia Speleoklubu Banská Bystrica 25 pracovných akcií na svojom pracovnom území, kde odpracovali vyše 520 hodín. Na akciách mimo nášho rajónu sme boli na 24 pracovných akciách a odpracovali sme tam 185 hodín. V rámci strážnej služby to bolo 16 akcií (192 hodín).

Štefan Mlynárik
predseda speleoklubu

SPELEO BRATISLAVA

Hoci sa rok 2020 históriou zaznamená ako krízový, aktivita našej skupiny pokračovala na vysokej úrovni a dosiahli sme výsledky tak v Malých Karpatoch, ako aj v Belianskych Tatrách. V Borinskom krase sa pokračovalo v postupoch v Jaskyni trpaslíkov a v jaskyni Horná garda, kde sme objavili priestranný Venušín dóm. V Belianskych Tatrách sme našli nové časti v Sedlákovej diere a čiastočný postup sme uskutočnili v Súkozej jaskyni. Celkovo sme v Borinskom krase objavili 137 m nových priestorov a v Tatrách 86 m. Členovia, čakateľa a priaznivci Speleo Bratislava odpracovali v záujmových územiach skupiny v roku 2020 počas 105 akcií spolu 1650 hodín. Spomedzi členskej základne najviac hodín odpracovali M. Adam (177,5), P. Magdolen (259,5), R. Nevařil (120,5), M. Ševčík (144), P. Ševčík (168,5).

Borinský kras

Jaskyňa Horná garda. V prácach na dne jaskyne sme kvôli nedostatočnému vetraniu nepokračovali, iba počas jednej akcie sme skúsili postúpiť v plazivke pred koncovou šachtičkou. V jarných mesiacoch sme sa venovali úprave vstupnej šachty. Stenu pod skružami, tvorenú labilnými blokmi, sme pomocou debnenia zmenili na solídny betónový múr. Následne sme pod múrom odstránili voľné balvany a začali sme pracovať na rozšírení prepojky, ktorou sa dá obísť Zubatá puklina. Rozširovanie sme ukončili

až v novembri. Súčasne sme v skružiach osadili hliníkový rebrík. V lete sme tiež začali kopať chodbu v sedimentoch nad riečiskom a tu sme koncom roka nainštalovali lanovku. Súbežne s kopianím chodby sme pracovali na rozširovaní úzkej pukliny pod Studňou spravodlivých, kde sme v decembri prenikli do dómu s rozmermi približne 10 × 4 m a s výškou 5 – 10 m. Priestor sme nazvali Venušín dóm. V závere roka sme v jaskyni zamerali 81,5 m chodieb, čím vzrástla dĺžka jaskyne na 283 m pri hĺbke 78 m. Za minulý rok bolo z toho objavených 34 m. Na tejto lokalite sme uskutočnili najviac prác – 21 akcií / 457 hodín.

Jaskyňa trpaslíkov. Po objave Šípkovej chodby a Autobusu v decembri 2019 sa táto lokalita stala hlavným pracoviskom v zimných mesiacoch. Postupne sme prenikli do ďalších priestorov (Bicyklová sieň, Suchý zips, Motorový priestor, Studňa s lanom). Priebežne sme úzke partie rozširovali. Koncom februára sme hľadali možnosť prepojenia s jaskyňou Sedmička pomocou lavínových vyhľadávačov. Najbližšie miesta sú od seba vzdialené 25 m cez skalný masív a od spájania jaskýň sme upustili. Jediným postupovým miestom ostalo dno jaskyne, kde sme na najnižšom mieste uskutočnili štyri akcie. Jaskyňu sme kompletne zamerali, pričom dosiahla dĺžku 121 m a hĺbku 23 m. Z meračských údajov vyplýva, že sme tu v roku 2020 objavili 60 m chodieb. V jaskyni sme pracovali

len v prvej polovici roka a bolo tu smerovaných 16 akcií / 293 hodín.

Jaskyňa Stará garda. Začali sme postupové práce v označenom mieste pri Dóme v prechode, kde sme prednedávnom zaregistrovali merkaptán z jaskyne Sedmička. Podarilo sa objaviť novú sieň (Covidová) a ďalej sme pracovali v odbočkách z nej, všetky sú však ukončené závalmi. Nové priestory sme zamerali v dĺžke 36 m. Natreli sme novým náterom uzáver jaskyne a rebrík vo vstupe. V jaskyni evidujeme 8 akcií / 125 hodín.

Spust na najnižšie miesto v Sedlákovej diere. Foto: M. Ševčík

Jaskyňa Eksplo. Jaskyňu sme vo februári zamerali v dĺžke 14 m a pripravili na ťažobné práce. Tie nastali v marci a apríli. Počas nich sme dosiahli postup 5 m, pričom sa ukázali pukliny s prievanom; všetko v rámci siedmich akcií / 118 hodín.

Iné lokality. Dve akcie sme uskutočnili v Silnického jaskyni a dostali sa tak po viac než 20 rokoch do Šajgalíkovej siene. Pred jaskyňou Jazvečí hrad sme upravili lezecký trenažér (dve akcie). V Strednej garde sme sa neúspešne pokúsili o druhé prepojenie do Dómu prieskumníkov a vo vstupe sme nainštalovali dva rebríky. Jednu akciu sme v Majkovej jaskyni postúpili o 1,5 m v pukline z Kunej chodby. Oproti kameňolomu sme otvorili novú sondu (Vševedova). Individuálnym pracoviskom Ondreja Trávnika ostáva Trávníkova rodinná jaskyňa, so šiestimi akciami.

Vysoké a Belianske Tatry

V roku 2020 sme pôsobili najmä v masíve Nového vrchu v Belianskych Tatrách. Objavy sa podarili v **Sedlákovej diere**, kde sme sa zamerali na okolie Obslužnej chodby. Postúpili sme tu na dvoch miestach dohora s cieľom dostať sa na povrch. Cieľ sa nepodarilo naplniť, avšak našli sme tu 62 m chodieb. Priestory sme zamerali, takisto aj koniec Severnej vetvy s najnižším miestom jaskyne. Sedlákova diera tak dosiahla dĺžku 2025 m s deniveláciou 168 m. Druhou hlavnou lokalitou v Tatrách bola **Súkozia jaskyňa**, v ktorej sme uskutočnili päť akcií. Jaskyňu sme zamerali (dĺžka 49 m,

hĺbka 22 m) a pripojili na súradnicovú sieť. Pokračovali sme vo výkopových prácach na dne, podarilo sa postúpiť 13,5 m v blatom vyplnenej nízkej chodbe s ozvenou. Tiež sme uľahčili zostup osadením stúpačiek a prekotvením lana. Povrchový prieskum okolia na základe lidarovej mapy priniesol objav dvoch malých jaskýň (**Mladoženáčova** a **Nová pustovňa**). Tie sme zamerali (dĺžky 2,5 m a 7,5 m) a zamerali sme aj jaskyne nájdené rok predtým

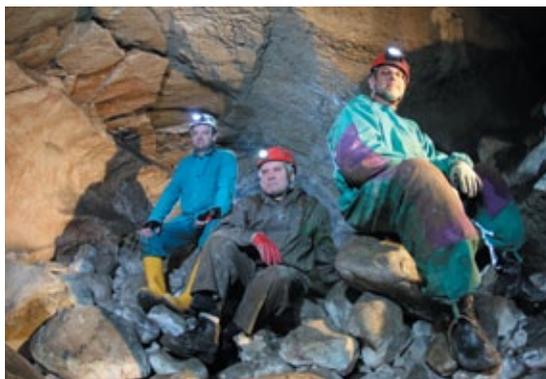
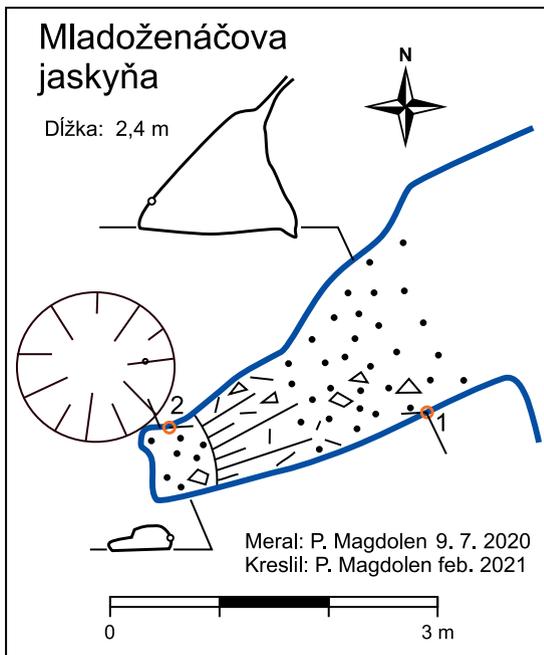
Kopanie v Súkozkej jaskyni. V červenej kombinéze P. Ševčík, v modrej R. Nevařil. Foto: R. Dočolomanský

(*Priepasť nihilizmu* – 6,5 m a *Príležitostná vyvierka* – 10 m). Prieskum prebiehal aj v *Ihličiakovej jaskyni*, kde sme dve akcie vyťahovali sedimenty z nízkej chodby, ktorá sa neprielezne zužuje. Jedna akcia prebehla v *Jaskyni starých objaviteľov*, kde sme v spolupráci s liptovskými jaskyniar-mi pôsobili na dne a rozširovali ústie Šurkovej kapiláry.

Vo Vysokých Tatrách sme sa zamerali na systém *Suchá – Mokrú diera* a okolie, kde sme pomáhali v potápačskom prieskume vedenom J. Blahom z Oblastnej skupiny Jána Majku. Popri potápaní sme fotograficky zdokumentovali voľné aj zatopené priestory v oboch jaskyniach systému. Súvisiacu jaskyňu *Studená diera* sme postupne zamerali v dĺžke 65,5 m pri denivelácii 11 m. Povrchový prieskum sme uskutočnili v masíve Jahrencov, Úplazu a v Jahňacom kotli, avšak nové jaskyne sme nenašli. Podarilo sa lokalizovať Skorušinovú jaskyňu, ktorú našiel W. W. Wisniewski pred viac než 30 rokmi. Celkovo sme v Tatrách uskutočnili 20 akcií, počas ktorých sme objavili 86 m a zamerali 258 m podzemných priestorov. Činnosť tu prebieha v spolupráci s jaskyniar-mi z iných skupín (Plavecké Podhradie, Banská Bystrica, Košice, Nicolaus, Jána Majku a Demänovská Dolina), ktorým tu vyslovujeme poďakovanie.

Činnosť na iných lokalitách Slovenskej republiky

V našom záujmovom území Cajliansky kras sme uskutočnili viacero povrchových akcií, jednu aj spoločnú so Speleoklubom Trnava. Venované boli lokalizácii a dokumentácii závrto v krasovom systéme Piesok – Rybníček, ktorý je prekrytý kremencami. V novej záujmovej oblasti na severnom Záhorí podniká akcie člen M. Ševčík. Lokalizoval a zameral tu osem jaskýň (sedem v Brančských bralách v Myjavskej pahorkatine a jednu v Chvojnickej pahorkatine) so sumárnou dĺžkou 48 m. Tradične sme sa zúčastňovali spoločných pracovných akcií s členmi Jaskyniarov Plavecké Podhradie (Plavecká jaskyňa, Plavecká priepasť), Speleoklubu Trnava (Peterská priepasť, Vajsáblo-

V severnej vetve jaskyne Suchá diera. Foto: M. Klaučo

Pred sífónom v jaskyni Mokrú diera. Foto: M. Klaučo

va priepašť, Vápenický závrť) a Speleoklubu Nicolaus (Samova diera). Jeden člen sa pravidelne zúčastňuje cvičení jaskyniarskej záchrannej služby.

Iná činnosť

Spolu so Speleoklubom Trnava sme v augustovom termíne zorganizovali úspešný

9. ročník Speleoškoly pre verejnosť. Viacero exkurzií sme urobili pre skautov, žiakov i pre rodinných príslušníkov. V rámci starostlivosti o základňu sme zateplili pivnicu. Pokročili sme v digitalizácii skupinového archívu. Podieľali sme sa na monitoringu výskytu netopierov.

Pavol Červeň, predseda

OBLASTNÁ SKUPINA BREZNO

Počas roka 2020 sme pokračovali v prieskume na našich tradičných lokalitách na Horehroní. Uskutočnili sme celkom 74 akcií na 12-tich lokalitách.

Naším hlavným pracoviskom bola **Jaskyňa pri hrádzi**, kam sme smerovali 52 akcií. Novým impulzom bol objav 2. 2. 2020, keď sme sa dostali do nových priestorov. Po zameraní má jaskyňa dĺžku 123,19 m a prevýšenie 22,71 m. V prieskume pokračujeme na dvoch miestach – podľa priesvanu na sever, na Bystrú a po vode smerom nadol.

V Hornolehotskom krase sme pracovali na lokalitách **Jaskyňa pod Svibovou**, v **Jaskyni pod ribezľou**, v **Ponore pri závoze** a v sonde **Krumplová jama**.

Vo Veporských vrchoch sme boli na dvoch pracovných akciách v **Obrej jaskyni** nad Osrbílím. Možné pokračovanie jaskyne je v závale, ktorý je pretečený sintrom a kopat' v ňom je ťažké.

Pekne modelované priestory sa nám podarilo vykopat' v jaskyni **Adela** v Šumiackom krase. Objav sa nám podaril 26. 4. 2020. Jaskyňa sa nachádza približne 10 m pod terasou Hrona, cez komíny sa preto do nej dostalo veľa sedimentov z riečnej terasy.

Prac sa zúčastňovali členovia viacerých skupín, ale vždy to bola jedna dobrá partia kamarátov.

Pracovali sme aj na lokalitách susedných klubov a v priebehu roka sa tak mohli potešiť účasťou na objavoch na Muránskej planine v **Jaskyni Havraník** a v **Jaskyni PSP**.

V spolupráci so Speleoklubom Banská Bystrica sme sa zúčastňovali na prácach v Môcovskej doline a následne na objave v **jaskyni Sušiareň**. Na väčšine spomínaných lokalít pokračujeme v prieskume a tešíme sa na ďalšie objavy.

*Lubomír Múka
predseda OS Brezno*

Jaskyňa pri hrádzi. Foto: L. Múka

Po objave v jaskyni Adela. Foto: L. Múka

V roku 2020 sme evidovali 32 platiacich členov. Aktívni členovia klubu vykonávali prieskum a dokumentáciu krasových javov na základe platnej výnimky zo zákona č. 543/2002 Z. z., vydaného rozhodnutím MŽP SR č. 4915/2017-6.3.

Vzhľadom na vzniknutú pandémiu sa výročná členská schôdza neuskutočnila štandardne ako po uplynulých rokoch, a tak sa správa o činnosti klubu za rok 2020, ako aj plán speleologických aktivít sa členom klubu rozposlal elektronicky a následne bol i elektronicky schválený.

Lokalita Drienovská jaskyňa

V pravidelných intervaloch raz za mesiac sme zabezpečili registráciu dát z extenziometrických meraní z dvoch dilatometrov (mechanicko-optický dilatometer TM-71), inštalovaných v Drienovskej jaskyni na stanovisku D-1 a D-2. Registrácia dát bola vykonávaná pre projekt výskumu neotektonických pohybov okrem iných aj na území Slovenského krasu. Účasť jaskyniar-ských klubov na projekte zabezpečuje Správa slovenských jaskýň Liptovský Mikuláš.

Pracovné akcie boli zamerané na domeranie komínov v centrálnej časti jaskyne a na zameranie Medvedej chodby. Výsledky merania sa doplnili do mapy jaskyne vyhotovenej v programe Therion.

S odstupom niekoľkých rokov sme znovu posúdili možnosti ďalšieho pokračovania Drienovskej jaskyne v Mesačnom dome.

Sondovanie na lokalite Palanta. Foto: I. Gaľa

Počas dvoch pracovných akcií sa geodeticky zamerala povrchová situácia v širšej oblasti

suchého vchodu do Drienovskej jaskyne, kde sa nachádza výrazná depresia, vytvorená pôvodnými paleovývermi z jaskyne. Situačná mapa sa vyhotovila v mierke 1:500 a premietli sa do nej podzemné priestory jaskyne.

Pravidelne sa vykonávala aj kontrola stavu uzáverov na suchom a mokrom vchode jaskyne a priestranstvo okolo pôvodného vchodu sa vyčistilo od odpadkov, ktoré tu zanechali turisti.

Ďalšie krasové lokality v oblasti Jasovskej a Zádielskej planiny

Priepať na Palante. Pred niekoľkými rokmi sme na tejto lokalite vykonali viacero pracovných akcií, na ktorých sa preniklo do hĺbky 13 m, ale pre nebezpečný strop sa prieskum ukončil. V tomto roku sa znova začalo s otváraním novej sondy na bezpečnejšom mieste. Celkovo sa uskutočnilo osem pracovných akcií, avšak zatiaľ sa nepodarilo preniknúť do predpokladaných jaskynných priestorov.

Čertova jaskyňa (Vrania diera). Impozantný portál jaskyne sa nachádza vo východnom svahu Zádielskej planiny v Hájskej doline. Na tejto lokalite boli uskutočnené tri pracovné akcie za účelom zistenia možného pokračovania jaskyne. Na vytýpovaných miestach sa vyhlíbili tri sondy, zatiaľ bez reálneho pokračovania.

Jaskyňa nad vodárnou. Nachádza sa vysoko vo východnom svahu Zádielskej planiny. Objavila sa

Zameranie Machovej priepasti. Foto: J. Tírpák

pri rekognoskácii počas minulého roka, pričom pracovný názov dostala Tirpáková. Uskutočnili sme tu tri pracovné akcie; pokračovanie jaskyne je vyplnené sedimentmi v plnom profile. Doterajšia dĺžka jaskyne je 4 m s hĺbkou 2,5 m.

Jaskyňa Erňa. Počas dvoch pracovných akcií sa pokračovalo v sondážnych prácach v perspektívnej pukline na dne jaskyne. Jej výplň tvorí sutina a hlinená upchávka, ktorá bola transportovaná do voľných priestorov jaskyne. Vyhotovila sa aj fotodokumentácia podzemných priestorov.

Trojramenná priepasť. Po niekoľkoročnom odstupe sa znova podrobne preskúmali podzemné priestory a hľadali sa možnosti prípadného ďalšieho pokračovania.

Volovské vrchy – Pipitka

Jaskyne v okolí Jelenieho vrchu. V jarných mesiacoch sa uskutočnila rekognoskačná akcia orientovaná na zameranie vchodov doteraz známych jaskýň a priepastí. Celkovo sa systémom RTK prístrojom LEICA Viva GS08 Plus zameralo osem jaskynných vchodov. Vchody sa vykreslili v mape s mierkou 1:10000.

Lokalita Mesačný tieň

Ďalší prieskum a dokumentácia podzemných priestorov jaskyne sa v roku 2020 nerealizovali. V období, keď bola povolená činnosť v tejto oblasti, bola partia prieskumníkov pracovne vyťažena, ale svoju rolu zohrala aj celková situácia ohľadom pandémie. V masíve Širokej sa uskutočnili len povrchové rekognoskačné akcie.

Lokalita Priepasť nad obcou Slančik

V južnej časti Slanských vrchov nad obcou Slančik nás miestny obyvateľ priviedol k otvo-

ru s priemerom cca 1 m, ktorý vznikol prepadnutím deluviálnych sedimentov do priestorov blokovej rozsadliny. Ide o dovtedy neznámu pseudokrasovú jaskyňu. V zmysle genetickej klasifikácie ju zaraďujeme k rozsadlinovým jaskyniam. Voľne prístupná hĺbka je do 4 m, ďalej je zúžené, dodnes nepriechnuté miesto. Celková hĺbka priepasti bola orientačne zameraná na 11 m. Bola zameraná poloha priepasti, vyhotovený pamäťový náčrt a spísaná širšia správa z prieskumu lokality, ktorá sa nachádza v archíve klubu.

Spolupráca s inými jaskyniarskymi skupinami

Tak ako po uplynulých rokoch, aj v roku 2020 niektorí členovia klubu spolupracovali zo Speleoklubom Bratislava, Speleoklubom Drienka a Speleoklubom Nicolaus pri prieskume a sondážnych prácach na perspektívnych lokalitách. Ich dosiahnuté výsledky sú uvedené vo výročných správach týchto klubov.

Spoločenské podujatia a exkurzná činnosť

Člen nášho klubu Pavol Kočíš sa aktívne zúčastnil na organizácii medzinárodnej súťaže Speleofotografia 2020, kde pôsobil aj ako predseda poroty. Na pozvanie speleologického klubu Červené vrchy sme sa zúčastnili exkurzie do Malužinej, kde sme mali možnosť navštíviť unikátnu Malužinskú modrú jaskyňu, prefarali sme sprístupnenú štôľnu Salvátor vo Vyšnej Boci, navštívili sme speleocamp v Malužinej a tiež absolvovali turistický výstup na Rovnú hoľu. Ďakujeme Gabike Majerčíkovej a Jánovi Šmollovi za prijatie a sprievod.

Ing. Jozef Thuróczy, predseda

OBLASTNÁ SKUPINA ČACHTICE

Oblastná skupina č. 22 – Čachtice pracovala v rámci možností a opatrení na nasledujúcich lokalitách:

Hladový prameň. V jaskyni sme počas niekoľkých akcií čistili a rozširovali puklinu za koncovým jazerom. Tiež sa pracovalo v pukline pri Makovníku, kde bolo odpracovaných päť akcií. Všetok materiál pri čistiacich

prácach v prvej sonde za vstupom bol transportovaný až von. Celkovo prebehla údržba uzáveru a čistenie jaskyne. Tiež boli dobetónované vstupné schody.

Svetluška. Za rok 2020 sme odpracovali 23 akcií a objavili 245 m. Po viac než roku sa nám podarilo spojiť druhý alveol, pričom stačilo osem akcií a cca 4 m³ materiálu

je vyťažených. Na akciách sa pracuje sa prevažne v trojici a 30. 5. 2020 sa nám darí v zložení M. Macho, E. Vince, S. Machová vyťažiť posledný kameň a – cesta do 2. poschodia je voľná! Schádzame po pukline asi sedem metrov nadol, kde prvá odbočka končí po niekoľkých metroch v blokovisku. Druhá aj tretia odbočka majú viditeľné pokračovanie, len zatiaľ neprielezné. Už o týždeň v tej istej zostave montujeme na jaskyňu provizórny uzáver a dolu rozšírime najskôr tretiu odbočku. Prenikáme do malého salónika, kde po odhádzaní pár kameňov objavujeme Salónik Jéj s peknou výzdobou. Voľné pokračovanie tu nie je, a tak rozširujeme aj druhú odbočku – tá žiaľ po pár metroch končí. Na akcii 4. 7. posilnení o K. Latákovú, v prvom salóniku rozoberáme zasypanú plazivku a postupujeme cca 10 metrov horizontálne. V ďalšom postupe bráni balvan, ktorý 27. 9. odstraňujeme a postupujeme (M. Macho a E. Vince) ešte pár metrov ďalej. Zastavuje nás ďalší blok. Vzhľadom k tomu, že sa to točí stále doprava, domnievame sa, že obchádzame salónik a smerujeme do závalu v prvej odbočke, ideme skúšať šťastie do Salónika Jéj. V blokovisku na jeho dne postupujeme dva metre horizontálne a zdola fučí silný prievan. Pomedzi kamene sa nám darí prepchať kameru a vidíme priepasť. Len tých blokov je veľa a sú poriadne veľké. Na akcii 14. 11. (M. Macho a E. Vince) sa nám po odstránení zopár blokov nečakane darí preniknúť do 3. poschodia vertikálnou puklinou cca 10 m a pomedzi bloky pokračujeme pár metrov horizontálne do malého priestoru, kde na dne pomedzi kamene vidíme pokračovanie. Po blokovisku pred nami vystupujeme pár metrov vyššie a nachádzame Populavý dóm. Za ním sa nachádza dvojité priepasť, ďalej Kamenný salónik – tu sa objavuje zatiaľ neustále tečúci pramienok vody, ktorý tečie do dvojitej priepasti, kde padá nadol do voľného priestoru. Nemáme lano, tak to tu celé skúmajeme, a je zaujímavé, že na tak malom priestore

Polští jaskyniari pri Beckovskej jaskyni.
Foto: archív OS Čachtice

je vytvorených toľko komínov a priepastí (s hĺbkou 10 a výškou 12 m). Na akcii 21. 11. v zložení M. Macho a E. Vince odhadzujeme kamene na dne a postupujeme o pár metrov nižšie do Zvonice (alebo aj Komínový dóm), ktorej strop tvoria komíny objavené pred týždňom. Tu pokračuje pramienok vody po kaskádach nižšie a stráca sa pred Šampiňónovým dómom. Je nám jasné, že Vetva Kaskády odvádza vodu zo Svetlušky a z veľkého závrtnu ležiaceho vedľa nej. V Šampiňónovom dome nás zastavuje zúženie, ktoré prekonávame o týždeň v zostave M.

Macho, E. Vince a S. Machová. Za ním objavujeme Hlinené dómy s úplne suchou sprasovou hlinou a výrazným prievanom. Ku koncu roka jaskyňu mapujeme spolu s L. Vlčekom a rod. Kýškovou, ktorým týmto veľmi ďakujeme za pomoc aj pri kopaní. Celá jaskyňa je podľa zamerania 277 m dlhá a 52 m hlboká.

Beckovská jaskyňa. V Beckovskej jaskyni sa tiež uskutočnilo veľké čistenie a všetko nepotrebné sa vytransportovalo von a odviezlo na zberný dvor. Niekoľko pracovných akcií prebehlo v najhlbších častiach jaskyne, kde je cítiť prievan z neznámych priestorov.

Čachtická jaskyňa. Počas roka sme sporadicky kontrolovali uzáver jaskyne pred poškodením. V jaskyni sme pracovali v časti Jarine dómy a v meandri pod vstupnou studňou. Opäť bol nájdený paleontologický materiál, ktorý bude odovzdaný do SMOPaj v Liptovskom Mikuláši. V iných častiach prebehli menšie pracovné akcie.

OMVJ. V jaskyni OMVJ sme demontovali lanovku a ochrannú sieť proti padajúcim kameňom. Sondážne práce prebehli v hĺbke 40 m v odbočke nad priepasťou. V pukline sa nám podaril menší postup, čím jaskyňa prekročila dĺžku 100 m.

Landrovská jaskyňa. Podarilo sa domapovať jaskyňu a už je hotová aj jej nová mapa. Jaskyňa dosiahla dĺžku 364 m a stala sa najdlhšou jaskyňou v Bradlovom pásme na Slovensku, o čom

sa môžete dočítať v Spravodaji číslo 1/2021. Tiež prebehli pracovné akcie v oblasti studne a bol natočený materiál pre pripravovaný dokument o jaskyni.

Sonda na brebeni (Landrovec). Z vlastných nákladov bola osadená nová skruža a nový uzáver pre ochranu jaskyne. Sondážne práce sa v jaskyni nerealizovali.

Jaskyňa dvoch švagrov. V jaskyni bolo po 13 rokoch odpracovaných 5 akcií. Pravdepodobne jazvec zahrabal chodbu na neprielezný profil 20 cm.

Konská jama. Práce na lokalite sme museli ukončiť z dôvodu nedostatku vzduchu a ďalšie práce by boli rizikové.

Menšie pracovné akcie prebehli v jaskyniach v Prepadlíku. V závrte pri Landrovskej jaskyni sme zistili, že ide o vápennú pec. Preskúmali sme prepád pri Selci, Hôrčanskú jaskyňu a jedna akcia sa uskutočnila v Jaskyni pri Salaškách.

Počas roka sme vykonali desiatky povrchových akcií, k čomu nám dopomohla nová lidařová mapa.

V lokalitách Krajné (Drieňovica), Nová Ves (Novianska dolina), Bakalár, Kačíš, Čachtický kras (Partizánska jaskyňa, Sutinka, Oko, Salašky, Agačiny, Holé vrchy, Hrabutnica, Čertova Pec, Malá kamenná...), Hradisko pri Dolnom Srní, Turecký vrch, Zábudišová (Boháčovce, Hrabiny), Haluzice, Melčické bradlá, Beckov (hlinené pivnice), Kálnica (Prostredná dolina), Selec (Hradisko, Skalice, Klenkov vrch, Lažtek, Strážna kopa),

3T cesta do objavu. Foto: archív OS Čachtice

Pri objave jaskyne 3T (Kamenné srdce). Foto: archív OS Čachtice

Trenčianska Turná (Sedličiansky potok - Betlehem) a iné...

Zúčastnili sme sa pracovných akcií v Jánskej doline. V Moravskom krase sme pomáhali pri čerpacom pokuse v Ševčíkovom závrte a pri čistiacich prácach pod vstupom, aj v spodnom sífóne. Na pozvanie priateľov z klubu STJ KW Krakow sme sa zúčastnili osláv 70. rokov od založenia jaskyniarskej sekcie. Náš člen F. Šipka sa zúčastnil 16 pracovných akcií na lokalitách Čertova diera, JDH, Horné Lúčno, Drevený lom, Hlasná diera, Kamenec, Skryšná a Lopatka.

Celkový počet akcií: 174, objavených doma: 280 m, zmapovaných: 252 m.

Členovia OS Čachtice

Svetluška - objavy. Foto: archív OS Čachtice

SPELEOKLUB ČERVENÉ VRCHY

Pokračovali sme v prácach na Speleocampe Malužiná a otvorili časť služieb. Po necelých troch rokoch administratívy sme dostali povolenie na turistické sprístupnenie bane Zubau.

Žabia studňa, podtatranská oblasť Kriváňa. Po intenzívnych výkopových prácach v roku 2019 nastal trochu útlm. V lete bol vchod počas silných dažďov a následných prívalových vôd zanesený množstvom materiálu. Prieskum pokračoval po odstránení nánosov (M. Vrbičan, Z. Jurík a J. + D. Teplický a J. Šmoll). Problémom bolo aj zničené potrubie (drevorubačmi pri ťažbe dreva), odvádzajúce

vodu ponad vchod. V jesenných mesiacoch sa opäť rozbehli prieskumné práce. M. Vrbičan uskutočnil 14 a Z. Jurík asi 10 akcií, na konci roka niekoľko akcií zrealizovali aj G. Majerníčková a J. Šmoll, pomáhať bol aj P. Holúbek. Jaskyňa má pri nízkych teplotách veľmi silné prievany; v zime nasáva, hoci je to ponor. Terajší koniec jaskyne tvorí úzky meander vysoký cca 2 m so šírkou 15 - 25 cm a voda, ktorá tečie spodkom meandra sa po 1 - 2 m prepadá do neznámej priestoru.

Viacero akcií bolo uskutočnených v *Hybskej jaskyni*.

V jesennom období uskutočnili M. Vrbičan a Z. Jurík poznávací prieskum *Tichej jaskyne* (Piu, 1550 m n. m.) v masíve Goričková v Červených vrchoch. Je to prvá návšteva tejto jaskyne po piatich rokoch.

Viacero akcií sme venovali povrchovému prieskumu v ústí Kamenistej a v okolí Pavúčej doliny v podtatranskej oblasti a našli sme tu ďalšie zaujímavé lokality.

V *Modrej jaskyni* sme sondaovali v tzv. Modrom sífóne (postúpili asi 12 m), ale aj v iných častiach jaskyne. Celkovo sme v Modrej jaskyni objavili asi 100 m jaskynných priestorov.

Do Modrej jaskyne sme opäť viedli množstvo exkurzií pre jaskyniarov, domácich záujemcov atď.

Na prieskumoch sa aktívne zúčastňovali M. Vrbičan, G. Majerníčková, D. Teplický, M. Piovarčí, J. Teplický (Fiju), D. Šmoll a J. Šmoll, Pomáhať prišli P. Holúbek, Z. Jurík, S. a J. Szunyogovci, P. Staník, M. Šušel a D. Teplický.

Ján Šmoll

Výkopové práce s pomocou navijaka. Foto: J. Šmoll

JASKYNIARSKY KLUB DEMÄNOVSKÁ DOLINA

V prvom roku korony (2020) sme uskutočnili viac než 180 akcií, čo predstavovalo pravdepodobne najvyššiu aktivitu klubu od jeho založenia. Najviac úsilia sme venovali Pustej jaskyni, kde sa podarilo prekonať veľkú prekážku postupu proti prúdu Demänovky. Pracovali sme tiež v Jaskyni pod cestou, v Červenom, na Po-

nore č.1, v Demänovskej ľadovej jaskyni a uskutočnili sa viacero povrchových povrchových prieskumov, najmä v oblasti Krčahova a Sinej. V jeseni sme objavili a meraním prekročili 43. kilometer dĺžky Demänovského jaskynného systému, čím sa stal najdlhšou jaskyňou v Karpa-

toch. Zasiabla nás však aj smutná udalosť, 6. októbra nás navždy opustil jeden zo zakladateľov klubu a jeho dlhoročný predseda Ján Dzúr.

Pustá jaskyňa

Puklina pod Chodbou radosti 30. marca 2018 sme prišli na miesto staršieho výkopu z roku 2006 – 2008 (?) a konštatovali sme, že puklina so šírkou 15 – 30 cm, kolmo smerujúca nadol je s prievanom a vzhľadom na blízkosť nového vchodu do jaskyne v Machnatom je možné tu začať aktívne pôsobiť. Po 10 akciách sme postúpili niekoľko metrov hlbšie, ukázalo sa pokračovanie kolmo nadol a zhodnotili sme, že pred ďalším postupom treba hĺbku pukliny overiť spustom kamery. K tomu došlo napokon až koncom roku 2019. Puklina pokračovala nadol minimálne 14 m, pričom nižšie sa začala mierne rozširovať, avšak do ďalšieho pokračovania sa nedalo nazrieť pre štrkový prah. No zistenie stačilo na to, aby sme sa rozhodli pokračovať vo výkope.

Puklina pod Chodbou radosti v Pustej. Tadiaľto sme po 32 vertikálnych metroch prešli do nových objavov. Foto: I. Šulek ml.

Napokon, na celkovo 58 akciách od roku 2018 (44 akcií sa uskutočnilo v roku 2020) sme **prekopali 32 m vertikálnych úžin** pukliny a objavili prvú voľnú, 16 m hlbokú priepasť. Za ňou nasledovala ďalšia, už podstatne väčšia (20 m hĺbky) s viacerými odbočkami, jej dno sa otvorilo do troch smerov a ďalším pokračovaním sme dosiahli úroveň hladiny Demänovky, za Sifónom rešpektu v smere proti prúdu riečky Demänovky. 8 nasledujúcich akcií si vyžiadli úpravy objavených chodieb a základná dokumentácia.

Už počas objavu týchto priestorov 10. augusta sme si všimli tesnú chodbu v dolnej časti nových partií, v ktorej bolo zreteľne počuť hukot vody. Predpoklady sa následne po ďalších 9 akciách potvrdili a 28. novembra sme **dosiahli riečisko Demänovky za Sifónom rešpektu suchou nohou**. Riečisko, ktoré bolo navštívené dovtedy len potápačmi, R. Husákom, ktorý ho objavil 22. januára 2011 a o rok neskôr aj zmapoval s D. Hutňanom. Začali sme aj prvé práce na prekonaní koncového závalu, ale prístup na riečisko je stále mimoriadne náročný a je potrebné ho systematicky rozširovať. Celková dĺžka objavu spolu s menšími doplnkami počas nasledujúcich akcií je približne 400 m, z toho je zameraných 326 m.

Prepojka Martinov sifón / Ivanin dómik 1. mája sa nám napokon po viacročnom, ale sporadickým úsilím podarilo **prekopať toto kľúčové prepojenie** od nového vchodu Pustej v Machnatom do Dómu starcov. Týmto bude prístup do Žikešovho dómu a celej vetvy objavov po roku 2000 jednoduchší a obchádzajúci Jazernú chodbu. Celkovo si v roku 2020 podnik vyžiadala 8 akcií.

Prvé podanie rúk v prekopanej skratke Martinov sifón / Ivanin dómik v Pustej. Foto: I. Šulek ml.

Piesková sieň Jednu akciu sme smerovali do odbočky pod stropom Pieskovej siene, do objavu spreď asi 10 rokov, ktorý bol navštvívený len jediný raz a nezameraný. Pohodlné rozšírenie ťažkej plazivky si vyžiada jednu akciu, no oproti nástupu nás zaujal prievan a pokračovanie nízkej chodby. Na týchto miestach treba jednoznačne ďalej pracovať pre sústavu prievanov, blízkosť Chladivého dychu a Stefanovej.

Jaskyňa pod cestou

V jaskyni pod cestou sme nadviazali na postupy z roku 2019. Počas 15 akcií sme tu vykopalí ďalší, už *treťí vchod* tejto krátkej jaskyne (dovtedy len 70 m dĺžky), čím sa nám súčasne podarilo prekonať koncový zával s výrazným prievanom.

Objavili sme pokračovanie aktívneho riečiska starej jaskyne (známe časti od roku 2005) *v dĺžke asi 80 m*. Jaskyňu sme domerali len čiastočne pre chybu meraciaho prístroja, k prelomu rokov má dĺžku 99 m. Na konci sme krátko sondovali v závale, ktorý súvisí s povrchom (vzdialenosť len 2,5 m), pre ďalšie prípadné práce bude nutné identifikovať smerovanie prievanu. Jaskyňa má zaujímavý potenciál pokračovania smerom k bývalej Maliarikovej chate na parkovisku Jaskyne slobody, kde podľa pamätníkov sa nápoje chladili v jej suteréne – jaskyni.

Červené

19 a 4 akcie sme venovali rôznorodým prácam v Jaskyni v Červenom (pracovný názov), v hlavnom výkope – priepasti na dne jaskyne sa *zahĺbili o približne 2 m*. Druhá výprava na toto miesto pre chybu techniky zlyhala.

Štefanová

Z celkovo 4 akcií sme dve venovali Novembrovej sieni, jednu Veterným kotlom, objaviť pokračovanie sa zatiaľ tu nepodarilo. Jedna akcia smerovala na koniec riečiska za Dómom tancujúcich skál, objavené boli menšie chodby a prepojenia, ktoré bude potrebné zamerať.

Závrt v Červenom

Na povrchovej akcii 29. januára sme si všimli odtopené miesta vo východnej stene závrtu, po odkopaní 10 cm pôdy sme namerali už 6 °C.

V objavný deň Jaskyne pod cestou. Zľava: Juraj Jalový, Michal Staroň, Ivan Šulek ml., Zdenko Chrapčiak, David Droppa, Pavel Herich

Nasledujúcich 10 akcií sme venovali sondovaniu na mieste a *dosiahli hĺbku asi 5 m*. Závrt aj okolie budujú žltkasté rauwaky, je preto otázna možnosť objavu podzemných priestorov. Naopak, prievan na dne sondy a okolité ponory na Demänovke môžu svedčiť o ich existencii. Bioindikačnou metódou sme zaznamenali podzemné priestory priamo pred chatou Mrož aj v priestore závrtu.

Ponor P1

Otvorili sme nový výkop nad týmto ponorom na Demänovke. Vyskytuje sa tu prievan a dvakrát sme tu bioindikačnou metódou potvrdili podzemné priestory. Je však na zváženie spôsob výkopu, keďže sa nedržíme prievanu, ale pátrame po hrane masívu v päte svahu nad ponorom.

Veľká a malá čierna jaskyňa (Demänovská ľadová jaskyňa)

Počas jesene sme tu v spolupráci so SSJ zorganizovali 7 akcií v priestoroch nad Kollárovým dómom a Žuffovke. Zamerali sme spolu 1515 m, v Žuffovke a za Kubistickou chodbou *objavili 250 m nových priestorov*. Týmto objavmi a meraniami DJS prekročil 43. kilometer, k 31. 12. 2020 dosiahol dĺžku 43 036 m.

Z ďalších jaskýň sme pracovali v *Dračej jaskyni v Sokole* (domeraná Udiareň, 33 m), na *ponore P2*, Údolnej jaskyni (134 m zameraných, 15 m objav).

Kosti jaskynného medveda v nových objavoch v Demänovskej ľadovej jaskyni. Foto: P. Herich

Povrchové prieskumy

17 akcií sme skúmali najmä masív Červeného / Krčahova a Sinej, Radovej dolinky a Repísk. Našli sme asi **25 dosiaľ nezaznamenaných jaskýň** s dĺžkou do 20 m, niektoré sme zamerali. Medzi nimi bolo približne **10 brlohov medvedov**, v Radovej dolinke sme sa aj stretli s týmto miestnym obyvateľom.

Spolupráca

V Belianskych Tatrách v spolupráci so Speleo Bratislava sme zorganizovali povrchový prieskum okolo Nového vrchu. Našli sme dve krátke jaskyne dĺžky do 2 m. Zúčastnili sme sa 2 akcií Speleoklubu Nicolaus a OS Liptovský Mikuláš do objavov v **Samovej diere** v Jánskej doline, a tiež navštívili novoobjavenú / vyko-

panú Žabiu studňu pod Tromi studničkami. V tomto závrte sme v roku 2011 (?) sondaovali, no zorganizované tu boli len tri akcie.

Ďalšie činnosti

O najdlhšom jaskynnom systéme pohoria Karpát informovala väčšina celoštátnych médií. Dvaja naši členovia sa aktívne zapojili do petičnej iniciatívy OZ pre Dolinu s cieľom zachrany ostávajúcich častí Demänovskej doliny. V Spravodaji SSS sme publikovali len výročnú správu klubu, na webstránke pribudlo 7 textov. Na sociálnych sieťach sa zvýšil dosah klubových aktivít, dva príspevky oslovili vyše 20 000 ľudí, stránka mala koncom roka 800 sledovateľov.

Zhrnutie

V roku 2020 sme uskutočnili minimálne **180 pracovných akcií. Objavili sme vyše 800 m nových jaskynných priestorov a zamerali 2128 m** polygónu. Veľká frekvencia, hoc prevažne kratších akcií, vyplynula z pandemickej situácie počas roka, keďže najmä niektorí naši mladší, ale aj skúsenejší členovia ostali doma a mohli sa venovať jaskyniarstvu. Dosiahnuté objavy v Pustej jaskyni sú výsledkom veľkého úsilia a nasadenia a predstavujú ďalší dôležitý krok k poznaniu podzemného riečiska Demänovky až k jej ponorom na Lúčkach.

Pavel Herich

SPELEO-DETVA

V roku 2020 sme uskutočnili 19 akcií, z toho 12 na Krakovej holi a 7 vo Francúzsku, na ktorých sa podieľala Marianka Jagerčíková. Pri prieskume a oprave niektorých častí jaskýň nám pomáhali jaskyniari Štefan Ratkovský a Peter Orvoš. Spomedzi členov skupiny sa najviac zúčastňovali akcií Ondrej Ratkovský, Marián Jagerčík, Elena Hipmanová a Marianna Jagerčíková.

Krakova hola

Vo Večnej robote a v Liehovej sonde sme umiestnili pamäťové teplomery, tzv. logge-

ry, ktoré sledovali priebeh teplôt vo vchodoch týchto jaskýň až do jesene, keď sme ich odovzdali majiteľovi na vyhodnotenie. V Starom hrade sme sa venovali údržbe terasy pred vchodom jaskyne. Vymenili sme všetky konštrukčné prvky za antikorové, približné náklady sme vyčíslili na cca 1000 €, samozrejme bez započítania práce. Taktiež sme realizovali nejaké práce na Bivaku, kde sme vymenili komín a zatesnili strechu. V rámci prieskumu sme realizovali zimný povrchový prieskum od Bivaku smerom na Zadný, Urbanove rady, a po

Oprava terasy pri Starom hrade. Foto: M. Jagerčík

Opravená terasa pri Starom hrade. Foto: M. Jagerčík

hřebeni do Hlbokého, kde sme registrovali pár menších jaskyniek a medvedí brloh. Okrem toho sme vykonali prečistenie chodníkov od popadaných stromov. V rámci ochrany jaskýň sme skontrolovali vchody jaskýň, v ktorých sú namontované dvere.

Francúzsko

Marianna Jagerčíková s francúzskymi kolegami realizovala výskum jaskýň hlavne v oblasti Devoluy, zameraný hlavne na geológiu. Zabezpečili lezecký prístup ku vchodu Baume de Calvaire novými kotveniami. Alex a Alexandra prestrojili jaskyňu na zostup po lanách do

Baume de Calvaire. Foto: A. Zappelli

Odber vzoriek na rozbor. Foto: Vivien Mai Yung Sen

hlbky 50 m, zatiaľ čo Marianna fotodokumentovala jej alochtónnu výplň. Na jeseň sme ešte v Baume Petit Odieux a Baume de Calvaire odobrali vzorky na paleomagnetizmus, íly na určenie peľu (paleopalynológia) a sadu vzoriek alochtónnych sedimentov na kozmogonické nukleidy. Do Petit Odieux sme vyšli po fixných lanách, ktoré boli tento rok dupľované a sú vo výbornom stave. Vo výklenku, ktorý sme identifikovali počas augustovej návštevy, sme odobrali tri vzorky ílov na paleomagnetizmus, orientácií N84, N66, N68. Tiež sme odobrali korešpondujúce úrovne ílov na eventuálnu palynologickú analýzu (výskyt peľu a určenie jeho druhu, za účelom zistenia nadmorskej výšky povrchového odvodňovacieho systému). Okrem toho sme odobrali vzorky okruhlíakov, konglomerátov a pieskov v jaskyniach Jalabres a Petit Odieux pre analýzu izotopov ^{10}Be a ^{21}Ne . Počas povrchového zimného prieskumu sme registrovali výpar na hřebeni Tête des Ormans (2 137 m n. m.).

Marián Jagerčík

SPELEOKLUB DRIENKA

V roku 2020 sa činnosť klubu sústredila na menší počet lokalít než obyčajne, ale o to intenzívnejšie výkopové práce sme tu vyvinuli. Celkovo sme z jaskýň napospol so starším vývojom v priebehu roka vyťažili až cca 50 m³ sedimentov. Venovali sme sa však aj povrchovému prieskumu a osvetovej činnosti. Výkopová činnosť prebiehala prevažne v dvoch geomorfologických celkoch – v *Slovenskom krase* a v *Čiernej bore*. Slovenskú i zahraničnú verejnosť v Slovenskom krase sprevádzal na komerčných akciách jeden člen klubu, ktorý zároveň osvetovo pôsobil v médiách (RTVS, SRo, SME). Exkurznie sme navštívili *Miladu* a *Domicu* na *Silickej planine*.

na prienik nestačil. Pokúsime sa to vyriešiť odčerpaním hadicou, prípadne počkáme na suché obdobie.

Po dohode so speleoklubom Cassovia sme pracovali v severnej časti planiny na lokalite **Brezový ponor**. Po niekoľkých akciách sme priepašť vyčistili na pôvodnú hĺbku 4,5 m, dosiahnutú členmi SK Cassovia s G.

Lešinským v r. 2002 a potom postúpili ešte asi o 2 m hlbšie. Po zistení, že v tejto hĺbke má jaskyňa len jednu pevnú stenu, sme ďalšie práce zatiaľ zastavili.

V dôsledku objavov **Debraďských jaskýň** sme obnovili revízne prolongačné práce na depresii *Bogdán II*, kde sme sondaovali spolu s jej nálezcom D. Haršanikom už prv – po roku 2000. Zanesenú sondu sme rozšírili a vyčistili do hĺbky 4 m. Lokalita má zreteľný krasový vývoj, zatiaľ sa prejavuje ako priepašť.

SLOVENSKÝ KRAS

Jasovská planina

Na niekoľkých akciách sme skúmali novoobjavenú *Debraďskú jaskyňu*. J. Hetesi vyliezol komín nad riečiskom do výšky viac ako 35 m, ktorý pokračuje ďalej do paralelnej šachty. Tu sa prieskum zopakuje. V mieste, kde sa ponára podzemný vodný tok hlbšie do masívu, pokračuje chodba ďalej, ale kvôli komplikovaným hydrologickým podmienkam je náročné vystihnúť nízky stav hladiny vody, aby ju bolo možné preskúmať. Pokúsili sme sa tiež vyčerpať prítokový sifón, no neúspešne. Musíme v jaskyni vystriechnúť minimálny stav vody, ktorá tu inak dokáže relatívne jednoducho vystúpať aj viac ako 10 m nad vodný tok. J. Hetesi v jaskyni koncom februára 2020 bravúrne vyriešil extrémnu krízovú situáciu, ktorá nás všetkých silne zasiahla, a vďaka ktorej sme si mnohé uvedomili. Na jeseň sme uskutočnili akciu, počas ktorej sme prekopali a upravili priedoch ponad problémové miesto, aby už nedošlo k podobnej nehode. Pri pokuse prejsť do hlavných priestorov jaskyne (s vodným tokom) sme zistili, že objavná plazivka je celá zatopená a stal sa z nej sifón. Pokúsili sme sa ho odvodniť vykopaním 1 m hlbokaj a niekoľko m dlhej ryhy, ale pokles hladiny

Ústie Debraďskej jaskyne pred objavom v lete v roku 2019. Hlavný objaviteľ T. Máté (2. zľava) a časť spoluobjaviteľov/prieskumníkov (sprava): J. Pšotka, M. Gaško, J. Hetesi. Foto: P. Kupčík

Zádielska planina

Na Zádielskej planine sme vykonávali rozsiahle prolongačné práce v *Hradnej stráni*, a to v *Machovej priepasti v Hradnej stráni*, ktorú sme našli pri povrchovom prieskume už v r. 2016. Kedysi tu veľmi krátko sondaovali nadšenci z Turne nad Bodvou, ktorí tu aj zanechali časť nástrojov. Výkopom sme postupne obnažili zvislú jaskynnú dutinu s dvomi šachtami a komínovitými priestor-

mi. V zime 2020 sme prerazili rigidnú paleokrasovú výplň v hĺbke cca 10 – 11 m, pod ktorou sa nachádza pokračovanie pôvodnej dutiny. Na lokalite sa dá kvôli vysokému obj. % CO₂ pracovať len skoro na jar, resp. neskoro na jeseň a v zime.

Vo vzťahu k vývoju jaskýň v Hradnej stráni sme vytvorili hypotézu, ktorá o. i. predpovedala existenciu nižšie položennej výverovej jaskyne. Nepriamo sme ju čiastočne potvrdili detailnej rekognoskácie svahu nálezom reliktu takejto jaskyne.

V **Priepasti v Hradnej stráni** sme pokračovali v hĺbke cca 15 m v rozširovaní úzkeho kanála na dne, za ktorým priepasť pokračuje subvertikálne do odhadovanej hĺbky cca 20 – 25 m. V priepasti býva mimoriadne vysoké obj. % CO₂, a väčšinu roka (s výnimkou zimy) v nej nie je možné pôsobiť.

Horný vrch

Od prvých dní nového roku sme systematicky prolongovali výraznú depresiu, resp. neskôr už **Priepasť v Širokej II**. Odrobili sme tu množstvo akcií. Dokonca sme boli prvýkrát od vzniku nášho klubu nútení vybudovať nad jaskyňou manipulačnú plošinu. Už v prvých mesiacoch 2020 sme sa dostali do voľných priestorov, kde sme však museli v prolongácii

zasa pokračovať. Do konca roka sme z jaskyne vytransportovali cca 30 m kubických sedimentov a dosiahli celkovú hĺbku cca 20 m. V hĺbke 10 m boli nájdené dobre zachované kostrové zvyšky dvoch jedincov vlka (mladšieho a staršieho), ktoré určil bratislavský paleontológ Mgr. M. Vlačíky. Ako a kedy sa do priepasti dostali je predmetom výskumu, keďže problém súvisí s úplným zanesením kedysi otvorených pripovrchových častí priepasti.

Náročne prolongačné práce sme vykonávali aj v **Priepasti pod klenom**, kde sondujeme od r. 2015, a kde sme vykopali okrem množstva zvieracích kostí aj fragmenty keramiky pravdepodobne kyjatickej kultúry z ml. bronzovej doby. Pôdorysne relatívne veľké dno v súčasnosti tvoria bloky vápencovej horniny s vmedzerenou paleokrasovou výplňou. V súčasnosti sme v hĺbke cca 12 m.

Viacero rekognoskačných akcií sme vykonali v okolí **Hadovníka** v južnom svahu planiny i na plošine. Našli sme 1 menšiu stráňovú rozsadlino-koróznou jaskyňu.

Navštívili sme aj **Priepasť v Širokej I**, kde sme rozšírili menšie okno; viedlo však do už známych priestorov. Vykonali sme tu ešte jednu akciu, keď J. Hetesi istený J. Barošom vyliezol cca 20 m vysoký komín, ktorý podľa predpokladu končí len cca 2 m pod rozsiahlym **Jelením dómom**.

Extrémne úzke ústie Machovej priepasti v Hradnej stráni.
Foto: P. Kupčík

Hlavný merač J. Hetesi nad ústím 3. šachty v priepasti Brázda.
Foto: G. Lešínský

J. Hetesi zameriava vstupnú časť 2. šachty v priepasti Brázda.
Foto: G. Lešínský

Silická planina

J. Hetesi vykonal sólovo 3 vystrojovacie a jednu mapovaciu akciu do priepasti **Brázda**.

Plešivecká planina

Vykonalí sme tu niekoľko povrchových prieskumných akcií. Čiastočne zanesenú svahovú priepasť (?) sme našli nad Slavcom. Ide o dosiaľ neznámu lokalitu, kde sa chystáme sondovať. V najjužnejšej časti planiny sme našli relikt dosiaľ neznámej svahovej priepasti s paleokrasovou výplňou. Kopali sme aj na plošine nad slaveckým úvozom, na dne krasovej jamy. Lokalita má síce krasový vývoj, ale je silne zanesená. Zvažujeme tu ďalší postup.

Koniarska planina

V spolupráci s členmi SK Šariš (P. Imrich, F. Majerníčková, V. Paľa, K. Paľová) sme pracovali na lokalite nad prameňom *Studnička* v Gemerskej Hôrke. Našli sme ju spolu s G. Lešínským už v r. 2010, ale otvárať sme ju začali až na konci novembra 2020. Po 4 akciách dosiahla jaskyňa asi 30 m dĺžku. Okrem stôp po rútení majú steny jaskyne aj znaky po turbulentnom prúdení vody (lastúrovité jamky – scallops, vyhlbeniny) a žliabky vytvorené kolísaním hladiny vody.

ČIERNA HORA

Pokryvy

Počas sondovania v **Priepasti v Širokej II** na *Hornom vrchu* sa J. Baroš zmienil o lokalite, ktorú našiel v Čiernej hore v masíve *Vysokého vrchu* už v r. 2008. Keďže predpokladal, že je nám dávno známa, nikdy o nej nehovoril. Opak bol pravdou. O **Havraniích dierach** nebolo v speleologickej literatúre nijakej zmienky, a nespomínali si na ňu ani pamätníci. Na jeseň 2020 sme cca 8 m hlbokú priepasť (pôvodne jaskynný komín) v reliktnom štádiu vývoja preskúmali. Okrem 5 m dlhej jaskynnej dutiny v rovnakej materskej stene

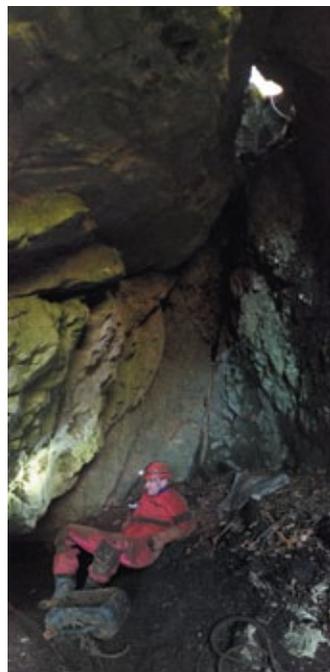

Manipulačná plošina nad Priepastou v Širokej II. Foto: P. Kupčák

sme nad ústím priepasti zistili výskyt depresie, ktorá nápadne pripomínala povrchové vhlbené formy tvoriace sa nad otvorenými jaskynnými priestormi. J. Baroš tu podnikol samostatnú akciu, keď sa v priebehu rádo vo hodín prekopal do voľných priestorov. Už spoločne sme na ďalšej akcii vnikli do veľmi pekne erózne modelovanej príkrej chodby **Havranej diery II**, ktorá podľa všetkého predstavuje zvyšok ponorovej jaskyne. J. Psoťka detailným prieskumom a sondovaním

Okamih objavu prastarej ponorovej chodby – Havrania diera II a jej objaviteľa (zľava): J. Psoťka, J. Baroš a G. Lešínský. Foto: K. Medvecká-Heretiková

Od roku 2008 zabudnutá Havrania diera I a jej nálezca J. Baroš. Foto: G. Lešínský

v profile vstupnej časti chodby zistil, že ho tvorí pevná stena, vďaka čomu bolo možné jaskyňu bezpečne a rel. natrvalo sprístupniť. S **Havraňou dierou I** s veľkou pravdepodobnosťou tvorí súvislý genetický celok. Jej objav podnietil J. Baroša k sondovaniu na dne priepasti, kde sa takisto prekopal do voľných priestorov. Spoločnými silami sme tu postupne dosiahli dĺžku cca 15 m v podobe horizontálnej, erózne modelovanej chodby. Celková dĺžka jaskynných priestorov v rámci tunajšej lokálnej jaskynnej sústavy číni cca 40 m. Po mnohých rokoch ide o najväčší jaskyniarsky objav v podcelku *Pokryvy*. Na lokalite budeme systematicky pôsobiť. Masív *Vysokého vrchu* sme skúmali detailnejšie i na viacerých povrchových akciách. Podarilo sa nám tu objaviť menšiu stráňovú koroznú jaskyňu *Pivnica*.

Muránska planina

V spolupráci s členmi SK Šariš sme odpracovali niekoľko akcií v jaskyni **Homola**, v krátkej novoobjavenej odbočke z *Vodnej chodby*. Vykopali sme sondu na vytopenom mieste nad potokom

Homola (dolina medzi kopcom *Homola* a oblasťou *Za Skalickou*). V **Márnikovej jaskyni** sme spolu s P. Holúbekom a M. Kudlom spriechodňovali úzke miesta a pracovali na konci vrchnej úrovne.

Rumunsko

Kvôli obmedzeniam súvisiacimi s pandemiou COVID-19 sme do krasu Bihoru uskutočnili len jednu dvojdňovú akciu 17. – 18. 1., na ktorej sme sa spolu s členmi SK Šariš P. Imrichom a F. Majerníčkovou a s D. Lupom zo Speodava Štei venovali prieskumu a mapovaniu jaskyne **Corlatului**. Podarilo sa nám preniknúť do mohutnej chodby s vodným tokom – kolektoru hydrologického systému **Corlatului – Izvorul Crișului Negru** a objaviť aj možnosti ďalšieho pokračovania jaskyňa vo vyššie ležiacich suchých chodbách. Jaskyňa dosiahla zameranú dĺžku 516 m, čo je asi polovica zatiaľ preskúmaných priestorov. Ďalšie podrobnosti sú v článku publikovanom v Spravodaji 3/2020.

G. Lešínský, J. Hetesi, J. Psočka

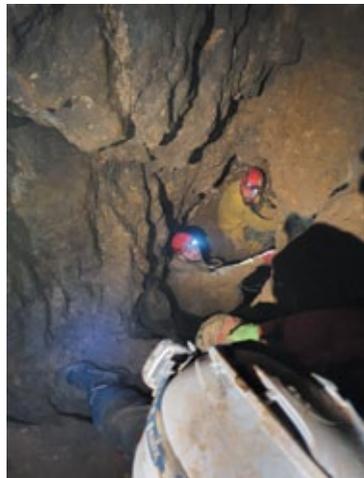
JASKYNIARSKY KLUB DUBNICA NAD VÁHOM

Jaskyniarsky klub Dubnica nad Váhom pokračoval v činnosti v roku 2020 v rovnakom zložení členskej základne, pozostávajúcom z 22 členov klubu, ako aj predsedníctva – predseda Peter Me-

dzihradský, podpredseda Milan Novák, hospodár Jozef Obetko. Vzhľadom na kovidovú situáciu bol rok 2020 asi najslabší v histórii nášho klubu. Uskutočnili sme iba desať pracovných akcií, a to prevažne v Mojtínskom krase. Museli sme zrušiť aj tradičné Lezecké dni. Prieskumná činnosť bola sústredená prevažne na Závrť na Zadných lúkach a Jaskyňu v ceste. Dokončili sme práce na plošine v Májovej priepasti a jaskyňu sme vyčistili. Ostá-

Peter Medzihradský
predseda JK

Z pracovnej akcie v Závrťe na Zadných lúkach. Foto: P. Pekný a S. Steinerová

SPELEOKLUB ĎUMBIER

V Jaskyni mŕtvych netopierov sme tento rok začali prestrojením komína v Južnom dome v nádeji, že v novoobjavenej chodbe budú významné pokračovania. Po jej detailnejšom preskúmaní sme žiaľ zistili, že objavené priepasti vedú naspäť do známych priestorov, a jediným pokračovaním ďalej sú dva komíny, ktoré nevyzerajú veľmi perspektívne a ich vylezenie bude technicky náročnejšie. Novoobjavené priestory sme aspoň orientačne zamerali v celkovej dĺžke 42 m.

Už dlhé roky je naším najvýznamnejším pracoviskom v JMN Eurotunel, a iné to nebolo ani tento rok. Dôsledkom postupnej zmeny hydrologických pomerov v jaskyni spôsobenej otepľovaním klímy bolo, že dno sifónu sa po celý rok zatápalo tak, ako to bolo predtým bežné len počas jarných mesiacov. Nezriedka voda dosahovala aj do výšky 6 m. Zo začiatku roka mnohé akcie končili tak, že sa nám vodu existujúcimi čerpadlami nepodarilo odčerpať, a preto nebolo možné ťahať sedimenty z dna. Pomôcť odvodneniu sme sa snažili aj z druhej strany. Na konci Pieskovej chodby sme opravili existujúce zachytávanie pravdepodobných prítokov do sifónu a rozšírili ho o zachytenie vody stekajúcej po stenách. No ani to nepomohlo. Preto sme od súdruhov z Číny zakúpili veľké výkonné čerpadlo na 24 V baterku s papierovým prietokom 10 m³/hod. Reálny prietok bol pri prevýšení cca 7 m samozrejme nižší, no i ten stačil na to, aby bolo možné aj vysokú hladinu vody vyčerpať v priebehu dvoch hodín namiesto pôvodných 24. Prítok vody na dno bol však aj po vyčerpaní taký silný, že komplikoval kopanie. Rozhodli sme sa teda vytvoriť komplikovaný systém hadíc, prečer-

pávacích nádrží a malých čerpadiel, ktorý by umožnil zachytenie vody v mieste prítoku na konci stúpajúcej vetvy a jej odvedenie mimo sifónu natrvalo. Ku koncu roka sa nám to snaď aj podarilo, žiaľ, pre covid sme museli práce prerušiť.

V Babickej chodbe sa počas mnohých akcií podarilo rozšíriť koncovú plazivku v dĺžke cca 5 m. Za ňou ozvena dávala tušiť ďalšie pokračovanie. Po jej zdolaní sa chodba síce zväčšila, ale po pár metroch skončila vo vodnom sifóne. Keďže sa nachádza v najnižšej časti okolitých priestorov, jeho čerpanie by bolo veľmi komplikované.

Otočená chodba. Foto: S. Mudrák

Vystrojenie nad Južným domom. Foto: S. Mudrák

Koncová plazivka na konci Babickej chodby. Foto: D. Miler

Dve akcie sme venovali obnoveniu prieskumu v Otočenej chodbe. S novým čerpadlom sme vyčerpali sifón na konci, avšak bez významnejšieho postupu. Zamerali sme tam aj jednu 10 m priepasť, až tam, pokiaľ bolo možné voľne liezť. Chodba pokračuje ďalej, je však potrebné ju rozšíriť a vystrojiť.

Servis z chatky pre kopáčov v Eurotuneli. Foto: S. Mudrák

Počas akcie do Pieskovej chodby sme preskúmali aj možnosti pokračovaní v Symptatiku. Nachádzajú sa tu perspektívne komíny,

Po vyfárání z dna sifónu. Foto: S. Mudrák

na ich prieskum však bude potrebné technické vybavenie.

Naše práce pokračovali okrem JMN aj v Neznámej jaskyni vo Valaštianskom krase, kde bola ďalej rozširovaná puklina s prievanom.

Stacho Mudrák, predseda

JASKYNIARSKY KLUB HANDLOVÁ

Výročná členská schôdza bola kvôli pandemickej situácii iná než predchádzajúce schôdze. Predseda skupiny v dňoch 16. a 17. 1. 2021 telefonicky, ale aj elektronicky cez e-mail oboznámil členov klubu so správou o činnosti za rok 2020. Členovia potvrdili staré vedenie výboru v zložení: predseda Peter Strečanský, podpredseda Vladimír Rudzan a pokladník Jozef Sihelský.

sme uskutočnili kontrolnú akciu ku Ráztočnianskej vyvieracke, kde bol silný výver vôd, v jaskyni Plúca sme registrovali slabý, ale citeľný prieván, v Cigánke 3 sme sondaovali v najnižšom mieste v malej sienke. V apríli sa uskutočnila kontrola v jaskyni Plúca, po otvorení úzkeho

Kras a lokality nad obcou Ráztočno. V mesiacoch február, apríl a máj sme uskutočnili štyri akcie, na ktorých bolo odpracovaných 33,5 hodiny. Na lokalitách Cigánka 3 a otvor pri ceste, ktorý sme pomenovali Plúca, sa zúčastnili Peter Strečanský, Vladimír Rudzan, Roman Pustaj, Jozef Sihelský a nečlen Juraj Jaloový z Prievidze. Vo februári

Plúca po otvorení. Foto: P. Strečanský

Provizórny uzáver v Plúcach. Foto: J. Sihelský

vchodu nečlenom klubu sa postúpilo dopredu asi 2 m, pričom tu po bokoch a v strope viseli voľné kusy skál. V máji sa v jaskyni Pľúca uskutočnili dve akcie. Prvá na uloženie kameňov vybraných z jaskyne a ich umiestnenie v odvodňovacom jarku pri ceste pod otvorom jaskyne. Na druhej sa začali práce smerujúce k bezpečnosti náhodných okoloidúcich návštevníkov a postupné uvoľňovanie voľne visiacich skál zo stropu a bokov. Nachystali sme pár kusov drev na podchytenie stropu a provizórne uzavretie otvoru.

Rokošský kras: Vestenická medvedia jaskyňa a Jaskyňa v dvorane. Stanislav Beník spoločne s Marianom Kropilom v rámci vychádzok

po prírode kontrolovali kras a chatku pri Vestenickej medvedej jaskyni a dolinu Hradištnica.

V uplynulom roku sa na území národných prírodných rezervácií ani v chránených areáloch v prievdzskom okrese nevykonávala speleologická činnosť, preto sa tu neobjavili žiadne nové jaskyne ani jaskynné priestory v známych jaskyniach.

V mene výboru ďakujem členom, ktorí prispeli aj malou činnosťou k aktivitám jaskyniarkeho klubu. Zároveň dúfam, že v tomto roku bude činnosť klubu úspešnejšia.

Peter Strečanský, predseda JK

SPELEOCLUB CHOČSKÉ VRCHY

V Speleoclube Chočské vrchy bolo aj v roku 2020 evidovaných 20 členov. Tradične bola naša činnosť zameraná na **Prosiecku jaskyňu**.

Kopanie a prieskum

Po otvorení druhého vchodu a rozšírení úzkych miest na hlavnej trase v minulom roku sme začali činnosť na konci jaskyne. Zvýšenie stropu nad Aragonitovým jazerom zabralo 15 akcií a 153 vrtov, a pár akcií zameraných na túto činnosť bude ešte v roku 2021. Ľuboš Halička doniesol do jaskyne dve hadice v dĺžkach 50 m ($\frac{1}{2}''$) + 17 m ($\frac{3}{4}''$), s ktorými sa nám podarilo pomocou násosky na dvakrát znížiť hladinu v Sifóne vo Vodnej pukline asi o 1,5 m tak, že sa dal prekonať bez namočenia. Ferko s Michalom doniesli ešte 30 m ($\frac{1}{2}''$) hadicu od Občasného sifónu v 2. poschodí. Tú sme však nakoniec na čerpanie nepoužili. Za Sifónom vo Vodnej pukline sme sa však so sklamaním napojili len na známe priestory za Aragonitovým jazerom. Popri mapovacej akcii dňa 22. 2. 2020 začal Michal Pasch kopanie pieskového sifónu Sahara na konci hlavnej trasy, 1 km od nového vchodu. Tu zažili návrat k jaskyniarčeniu naše dievčatá Orávka a Ivka, ktoré majú stále dobrú kondičku z behania. Prihlásená štafeta

nášho speleoklubu na Košický maratón sa však odložila až na rok 2021. Ivka zvládla aj vnesenie hadice z čerpania sifónu von z jaskyne. Orávka navyše navoňala na kopanie tri veľké vedrá. Vedrami sme nosili piesok zo sifónu na vzdialenosť až 40 m a dosiahli rekord 250 vedier na akciu.

Ja som využil dievčatá na filmové zábery, v ktorých občas znie aj pekný Orávkin spev. Na spracovanie krátkeho filmu o Prosieckej jaskyni sa podujala Slávka a už sa naň tešíme v roku 2021. S kopaním v Sifóne Sahara nám pomohli aj ďalší jaskyniari (Jano s Gabikou z Červených vrchov, Peťo s Tinou zo Šariša, Peťo Holúbek,

Aleš s našimi kopáčkami. Foto: J. Szunyog

Míro Kudla, Peťo Sliáčan, Aleš Toman, Janka Sabolová, Michal Sabol). Z domácich jaskyniarov to bol ešte Alexander Jurík, Juraj Baláž, Štefan Sališ, Nina Demianová, Ľuboš Halička a ako najstarší účastník Juraj Szunyog st. (79 rokov). Najskôr nás ťahalo kopanie na pravú stranu konca chodby, no nakoniec sa na deviatej akcii ukázalo pokračovanie na ľavej strane, kde pokračuje horizontálna chodba o 3,5 m nižšie, pre čo bola zanesená pieskovými sedimentmi. Pri kopaní sme sa držali stropu a pravej strany chodby na šírku 1 m a výšku 1,3 m, hoci chodba má profil okolo 2 × 2 m. V roku 2020 sa nám ju podarilo vykopáť na 20-tich akciách do vzdialenosti 6 m, po vynesení 2919 vedier. Veľkou pomocou pri kopaní bolo donesenie fúrika k Sifónu Sahara. Hoci sme na transport rozmontovaného fúrika boli len dvaja so Slávkou, podarilo sa to za jeden deň (14. 11. 2020) a hneď sme aj fúrik vyskúšali v rámci 17. kopáčskej

Fúrikovanie materiálu zo Sifónu Sahara. Foto: J. Szunyog

Najstarší kopáč – Juraj Szunyog v Sifóne Sahara. Foto: J. Szunyog

akcie. Na chodenie s fúrikom sme ešte predtým rozšírili jedno úzke miesto (vyvítaním 11 dier) a odstránili niekoľko skál v podlahe. S fúrikom sme boli schopní efektívne vynášať sedimenty až k Umyvárke, na vzdialenosť 60 m.

Ku kopacím akciám je treba spomenúť, že Juraj Szunyog st. nám pomohol aj s prehĺbením plazivky pri Bránach.

Skúšali sme kopať aj v dovtedy najvyššom mieste jaskyne – v Trojposchodovej sienke nad pieskovou zákrutou za Winetuovou plazivkou. Je to kopanie strmo nahor v blatových sedimentoch s pieskovcovými skalami, no bez prievanu. Raz tu kopala Slávka aj sama. Motiváciou bola väčšia denivelácia jaskyne, no teraz je ešte vyššie miesto na konci Chodby objavov.

Ochrana jaskyne

Na jar sme počas piatich akcií zabezpečili nový vchod antikorovým uzáverom, na čom sa najviac podieľal Ľuboš Halička, ktorý zabezpečil výrobu uzáveru, a už skôr doniesol aj oceľový rebrík na zostúpenie pri vchode.

Pre ochranu jaskyne od znečisťovania sme inštalovali na hlavnej trase 4 čistiace stanice pred vyzdobenými úsekmi. Jedna čistiaca stanica obsahuje murársku vaničku, vedro, 2 kefky a čistiacu ružu. V staniaciach je povinnosť umyť si minimálne čizmy a gumené rukavice. Do jaskyne je povolený vstup len v čistom vrchnom oblečení.

Mapovanie

Po vyčerpaní Sifónu vo Vodnej pukline sme zmapovali jaskyňu na koniec hlavného ťahu v dĺžke 163 m a zmapovali sme aj hornú časť Dračej chodby – 148 m.

Dňa 2. 10. 2020 sme sa odhodlali zmapovať Slávkinu puklinu, čo je odbočka hore naľavo za Malým aragonitovým jazerom. Zatiaľ tam bola len Slávka 26. 1. 2019, keď sme s Michalom a Slávkou prebrodili Aragonitové jazero štvornožky a za jazerom sme ostali len v termoprádle s kroksami na nohách. Po objave Sifónu Sahara sa Slávka nasúkala do pukliny, za ktorou našla cikcakovú chodbu, kde voda

prerezala vrstvy vápenca naprieč. Po návrate zahlásila po pár metroch koniec chodby. Takže sme zamierovali, no tam, kde by mala chodba končiť, bola plazivka s odspodu čnejúcimi nepríjemnými skalnými nožmi. Po jej prelezení sme zrazu naďabili na väčšiu chodbu, ktorá naľavo končila neprielezne, no napravo išla stále rovno ďalej – do masívu. Táto paralelná chodba ku chodbe k Sifónu Sahara však po 35 m končila zníženým miestom vyplneným sedimentmi. Napriek tomu sme štrbinou pod stropom videli ďalej a tento Polosifón farebného blata sa nám na jednej akcii podarilo prekopáť, a objaviť tak 100-metrové pokračovanie chodby. Na jej konci sme dosiahli najsevernejšie miesto jaskyne, 988 m od vchodu O-3. Tu sa prievan stráca v neprieleznom úzkom komíne, ktorý je momentálne najvyšším miestom jaskyne. Novú chodbu sme chceli nazvať „Chodba objavov počas druhej vlny pandémie Covid 19“, no tento dlhý názov sa neujal, a tak ostala len „Chodba objavov“, v ktorej sme sa postupne mohli tešiť z objavov pokračovania na severnom a aj južnom konci chodby, kde na prekonanie neprielezného miesta stačili dva vrty. Tu sme zmapovali hornú a dolnú chodbu, ktoré končia neprielezným zúžením v typickej šikmej pukline a vane nimi prievan od Dračej chodby. Na konci dolnej chodby je krasové jazierko v pukline, pred ktorým sme dosiahli štvrtý zameraný kilometer v jaskyni. Za Slávkinou puklinou a v Chodbe objavov sme zamerali celkovo 313 m a dĺžka Prosieckej jaskyne tak dosiahla 4044 m.

Celkový počet akcií v Prosieckej jaskyni za rok 2020 bol 39 (+ 9, ak rátame aj účasť len jedného člena).

František Hanes so Štefanom Sališom vo februári skúšobne sondovali v sienke v *Sališovej jaskyni pod brečtanom* a v apríli sme posúdili možnosť sondovať aj na konci priamej chodby. Akcie boli spojené s povrchovými prieskumami v oblasti Choča.

V spolupráci s OS Orava (Vladislav Mikula, Štefan Poláčik a Miroslav Gembala) a obomi Pavlami Pokrievkvcami sme so Slávkou na dvoch akciách zmapovali *Vlčiu priepasť* na Pravnáci (hĺbka 46 m a dĺžka 107 m). Táto tektonická priepasť, ktorú našli 15. 8. 2020 Vladislav Mikula a Miloslav Majda, sa stala najhlbšou známou priepasťou v Chočských vrchoch.

Niekoľko povrchových akcií sme smerovali do Ludrovskej doliny a Hučiakov, ktoré boli výnimočne prepláchnuté vodou po prietrži mračien a povodni dňa 26. 6. 2020 (Katka a Jano Tholtovci, František Hanes, Juraj Szunyog).

V spolupráci s Gabikou a Janom z Červeňých vrchov sme so Slávkou zmapovali v dĺžke 33 m *Mysáciu jaskyňu* v Malužinej. Oplatili nám to pekným výkladom v jaskyniarskom múzeu v Malužinej.

V roku 2020 sme uskutočnili 46 jaskyniarskych akcií. Napísali sme jeden technický denník. V Prosieckej jaskyni sme objavili 252 m a zamerali 641 m priestorov. Na konci roka dosiahla zameraná dĺžka jaskyne 4044 m. Jej denivelácia sa zvýšila o 10 m – na 125 m. V Mysácej jaskyni sme zamerali 33 m a vo Vlčej priepasti 107 m. Celkovo sme tak v roku 2020 zamerali 781 m.

Juraj Szunyog
predseda Speleoclubu Chočské vrchy

OBLASTNÁ SKUPINA INOVEC

Praktický speleologický prieskum

V *Jaskyni pod Vrátnom* sme s použitím dvoch konzol na trase lanovky vyriešili transport závažnej sutiny pomocou lanovky bez nutnosti prekládky. Celkovo sme na tejto lokalite uskutočnili 11 akcií. V súčinnosti s gravitačnou lanovkou tak počas piatich akcií (z toho jedna trojdňová a dve dvojdnové akcie) bolo z hĺbky 10 – 14 m vyťažených cca 10 m³ sutiny, čím sme postúpili o 3 m hlbšie do hĺbky -14 m. Z dôvodu zaistenia

bezpečnosti sa šachta vypratala od sedimentov v takmer celom profile. Na dosiahnutie aktuálneho dna jaskyne, kam je zatiaľ prístup iba tesným prielezom, je potrebné odstrániť ešte meter hrubú sutinovú upchávku šachty.

Pokračovali sme tiež v prieskumných prácach v *Starej vyvieracke* pri Čachticiach (86 pracovných akcií). Aj za pomoci členov Trenčianskeho speleoklubu (M. Sova, E. Krčmárik) sme pracovali v jz. výbežku Severovýchodnej vetvy, kde

sme odstránením hlinitých sedimentov s objemom 15 m³ postúpili o 1,5 m hlbšie. Narazili sme tu na malú vzdušnú kavernu (0,2 m³), avšak bez pokračovania. Sedimenty tu boli transportované z hĺbky 8 – 9 m. Prehlbili sme tiež sondu (3 × 1,5 m) v hornej úrovni tejto vetvy do hĺbky 1,8 m (vypratanych 5 m³ sedimentov). Priestor tu v šírke 1,5 m pokračuje ďalej do hĺbky. Vo vstupnom úseku Severnej vetvy sme na východnej strane, pod dvomi otvormi do voľného priestoru, obnažili skalnú stenu. Pritom sme v hĺbke 5 m narazili na ďalší otvor do priestoru, vytvoreného na zvislej pukline, ktorá predisponovala aj vyššie ležiace dutiny. Priestor široký 50 – 60 cm má v strope výraznú freatickú modeláciu, je vyplnený sypkými sedimentmi a pokračuje zatiaľ do hĺbky 6 m. Kvôli zlepšeniu prístupu sme rozšírili vstupný úsek Severnej vetvy na celú šírku (1,5 – 2 m). Pritom sa v protiahlej západnej stene ukázala šikmo uklonená puklina so šírkou

80 – 90 cm, vyplnená sedimentmi, avšak postup v jej smere si vyžaduje prehĺbenie prístupového priestoru aspoň o 1,5 m. Pri týchto prácach sa odstránilo 38 m³ sedimentov, do značnej miery spevnených vápnitými inkrustáciami, ktoré sťažujú výkopové práce.

V **Jaskyni KV-2** (Krahulčie vrchy) sme pokračovali v obmurovke vstupného vertikálneho otvoru. Pre uľahčenie tejto práce sme do vstupného priestoru osadili 3,5 m dlhý oceľový rebrík. Vlastný kovový uzáver sme zatiaľ nezabudovali.

Od sedimentov sme vyčistili južný výbežok **Jaskyne pod Kýčerou** (**Jaskyňa Sárka**). Tu sme po preniknutí o 3 m na západ zistili, že existuje paralelné spojenie so severným koncom jaskyne, overené iba akusticky, je však neprielezne nízke.

Uskutočnili sme kontrolné akcie do **Modrovskej jaskyne** a jaskyne **C13** (Dobrovodský kras), spojené s revíziou uzáveru. Poškodenie sa nezistilo. Revízny prieskum sme vykonali aj v **Jaskyni pod Výškou**.

Jeden člen oblastnej skupiny (M. Križan) sa koncom zimy zúčastnil pracovnej akcie v Stratenskej jaskyni.

Povrchový prieskum

Na základe verejne dostupných lidarových dát na stránke <https://zbgis.skgeodesy.sk/> sme identifikovali a priamo v teréne overili existenciu

Pracovná zostava prieskumníkov pri Jaskyni pod Vrátnom.
Foto: I. Demovič

Transport sedimentov z Jaskyne pod Vrátnom pomocou lanovky.
Foto: V. Lukačovič

Stará vyvieracia, Čachtice – vstupný portál Severnej vetvy. Foto: I. Demovič

Jaskyňa KV-2, stavebná príprava pred zabudovaním uzáveru.
Foto: V. Lukačovič

niekoľkých dosiaľ nevidovaných závrtoch v Považskom Inovci a v Dobrovdskom krase. V jednom z nich náš člen (M. Križan) po krátkom rozšírení vstupu zaevidoval novú, zatiaľ 3 m dlhú, strmo klesajúcu jaskynku, zatiaľ nepomenovanú (pracovný názov H-4), ktorá za neprielezným otvorom zjavne pokračuje.

Celkovo sme uskutočnili 129 terénnych akcií, z ktorých bolo vypracovaných 105 technických denníkov, objavených + vykopaných bolo 12 m priestorov.

Ing. Ivan Demovič, predseda

OBLASTNÁ SKUPINA JÁNA MAJKU

Na základe vyhodnotenia aktivít a činností členov OSJM v roku 2020 počas výročnej členskej schôdze uskutočnenej online v januári 2021, pričom hlasovanie (rozhodovanie) prebehlo per rollam, ktorej sa zúčastnilo 11 riadnych členov z celkového počtu registrovaných 21, môžeme rok nášho snaženia uzavrieť s nasledujúcim konštatovaním: Na zaznamenanie činnosti členov OSJM v histórii sa intenzívne podieľal Miroslav Zverka. Podarilo sa mu doplniť niekoľko desiatok akcií, identifikovať niekoľko neznámych lokalít pôsobenia

od roku 2001 do roku 2018 a doplnil činnosť za posledné dva roky. Ku koncu decembra 2020 evidujeme vyše 150 identifikovaných lokalít v Slovenskom krase, na ktorých členovia OSJM v minulosti realizovali alebo realizujú pracovnú či prieskumnú činnosť. Celkovo v zozname pôsobenia členov na lokalitách

figuruje už vyše 250 lokalít, medzi ktorými figurujú aj lokácie v zahraničí. Stále nie sú spracované údaje asi z 1/4 akcií v období medzi rokmi 2001 až 2010 a v roku 1992 chýba okrem januárovej exkurznej činnosti aktivita, takisto z celého roku 1993 a z roku 1994. Veríme, že sa nám tieto informácie podarí postupne doplniť.

Michaela Stražanová v Stražanovej jaskyni. Foto: M. Stražanová

Spolupráca s inými klubmi a činnosť mimo Slovenského krasu

Rok 2020 bol špecifický rôznymi obmedzeniami a nariadeniami kvôli pandémie, preto sme boli nútení vynechať mnohé kolektívne aktivity nielen mimo Slovenského krasu. Na začiatku roka som vyvinul aktivity na lokalite Priepasť pri Trenčíne, neskôr som motivoval k čin-

nosti aj ďalších účastníkov (OSJM, Speleoklub UK, študent PríF UK). Pôsobil som na Veľkej Javorine pri Novom Meste nad Váhom. Členovia OSJM realizovali povrchové akcie aj mimo Slovenského krasu, na východe to bola oblasť okolo Košíc: Krížová a Previsová jaskyňa, Kysacká jaskyňa, Jaskyňa pri Kráľovej studni, ZOO Košice, Dolina Malý Ružínok (Miroslav Vávra, Miroslava Konkoľová), Pezinský kras – na lokalite Limbašská vyvieracka uskutočnili pozorovania Miroslav

Ponor Hučiaceho jazera (Majkov ponor), v popredí Igor Tar. Foto: M. Zverka

Zverka a Michaela Stražanová. Ďalej členovia OSJM pôsobili v Plaveckom, Smolenickom a Borinskom krase. Michaela Stražanová si všimla začiatkom jari pri Plaveckom Mikuláši zaujímavý morfológický útvar. Že ide o jaskyňu, následne potvrdili ďalší účastníci OSJM a Speleoklubu UK (Miroslav Zverka, Branislav Šmída, Peter Bada a Miloš Hačo). Na tejto lokalite sa počas roka uskutočnili štyri pracovné akcie (na pomoc Michaela pri pracovnej činnosti sa z OSJM pridali aj Ján Blaho, Mirko Klaučo zo Speleoklubu Bratislava a členovia OZ Jaskyniari Plavecké Podhradie). Lokalitu zaregistrovala v Zozname jaskýň Michaela Stražanová pod názvom **Sražanovej jaskyňa**.

Členovia, predovšetkým Ján Blaho, pôsobili aj v Javorovej doline vo Vysokých Tatrách, kde v súčinnosti s členmi zo Speleo Bratislava a iných klubov realizovali na lokalite **Mokrý diera** dňa 13. 8. 2020 potápačský prieskum (s Mirkom Klaučom). Podporný tím tvorili Peter Magdolen, Ján Tencer, Miroslav Kudla a Gabriel Guttman. Potápači sa zoznámili s prostredím sifónu a Ján Blaho zistil možnosti pri ďalšom možnom postupe. V hĺbke približne 12 m dosiahol koniec vodiacej linky, na ktorej bola pri koncovej odbočke vyťahnutá ešte jedna tenšia šnúra, vedúca do skálneho závalu. Na konci vodiacej linky sa rozhladol, nadplával ponad horninu do hĺbky -10 m a zistil, že sifón priedochodne pokračuje ďalej. Pri návrate skontroloval aj odbočku, tá je pevne vyviazaná. Cesta späť bola bezproblémová

a vo veľmi dobrej viditeľnosti. Dĺžka ponoru bola cca 60 minút. Potápači z akcie vytvorili videozáznam a fotografie. Následne 14. 8. 2020 prebehla akcia v Suche diere, ako aj mapovanie a fotodokumentácia jaskyne a jej okolia s ďalšími lokalitami. V termíne 2. – 3. 10. 2020 uskutočnili jaskyniari povrchový prieskum okolia lokalít Suchá a Mokrý diera. Z OSJM sa zúčastnil Ján Blaho.

Dňa 9. 10. 2020, počas **9. ročníka Zrazu speleopotápačov v Tisovci**, uskutočnil speleopotápač Ján Blaho v spolupráci s jaskyniarmi zo Speleoklubu Muránska planina a Speleoklubu Tisovec potápačské pokusy o prekonanie Hradnej vyvieracky – jej zatopeného vchodu, ktorý vyúsťuje do technického tunela. Tretí pokus o pretiahnutie úzkou vstupnou chodbou absolvoval už iba s jednou štvorlitrovou fľašou s tlakom 270 barov, ktorú posúval pred sebou. Ponor trval 5 minút. Potápač sa pre veľmi úzku, cca 35 cm širokú a 3 m vysokú puklinu ďalej nedostal, ale videl pokračovanie pukliny týchto rozmerov do vzdialenosti asi ešte 6 m pred sebou. Ponory realizoval v polosuchom neopréne pri teplote vody 7° C. Počas tohto ponoru zhotovil záznamy, tak z predného pohľadu, ako aj dozadu na seba s okolím. Do vyvieracky prenikol asi deväť metrov od vchodu.

Spoločenské akcie a udalosti

Na začiatku roka sme sa zapojili v rámci združenia **CUC Bratislava** do spoločenských stretnutí pre priateľov a nadšencov jasky-

niarstva. Prvé stretnutie 16. 1. 2020 bolo venované priepastiam na Dolnom vrchu (Oriáš; Miroslav Zverka prednášal o činnosti HKŠS), 13. 2. 2020 počas druhého stretnutia s názvom **Vo vertikálach Velebitu** známy objaviteľ Branislav Šmída prísediacim priblížil objavy a prieskumy vo Velebite (Chorvátsko), pričom medzi prítomnými boli aj niektorí členovia jednotlivých výprav. Vo februári sme intenzívne spolupracovali s členmi a predsedom klubu HKŠS Tomášom Fussgängerom, ktorý v termíne 22. – 23. 2. 2020 organizoval na umelej stene Rozlomity v Košiciach 8. ročník **Hirkolezení** o „Putovný pohár Eugena Hirka v technickom lezení po lane“. Veľmi príjemnej a výborne zorganizovanej športovo-vzdelávacej akcie sa zúčastnilo za dva dni 51 súťažiacich vo ôsmich súťažných kategóriách SRT, a to aj z rôznych jaskyniarskych, hasičských, záchranárskych či lezeckých klubov a zložiek. Podujatia sa zúčastnila aj slovenská ženská rekordérka v hĺbkovom zostupe pomocou SRT (Gouffre Berger 2019) Barbora Miškeje so svojím osobným trénerom Jurajom Kankulom. Súťažiaci a povzbudzujúci sa počas dvoch dní pri príjemných rozhovoroch s Barborkou mohli dozvedieť aj jej niekoľko rád k technickému vybaveniu pre SRT. Súťaže sa zúčastnil aj člen OSJM Miroslav Zverka, ktorý obsadil v kategórii Muži SRT tretie miesto.

Dňa 8. 2. 2020 sme uskutočnili spoznávaciu akciu do jaskyne Stratený potok pri Telgárte. Časť partie si pozrela južnú chodbu a druhá časť sa vybrala do severnej časti. Následne sa v reštaurácii Ranč uskutočnila výročná schôdza OSJM za účasti jedenástich členov skupiny. Ako predseda OSJM som bol 4. 9. 2020 účastníkom predsedníctva SSS, na ktorom som vyjadril nesúhlas s jednaním a konaním vedenia a kontrolnej komisie SSS voči členom OSJM a ďalším skupín, ktorí boli účastníkmi 1. kurzu **Efektívne kopanie a metodika otvárký jaskýň 1. Jaskyniarskej školy** v roku 2019. Žiadali sme o nápravu a verejné ospravedlnenie menovaným dotknutým osobám a klubom voči stanovisku č. 46/2020 KK. Nestalo sa tak. Z predsedníctva som si ako predseda OSJM odniesol napomenutie, pričom som nesúhlasil s verdiktom KK a výboru SSS. Nepochopenie nutnosti cieľavedome vzdelávať jaskyniarsku

komunitu po stránke geologickej, technickej i ochranárskej je pri súčasnom svetovom trende neprijateľné. O to smutnejšie sú kroky vedené voči dlhoročnému skúsenému jaskyniarovi Milošovi Hačovi, ktorý mal byť jedným z lektorov školy a je príkladom toho, že i na lokalitách pokladaných za neperspektívne je pri správne smerovanej aktivite objav značného rozsahu možný, čo súčasný vývoj v danej oblasti iba potvrdzuje.

Aj tento rok, hoci v inom termíne než bežne, tentoraz 20. – 23. 8. 2020, sa už tradične aktívne zapojil do organizovania akcie **Speleoškola** člen OSJM Ján Blaho.

Dňa 22. 9. 2020 vstúpili do zväzku manželského Miroslav Vávra a Miroslava Vávrová, rodená Konkoľová. Rovnako významnú udalosť uskutočnil Martin Schrötter, ktorý dňa 17. 10. 2020 vstúpil do manželstva s priateľkou Jankou. Prajeme im veľkú rodinu, veselý spoločný život, spestrený aj jaskyniarskymi aktivitami.

Slovenský kras

Činnosť na Dolnom vrchu. Hneď začiatkom januára sme rozbehli spoluprácu s členmi HKŠS a predsedom klubu Tomášom Fussgängerom (Oriáš, Miroslav Zverka).

Činnosť na Silickej planine. V Slovenskom krase sme začali najprv obhliadkami lokalít v rámci turistiky, pri ktorých členovia OSJM kontrolovali stav lokalít. Následne sme svoju činnosť zamerali na Majkov ponor. Zaevidovali sme opäť aktívny prítok do ponoru a následne, po jeho vyschnutí koncom mája, sme zrealizovali dve vytrvalé pracovné akcie na opätovné vyčistenie ponoru. Pri činnosti nás podporili aj pôvodní členovia OSJM (Igor Tar), ale aj jaskyniari zo Speleoklubu UK a HKŠS (Branislav Šmída, Ján Tajboš, Barbora Miškeje, Juraj Kankula a ďalší). Koniec chodby sme nedosiahli, chýbali nám štyri metre, keď sa v ponore objavila opäť tečúca voda, ktorá nás odstavila. Obnovil sa pôvodný tok, vytvárajúci ponor a voda počas roka netiekla len krížom cez pole. Pre prítomnosť vody v ponore sme svoje pôsobenie zamerali na Majkovu jaskyňu, na jej nové časti, kde sme vo dvojici (Z. Valenta a M. Zverka) realizovali obhliadku prítokovej chodby pod Červenou sieňou a prehlbovanie jej dna v smere pokračovania. Ďalšie sondáže

práce sme zamerali na priepasti v okolí Majkovej jaskyne a Farárovej jamy. Začiatkom jari naši pridružení členovia zo Speleo Bratislava Csaba Igaz a Marcel Adam uskutočnili lokalizáciu a obhliadku lokalít na Silickej planine (Mestská priepasť, Ealiovková priepasť a Múriková jaskyňa). Severnú časť Silickej planiny prieskumne prechodili M. Vávra, M. Konkolová, a J. Tajboš. Južne od Silice pochodili terén počas jari Z. Valenta, M. Zverka a B. Šmída.

SRT sústreďenie pod vedením Tomáša Fussgängera absolvoval vo Veľkej Žomboji Marek Kanaš. Ján Haščák oboznamoval s jaskyniar-skými lokalitami svojho syna Samuela, ako možného budúceho člena.

Činnosť na Jasovskej planine. V okolí Gajdovej štólne na Jasovskej planine a obhliadku vyvieráčiek na Medzevskej pahorkatine uskutočňoval Norbert Lukán v rámci prieskumnej a kontrolnej činnosti.

Činnosť na Hornom vrchu. V priebehu roka sme absolvovali terénne prieskumy v západnej a strednej časti Horného vrchu. Oblasť nad Jablonovom nad Turňou (Jablonovská priepasť), Kováčovou (Veterná priepasť) skúmali opakovane Ján Haščák, Miroslav Vávra, Miroslava Konkolová a Ján Tajboš. Nad Hrhovom a v okolí štólne pôsobil Martin Schrötter.

Činnosť na Plešiveckej planine. Dvojica Marcel Adam a Csaba Igaz zrealizovali kontrolnú obhliadku Mínovej priepasti na Plešiveckej planine. Priepasť má vchod s rozmermi 1 × 1,5 m a je 38 metrov hlboká, na stenách so sintrovou a pizolitovou výzdobou. V polovici hĺbky je spadnutý a krížom zaseknutý konár/kmeň, ktorý sa dá obliezť. Nad dnom asi do 4 metrov priepasť nesie znaky výraznej korózie, dno tvoria skaly s napadanými konármi. Na lokalite sa vyhotovila videodokumentácia.

Plány na rok 2021

V roku 2021 sa pokúsime pokračovať v činnosti na uvedených lokalitách v Slovenskom krase a máme v pláne obzrieť stav niektorých ďalších lokalít z činnosti zakladateľov skupiny, prípadne rozšíriť našu činnosť tam, kde to podmienky a možnosti dovoľia. Budeme sa snažiť podporovať možných záujemcov o jaskyniarsku činnosť tak, ako to robíme v posledných rokoch.

Záver

Členovia OSJM sa v roku 2020 zúčastnili 57 zaznamenaných akcií v spolupráci so šiestimi klubmi SSS – Hájsky klub športovej speleológie (HKSS), Speleo Bratislava, OZ Jaskyniari Plavecké Podhradie, Speleoklub Muránska planina, Speleoklub Tisovec a Speleoklub Univerzity Komenského v Bratislave. Z toho 23 akcií bolo organizovaných s členmi OSJM v Slovenskom krase (v oblasti ich hlavného pôsobenia). Na celkovom počte akcií sa podieľalo 17 členov, z toho jeden pridružený z iného klubu. V Slovenskom krase sme exkurzne pôsobili na 19 rôznych lokalitách a zrealizovali sme štyri pracovné akcie. Počas všetkých 57 akcií v roku 2020 členovia odpracovali cca 599,5 osobohodín. V Slovenskom krase to bolo spolu 243,5 osobohodín. Nevyhotovili sme žiadny technický denník. Koncom roka, ale aj v jeho priebehu sme zrealizovali niekoľko turistických oboznamovacích akcií krasovými oblasťami. Vzhľadom k pandemickým opatreniam a k väčšiemu rozsahu voľna u členov patril rok 2020 z pohľadu stráveného času v krasových oblastiach a počtu akcií k tým silnejším za posledných 10 rokov. Vzhľadom na dodržiavanie protipandemických opatrení to bolo s mierou pracovnej činnosti horšie. Jaskyniarom prajeme pevné zdravie, veľa úspechov aj šťastia pri objavoch v roku 2021. Tešíme sa na ďalšiu úspešnú spoluprácu!

Zbyněk Valenta, predseda OSJM

OBLASTNÁ SKUPINA LIPTOVSKÁ TEPLIČKA

Oblastná skupina má ku dnešnému dňu šesť členov a členská základňa zatiaľ ostáva bez zmeny. Všetci okrem jedného člena majú uhradené členské príspevky.

V uplynulom roku členovia skupiny vykonali 11 prieskumných akcií, zameraných najmä na kontrolu jaskýň a ich okolia. Šlo o lokality Hudákovský ponor, jaskyňa Šingliarka, ponory

Holičná, Malý Brunov, Pod rampou a Široká. Sledovali sme najmä hydrologické pomery vo veľkom Hudákovskom závrtte.

Predseda skupiny sa zúčastnil akcie, ktorú organizoval Peter Holúbek a ktorá bola zameraná na odber vzoriek vody z našich najznámejších vyvieráčiek na lokalitách Veľký a Malý Brunov, Holičná, Macová a Pod Kratinami.

*Za OS Liptovská Teplica
Vlastimil Knapp*

Hudákovský ponor v letnom a v zimnom období

OBLASTNÁ SKUPINA LIPTOVSKÝ MIKULÁŠ

Oblastná skupina Liptovský Mikuláš disponuje štrnástimi členmi. Skupina sa v roku 2020 súhrnne zúčastnila 113 akcií, ktoré mali kopáčsky, povrchový, objaviteľský, ale aj exkurzný charakter. Počas tohto roku sme spolupracovali, viac či menej intenzívne s niekoľkými jaskyniarskymi skupinami. Predovšetkým so Speleoklubom Nicolaus, ako aj s Jaskyniarskou skupinou Demänovská Dolina, ďalej s Jaskyniarskym klubom Dubnica nad Váhom, Speleoklubom Červené vrchy, Speleo Turiec a so Speleo Bratislava v rôznych častiach Slovenska. Vzhľadom na pandemickú situáciu nebolo možné uskutočniť plánované zahraničné akcie ani expedície v susednom Česku a Macedónsku.

Kras Jánskej doliny

Oblastná skupina Liptovský Mikuláš pôsobila predovšetkým v Jánskej doline, kde sme absolvovali 31 akcií rôzneho charakteru.

V prvej polovici roka 2020 sme najviac pôsobili v **Jaskyni zlomísk**. Ako prvé sme sa pokúšali vyčerpať a prekonať sifón lokalizovaný v tzv. „Horných Zlomiskách“ (meračský bod č. 342). Čerpanie sme najskôr skú-

šali pomocou násosky, na ďalšiu akciu sme pridali čerpadlo do vŕtačky, až nakoniec sme sifón zdolali pomocou ručnej pumpy a hasičských D-čiek. Za zablateným priechodom sa nachádza pokračovanie riečnej chodby s veľkosťou 5 × 2 × 1 m, bohužiaľ zanesené hlinou takmer až po strop, ale s citeľným prievanom. V budúcnosti je potrebné pokračovať v kopaní za sifónom, čomu avšak bráni opätovné zatápanie sifónu.

Následne sme v Jaskyni zlomísk pracovali v Južnom závale, kde sme pred rokom zistili veľmi slabý prievan, ide ale o potenciálne a logické miesto postupu v jaskyni ďalej. Priestory je do budúcnosti potrebné zabezpečiť proti možnému rúteniu stropu. Do južného zálu

bol umiestnený lavínový vyhľadávač – vysielateľ, pričom sme sa pokúšali vystopovať signál za pomoci ďalších vyhľadávačov – vysielateľov na povrchu dolinky Škopovo. Vyhľadávanie bolo bezúspešné, čo nás však utvrdilo v tom, že sa neprekopávame na povrch (dosah vyhľadávača max. 20 – 30 m.). V Jaskyni zlomísk sa prestrojil Bakuninov komín, kde boli osadené rebríky pre jednoduchší zostup a výstup k vzdialenejším miestam v jaskyni.

Druhá polovica roku 2020 začala významnými objavmi spolu s jaskyniarimi Speleoklubu Nicolaus v dlho známej (bezvýznamnej) malej jaskyni – **Samova diera (jaskyňa)**. Vstup do nej má charakter bývalého medvedieho brlohu, kde sme na stenách pozorovali stopy po medvedích škrabancoch. Rozšírením úžiny MKU sme naznačili ďalší smer jaskyne. Objavovanie, vystrojovanie, prekopávanie, meranie a hľadanie pokračuje dodnes. Celkovo sa v jaskyni zameralo okolo 700 m chodieb. Jaskyňa predstavuje niekoľkoúrovňový jaskynný systém, ktorý je bohatý na sintrovú výzdobu, ako aj na častý výskyt mäkkého sintra. Väčšie siene sú poprepájané priepasťami, úzkymi chodbami a plazivkami.

Boli sme pri objavoch (cca 20 m) na novej lokalite **Zdychalovo 2**. Povrchový prieskum doliny Hlboké odhalil v horných častiach viac menších neznámych lokalít, niektoré s veľkým potenciálom.

Pri príležitosti nedožitých 80-tich narodenín P. Hipmana sme sa zúčastnili na spomienkovom výstupe na Krakovu hoľu.

Hradná jaskyňa v Liptovskom Hrádku

Rovnako ako aj po minulé roky, v spolupráci so Speleoklubom Nicolaus a hradnou pani Dagmar Machovou, aj tento rok sa pokračuje v prácach v **Hradnej jaskyni** v Liptovskom Hrádku. Začiatkom roka sa vďaka nízkemu stavu vody podarilo dokopať „Matinu odbočku“, ktorá po zameraní končí len jeden meter od hradnej studne. V jednej z hradných miestností sme pre návštevníkov vytvorili malú jaskyniarsku expozíciu.

Važecký kras

Vo Važeckom krase sme primárne pôsobili v jaskyni **Múry**, ale aj v jaskyni **Eskimáčka** (Závrť pod konskou hlavou). V závere jaskyne **Múry** je vidieť potenciálny postup ďalej, avšak

Po akcii na rozširovanie koncových častí jaskyne **Múry** (Važecký kras)

Zaplavenie vchodu do **Žabej studne**

prielez je natoľko úzky, že je potrebných ešte niekoľko cielených akcií, aby sme videli, či má zmysel pokračovať. Rovnako aj v jaskyni **Eskimáčka** je potrebné pokračovať v rozširovaní a kopaní, ako teda vždy a všade.

Krasová oblasť potoka Belianka

Pomerne hojne sme tento rok (v spolupráci so Speleoklubom Červené vrchy) pôsobili v **Žabej studni**, ktorá sa nachádza pod Kriváňom. Pred vchodom do jaskyne bolo po jarnej povodni opravené odrazenie potoka a následné odvodnenie lokality pomocou 50 m dlhých hadíc. Bolo potrebné nanovo vykopať vchod od metrového nános sedimentu a vytvoriť záchytné povodňové hrádze. Hlavnou studňou sa natiahla 30 m dlhá rúra na zvod zvyškovej vody. Celá jaskyňa je modelovaná vodou, s nádhernými skalopsami, avšak odtokový riečny meander je pomerne úzky a väčšinu roka ním tečie voda odhadom 2 – 50 l/s, takže ďalší postup je technicky a časovo náročný. Napriek

tomu, aj vďaka karanténe, sme tu prerazili zhruba 5 m s ďalším 4 m voľným postupom. V ďalšom náročnom ale jasnom postupe náš zastavila zimná nádielka snehu.

Demänovský kras

V *Pustej jaskyni* sme po rozšírení kľúčovej úžiny zostúpili na aktívne riečisko, kam sa dovtedy dostali iba potápači v roku 2010. Na akciu sme zhotovili 10 m dlhý lanový rebrík. Rovnako sme sa zúčastnili na spomienke na Vladimíra Žikeša, ktorá sa každoročne koná v decembri.

Ostatné lokality

V jaskyni *Larion* pri Kráľovej Lehote sa uskutočnilo niekoľko akcií s krátkym postupom. *Suchá jaskyňa* vo Veľkej Fatre nás prekvapila kopaním medzi medvedími lebkami. V Belianskych Tatrách sme na dne *Jaskyne starých objaviteľov* vytypovali možné miesto ďalšieho postupu. Na požiadanie kolegov z Červených vrchov sme boli hľadať v jaskyni *Piu* v Červených vrchoch nádejné miesta na ďalší postup. V spolupráci s Jaskyniarskou skupinou Dubnica nad Váhom sme absolvovali víkendovú akciu na Mojštíne – v *Jaskyni nad vyvieracou*, kde sa kope v príjemnom piesku, avšak v nepríjemnej atmosfére CO₂. V Kremnických vrchoch sme spolupracovali pri prieskume a meraní dvoch

Návšteva Jaskyne mŕtvych netopierov s najmladšími členmi.

nekrasových priepastí nad Pastorkom. O prieskume RTVS natočili reportáž. V *Liborovej studni* (oblasť Krakovej hole) sme v spodných častiach rozširovali postupové úžiny a v *Mikušovej diere* (Západné Tatry, Sivý vrch) sme rozširovali puklinu, z ktorej počuť silný hukot vody.

Detičky

Naším najmenším členom (Silvinka 10 r., Šimonko 9 r., a Miško 4 r.) sme sa snažili urobiť zaujímavý program, a tak sme navštívili lokality Suchú jaskyňu, Jaskyňu v Sokole, Zápoľnú jaskyňu, Hradnú jaskyňu, Jaskyňu mŕtvych netopierov a Jaskyňu nad vyvieracou na Mojštíne.

Lubica Luhová Mareková

JASKYNIARSKY KLUB LIPTOVSKÝ TRNOVEC

V roku 2020 sme pravidelne kontrolovali uzávery jaskýň Medveďia a Dúpnica. V zimnom období sme opäť vykonávali povrchový prieskum v Suchej doline s použitím skialpinistického výstroja. Pomocou drona sme nad Medveďou jaskyňou lokalizovali a následne zlanením preskúmali skalnú diery s dĺžkou 2 metre. V ďalšom pokračovaní bránia sypké sedimenty, ktoré sa dajú kopať, a tak je tu aj istá nádej na ďalší postup. Opäť sme skúmali aj neprístupný terén nad Bielou jaskyňou, bohužiaľ s negatívnym výsledkom.

Rastislav Holly, predseda

Povrchový prieskum východných svahov masívu Ostrá (1764 m n. m.), v pozadí sedlo Predúvratie (1585 m n. m.) a Malá Kopa (1637 m n. m.) v Západných Tatrách.

Foto: P. Holúbek

SPELEOKLUB MALÁ FATRA

Nový jaskyniarsky rok 2020 sme začali kopaním na *Dubnej skale* v *Sonde na hrebienku*. Výkop sme robili spolu s členmi Speleo Turiec. Neskôr v júni sme v sonde spravili novú výdrevu. Výkopové práce zatiaľ nepriniesli žiadne novšie poznatky. Povrchový prieskum takisto nerozšíril naše poznanie o lokalite.

Žiarna č. 4 – uplynulý rok nám neprial z hľadiska klimatických podmienok. Pracovisko nám neustále zaplavovala voda a veľa času sme strávili čerpacími akciami. Kopáčskych akcií bolo 19 a podľa poznámok sme von vytiahli 210 vriec sedimentov a množstvo kameňov. Vlnajší rok (2019) sme skončili v skalnom závale v smere postupu za prievanom v hlavnom sifóne. Výkopové práce sme teda zamerali na obídenie skalného závalu v smere doprava z hlavného sifónu. Pri tomto kopaní sa nám podarilo odkryť odtok vody zo sifónu pri prívaloch jarných vôd. Na konci roka sa nám tu začala ukazovať nová chodba smerujúca na juh. Obchádzka skalného závalu je prakticky pripravená, momentálne sa však snažíme dostať do chodby, kam odteká voda (ak tu jarné vody práce zastavia, potom budeme riešiť rozoberanie závalu v smere za prievanom). Počas jesenného povrchového prieskumu sme našli (aj virguľami) prepád v teréne, vzdialený od Žiarnej č. 4 pôdorysne asi 400 m východným smerom. Pri zimnom prieskume sa tu ukázali odtopené miesta.

Tradične sme zorganizovali exkurznú akciu pre kamarátov a priaznivcov klubu do Veľkej Stanišovskej jaskyne a do jaskyne s modrými kvapľami ku Gabike Majerčíkovej a Janovi Šmollovi, ktorým ešte raz ďakujeme. V septembri sa ve-

dúci klubu v spolupráci so skupinami Orava a Chočské vrchy zúčastnil prieskumu vo Vlčej priepasti nad Liptovskou Annou. V novembri sme spolupracovali s Petrom Holúbkom pri kopaní a objave v Zdychalove v Jánskej doline.

Stav klubu je stabilizovaný, stále máme deväť členov a jednu čakateľku.

Vedúci speleoklubu Pavol Pokrievka st.

*Čistiaca partia pred jaskyňou Žiarna č. 4.
Foto: P. Pokrievka st.*

*Zákutie v Žiarnej č. 4 aj s našou čakateľkou.
Foto: P. Pokrievka st.*

Skalný zával za Hlavným sifónom. Foto: P. Pokrievka st.

Zátišie v Žiarnej č. 4. Foto: P. Pokrievka st.

MEANDER – HÁJSKY KLUB ŠPORTOVEJ SPELEOLÓGIE

Členská základna

Celkový počet členů po Výroční členské schůzi 24. 1. 2021 v Hájí je 42 členů, z toho 31 platících do SSS.

Výroční členská schůze

VČS schválila změnu názvu klubu z původního HKSS (Hájský klub športovej speleológie) na Meander – HKSS (Meander – Hájský klub športovej speleológie). VČS schválila změny ve vedení klubu: podpředseda Barbora Miškeje, revizor Ing. Ladislav Trencsenyi. Odsouhlasila přijetí Norberta Danka ze Speleoklubu UPJŠ do Meander – HKSS. Prodloužila čekatelskou dobu členům Meander – HKSS do 31. 3. 2021, do doby, než je SSS příjem za řádné členy. VČS odsouhlasila níže uvedenou výroční zprávu o činnosti za rok 2020 a změny pro rok 2021.

Zpráva o činnosti

V roce 2020 se klub zaměřil na výzkum Slovenského krasu a zdokonalování vlastních i cizích členů, speleologů v jednodanové technice SRT. Bylo zorganizováno 48 pracovních akcí.

Klub zorganizoval ve Slovenském krasu šest třídních kurzů SRT v propastech a jeskyních Slovenského krasu a vycvičil 29 nových adeptů SRT. Dva nejlepší kurzanti se stali členy klubu Meander – Hájský klub športovej speleológie. Klub zorganizoval 8. ročník Putovního poháru Eugena Hirka v technickém lezení na laně a 35. Lezecké dni ve Slovenském krasu, které bohužel v COVID-19 atmosféře proběhly v omezené, ale o to však v přátelštější podobě.

Dvanáct pracovních akcí bylo směřováno do **Velké Bikfy** – lezení komínů a výměna fixních lan a kotvení. Pro zvýšení bezpečnosti jsme pokračovali (jako i v roce 2018, 2019 a 2020) v instalaci nového beznapětového kotvení nerezovými kotvami s průměrem 10 mm (Petzl Colinox), které se dají použít i pro případnou záchranou akci.

Do **Oriáše** bylo směřovaných devět pracovních akcí. V oblasti Galerie jsme opět postoupili v komíně o dalších pár metrů, nový komín z roku 2019 jsme pouze přestrojili na fixní lepené kotvení Colinox. Dále jsme pracovali na sondě na dně v hloubce 100,5 m, na které plánujeme i v roce 2021 nadále intenzivně pracovat. Celá propast je nově vystrojena na beznapětové kotvení Colinox.

Na **Bereši** jsme odpracovali dvě pracovní akce. Na nové lokalitě, kterou jsme objevili na Hájské planině v roce 2018, jsme vyhodnocovaly datalogery.

Devět pracovních akcí se směřovalo do **Šomšákové propasti**. Na lokalitě jsme pokračovali v prohlubování a rozšiřování; máme zde dosaženou hloubku cca 12 m.

Po dohodě se Speleoklubem UPJŠ jsme začali působit na **Skalistém potoce**, kam byly orientovány čtyři pracovní akce v částech od Horního vchodu směrem na Prístav. Vzhledem k situaci, že od roku 2008 nikdo směrem k Prístavu nechodil, začali jsme znovuobjevovat krásnou a skoro panenskou jeskyni. Zatím jsme dosáhli hloubku cca 185 m od horního vchodu a celou tuto trasu jsme přestrojili z objevených provazových žebříků na lanovou techniku SRT. Dvanáctkrát jsme odčítávaly dilatometr ve štole Skalistého potoka, čtyřikrát dilatometr v horní části jeskyně. Zrealizovali jsme sem čtyři speleopotápěčské akce. Tato lokalita se pro rok 2021 stane hlavním pracovištěm klubu.

Osm pracovních akcí bylo realizováno společně s členy SK Cassovia v **Drienovecké jeskyni**, kde se taky pravidelně odčítávaly dilatometry.

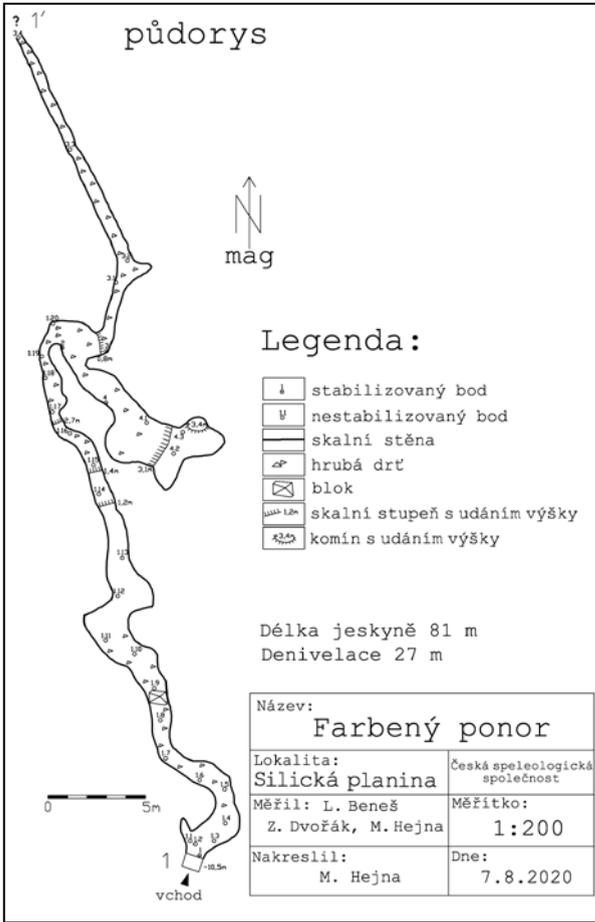
Meander – Hájský klub športovej speleológie je také pro rok 2021 oficiálním partnerem a sponzorem francouzské akce BERGER 2021. Exkurzní činnost: Filipíny.

Tomáš Fussgänger

SPELEOKLUB MINOTAURUS

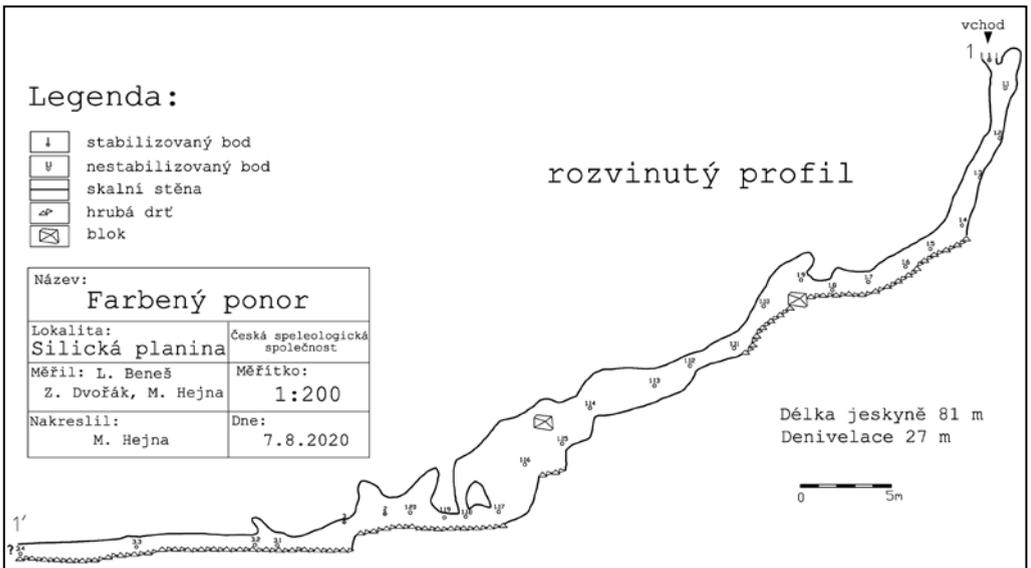
Činnost Speleoklubu Minotaurus v roce 2020 výrazně poznačila koronakriza a zdravotní problémy předsedu klubu. Keďže naša čin-

nost sa odohráva hlavne na spoločných akciách s našimi členmi z Českej republiky, podarilo sa nám urobiť iba dve takéto akcie.

Na zimnej akcii sme sa venovali hľadaniu pokračovania Krásnohorskej jaskyne v Koralitovom komíne. Doliezli sme komín až do konečného zúženia, kde sa už nedá pokračovať ani pracovať. Navyše sme tu nezaznamenali ani výrazný prívian. Pokračovali sme v priepasti aj smerom dole. Jednak preto, že by sme si tu mohli výrazne skrátiť prístupovú cestu na koniec známych priestorov, ale aj preto, že v tejto úrovni sa nachádza jaskynná úroveň úplne vyplnená piesčitými sedimentmi s výskytom ťažkých minerálov, a bola šanca sa do tejto úrovne dostať zhora. Objavili sme len menšiu sienku s dĺžkou 5 m.

Z jaskyne Hučiaca vyvieracka sme vyniesli nepotrebné meracie prístroje na sledovanie výšky hladiny vody a vrátili sme ich majiteľovi. Bohužiaľ, z niekoľkoročného sledovania neboli publikované žiadne výsledky, ktoré by boli zvlášť zaujímavé vzhľadom na extrémne nástupy povodní v tejto jaskyni (dosku použitú na chodník v strednej časti jaskyne sme po povodni našli zaseknutú v strope jaskyne, 7 m vysoko). Vzhľadom na to, že z jaskyne sa už nedá vyjsť ani pri miernom zvýšení hladiny (stav na hornom limnigrafe okolo 15 cm) je jaskyňa extrémne nebezpeč-

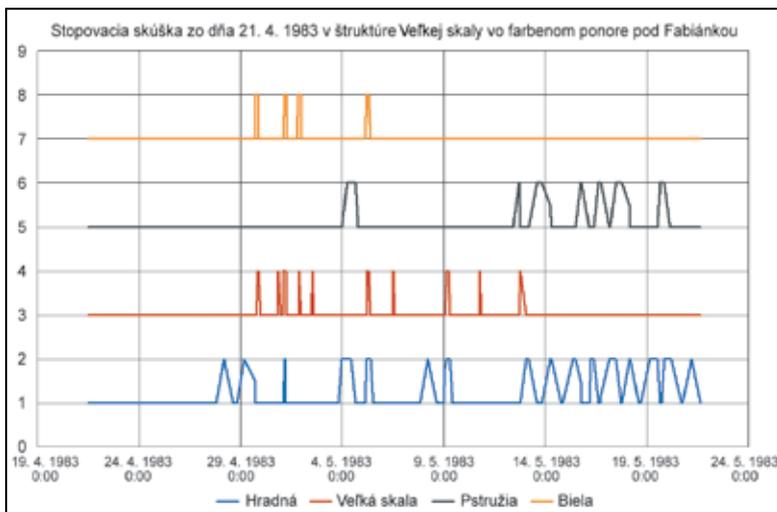
ná počas hroziacich letných búrok, keď sa môže v priebehu niekoľkých hodín zaplaviť. Treba s tým počítať pri ďalšom prieskume jaskyne.

V Silickej ľadnici sme uskutočnili jednu akciu zameranú na vynesenie časti materiálu, použitého počas prieskumov za sífonom Kufr. Pokračovali sme tiež v monitoringu klímy jaskyne – urobili sme jarné odčítanie log-

gerov. Nepotrebný materiál sme vypratali aj zo Zvonivej priepasti nad Červeným kameňom. Priepasť je teraz bezpečne vystužená a prístupná až na pôvodné dno, a jej prípadný prieskum môže pokračovať.

Na letnej spoločnej akcii sme v Silickej ľadnici uskutočnili jednu akciu na vynesenie bezpečnostného bivaku z Hurábovho domu a materiálu na budovanie hrádzy za sífonom Kufr. Touto hrádzou sme chceli zvýšiť hladinu vody v sífóne na pôvodnú úroveň pred prekonaním sífónu potápačmi. Bohužiaľ, voda si našla cestu popod sintrovú hrádzu hlbšie v sedimentoch a vhodne umiestnenie ďalej v jaskyni sa nám nepodarilo nájsť. Stavba tejto hrádzy v súčasnosti nemá z klimatického hľadiska opodstatnenie. Zaľadnená časť je dnes od nezaľadnenej izolovaná prievanovými dverami v Rožňavskej chodbe a hrádzou pred sífonom Kufr. Navyše monitoring klímy ukázal, že otvorením prievanových dverí počas mrazov môžeme dosiahnuť väčšiu akumuláciu chladu v prechodovej sutine medzi Vstupnou priepasťou a Archeologickým dómom, čo môže mať na zaľadnenia jaskyne priaznivý efekt.

V Krásnohorskej jaskyni sme zrušili nepotrebný merný profil, ktorý tu dal vybudovať ŠGÚDŠ počas výskumov hydrologického systému Krásnohorskej jaskyne. Vzdutie hladiny vody za hrádzou nám veľmi komplikovalo prieskum v Koralitovom komíne. Dalo sa tam dostať iba pri minimálnom prietoku, aj to iba za cenu zamočenia vo vode.

Zamerali sme jaskyňu Farbený ponor pod Fabiánkou. Jaskyňa sa nachádza 200 m východne od Jašteričieho jazera. Jaskyňa patrí do hydrogeologickej štruktúry Veľkej skaly, čo potvrdil stopovací pokus zo dňa 21. 4. 1983, ktorú tu s použitím rádioizotopov vykonal RNDr. Július Ščuka v spolupráci s ÚVVVR Praha. Zložité odvodňovanie Veľkej skaly ilustruje obrázok interpretácie výsledkov tohto stopovacieho pokusu (obr. hore).

Jaskyňa je významná aj z biospeleologického hľadiska výskytom ploskule z rodu *Dendrocoelum*. Bohatá jaskynná fauna tejto jaskyne a JvPJJ by si zaslúžili ďalší biospeleologický výskum.

Po rokoch sme navštívili priepasť Čistá studňa, kde by sme chceli pracovať. Priepasť sa nachádza na severe Plešiveckej planiny a pravdepodobne hydrologicky súvisí s Hučiacou vyvieracťou, čo by bolo potrebné overiť stopovacím pokusom. Aj preto, že zatiaľ žiadny stopovací pokus na Plešiveckej planine nebol v Hučiacej vyvieracke pozitívny, takže predstavu o jej zbernej oblasti máme iba na základe toho, čo do nej nepatrí.

V Silickej ľadnici pokračujeme v monitorovaní klímy a pracujeme na interpretácii nameraných výsledkov do pripravovanej publikácie o tejto jaskyni a výsledkoch nášho prieskumu a dokumentácie Silickej ľadnice.

RNDr. Jaroslav Stankovič
predseda speleoklubu

MOLDAVSKÝ JASKYNIARSKY KLUB ADONIS TEN

Začiatkom roka sa Peter Ferko po boku Stanislava Danko zúčastnili na akcii Speleoklubu UPJŠ pri Domici. Aby sa zamedzilo tvorbe duplicitných denníkov podľa informácií od Petra Holúbka, poslal na SSS technický denník vedúci akcie.

Značnú časť akcií tvorili povrchové prieskumy terénu. V marci sme vybrali lokalitu Horného vrchu nad Jablonovom nad Turňou smerom na Kukudičovú skalu. Túto edukačnú akciu som venoval na priblíženie ochrany jaskýň a prírody mládeži a deťom. Pozitívum vidím v záujme o jaskyniarsku aktivitu aj zo strany verejnosti, čo sa odzrkadľuje i v počte

nových členov v našej skupine. Záujem, ochota, čas, láska k prírode, k objavovaniu a k bádaniu jaskýň je jednou z mnohých priorit členov našej skupiny. Rok 2020 nebol ľahký z dôvodu pandemickej situácie, ale i napriek tomu sme dosiahli slušné jaskyniarske výsledky.

Koncom marca, po návšteve Zdenka Hochmutha, sa Jaskyňa pod cestou opustila. Nemalé úsilie vykonal Stanislav Danko v súvislosti so zabezpečením všetkých povolení na cirkevnom území a financovaním kolesového bagra kvôli odhrnutiu piatich kubíkov hliny zo svahu pred jaskyňou. Po odkrytí vchodu je prístup do jaskyne príjemný. Chodby jaskyne boli vyčistené na asi piatich akciách ešte v roku 2019. Značne sa zužujú a s bežným ručným náradím bola práca v presintrovanej hline neľahká. Chodby sú síce krátke, ale v letných mesiacoch je v nich príjemný chladok.

V máji sme navštívili Zrkadlovú jaskyňu na Jasovskej planine. Lokalitu nám predstavil môj spolužiak a bádateľ prírody z Debraďa – Ottó Ferencz. Zaujímavé bolo nájsť nad Zrkadlovou jaskyňou starú prieskumnú šachtu. Jej ústie zdobili ťažké sideritové kusy. Na spodku sondy sa nachádzala chudobná sintrová výzdoba.

Prestávka pri Líšcej diere. Foto: A. Dobos

O.Ferencz a S. Danko pri zaujímavej sonde. Foto: A. Dobos

Pri závrte pod cestou Bakút. Foto: E. Horváth

Clayton Stone v hrdle jaskyne Suchá studňa. Foto: A. Dobos

Pri „bedrovej kosti“ v Suchej studni. Foto: A. Dobos

Na pozvánku Zdenka Hochmutha sme sa pod jeho vedením zúčastnili na pracovno-výskumnej (kopáčskej) akcii pri Domici v jaskyni Líščia diera. Spolupráca priniesla očividné napredovanie.

7. augusta sme sa vybrali na povrchový prieskum od Drienovskej jaskyne smerom na Debraď. Často sa vyberieme do tejto lokality nielen pre čistý vzduch a prekrásne krasové skalnaté svahy, neustále žblnkajúci potok v doline vytvára priam čarovnú atmosféru.

16. augusta sme realizovali prieskum terénu a porovnanie jaskynnej výzdoby. Návšteva jaskyne Silická ľadnica v letných mesiacoch je dobrým osviežením. Následne návšteva Gombaseckej jaskyne prebehla povinne v rúškach. Návšteva jaskyne v Domici bola krásnym dokončením dňa. Cestou som si spomenul na výrok kamaráta a člena nášho klubu Zsolta Halásza, že sa na mňa strašne hnevá, odkedy spoznal nevybetónované neosvetlené jaskyne, lebo odvtedy tieto vybetónované nevie oceniť ako predtým.

6. septembra sme na Jasovskej planine západne od vyvieracky sv. Ladislava po väčšom daždi našli zaujímavú depresiu. Pri jej prehľbovaní sme mali pred sebou malú chodbičku

stáčajúcu sa proti smeru hodiniek. Na konci akcie bola hĺbka sondy cca 1,8 m.

12. septembra sme so Stanislavom Dankom dosiahli najkrajšiu sienku jaskyne Skalitý potok, ale pokračovanie bolo zaliate sintrovou výzdobou. Aká veľká sála tam musí existovať, keď z nej voda vyplavila toľko materiálu? Vďaka za toľkú krásu!

Od 14. septembra sme prehľbovali jaskyňu Suchá studňa. Ústie vchodu tvorí veľký lievik, stále smädné hrdlo, ktoré by chcelo pohltiť všetko, až na veľký kameň, ktorý sa v ňom zasekol a jaskyňu upchal. Hlina je prevrstvená sintrom, ale jaskyňa nás zatiaľ dobre púšťa.

Lokalita na polceste medzi dedinou Drienovec a Hájom, vedľa cesty na Jasovskú planinu menom Bakút. Koncom roka sme pri terénom prieskume zbadali vymytú vaňovitú skalnatú formu. Môže to byť upchatý závrť. Podrobný prieskum začneme tohto roku.

Napriek tomu, že v pandemickom roku bolo problematickejšie zorganizovať výskum a prieskum, celkovo sme vykonali 18 pracovných akcií. Čakateliam sme a statočne obstáli. Ďakujem aj touto cestou za ich prácu.

Attila Dobos

SPELEOKLUB MURÁNSKA PLANINA

V roku 2020 sa členovia Speleoklubu Muránska planina zúčastnili na prieskume a prácach prevažne v nasledujúcich lokalitách.

Jaskyňa Havraník. Deväť pracovných akcií. Ide o novoobjavenú jaskyňu v lokalite Havraník, v priestore cca 5 m nad korytom občasného potoka. Vstup do jaskyne je cez malý dóm s podlahou pokrytou sutinou. Oproti vchodu sa prehlbením jaskyne o cca 8 m podarilo naraziť na staré puklinové koryto potoka. Táto časť sa nachádza pod úrovňou vonkajšieho koryta potoka a je pravidelne zaplavovaná vodou, čo sa prejavuje pomerne veľkými nánosmi blata. Koryto podzemného potoka je v novoobjavenej časti na báze pukliny postupujúcej smerom do svahu. Asi po 10 m sa puklina otvára do hlavného koryta na dne menšej siene s výškou 6 m a šírkou 4 – 5 m. Postup ďalej je cez polosifón s hĺbkou vody 2 – 3 m, ktorý sa zatiaľ nepodarilo prekonať. Vzhľadom na pomerne mokrý rok, keď voda v jaskyni vystúpala omnoho vyššie než v čase jej objavy, bola spodná časť jaskyne v druhej polovici roka pod vodou, a jej ďalší prieskum a zameranie nebolo možné uskutočniť. Jaskyňa je čiastočne zameraná a jej celková dĺžka by mala dosahovať zatiaľ cez 70 m.

Bobačka. Štyri akcie. Objav nových priestorov v časti Strieborného jazera. Práce v tejto časti jaskyne sa začali už v roku 2019. Zväčšil sa profil priechodu cez polosifón za Strieborným jazerom a rozširovala sa stúpajúca chodba, ktorá je zakončená malým jazierkom, napájaným z dovedy neznámeho zdroja – z pukliny v stene. Za jazierkom sa postupným rozšírením podarilo dostať do chodby vpravo stúpajúcej a vľavo klesajúcej s mimoriadne hrubými sintrovými nátekmi a v spodnej časti aj s peknou kvapľovou výzdobou. V hornej časti chodba končí nepriehlizne – v jej stene je drobná puklina, cez ktorú vyteká voda do jazierka a polosifónu. Naľavo na dne chodby jaskyňa pokračuje smerom dohora, kde končí mimoriadne bohatou kvapľovou výzdobou, ktorú sme sa rozhodli zachovať a ďalší postup v tomto smere sme zamietli. Priestory zameral Mgr. Lukáš Vlček, PhD., a celkovo tu pribudlo 67 m.

Jaskyňa PSP. Päť akcií. Došlo tu k objavu nových priestorov. Nadviazalo sa na práce z roku 2019. Rozšírením nepriehliznej plazivky na dne jaskyne sa podarilo preliezť do rozšírenej chodby, z ktorej smerom nahor cez previs pokračuje studňa s hĺbkou asi 3 m a celkovou výškou 8 m. Z dna studne pokračujú zablatené chodby s odhadovanou dĺžkou vyše 40 m, ktoré je potrebné ďalej rozširovať. Vzhľadom na blížiacu sa jeleniu ruju a následne zlé počasie boli práce v tejto lokalite pozastavené a čiastočne obnovené až začiatkom decembra. Nové priestory zatiaľ neboli zamerané a výskum jaskyne bude pokračovať v roku 2021.

Vlčia jaskyňa. Tri akcie. Došlo tu k objavu nových priestorov. Jaskyňa sa skúmala na podnet predsedu Speleoklubu Tisovec Ing. Dušana Hutku a je deklarovaná ako spoločné

Výzdoba v novoobjavených častiach jaskyne Bobačka.
Foto: M. Poprocký

dielo dvoch speleoklubov. Hlavný priestor jaskyne tvorí Vstupná šachta, hlboká vyše osem metrov. Práce boli zamerané na prečistenie dna jaskyne, pričom v smere do masívu sa otvorila prielezná chodbička s malou sienkou a s prítokovým kanálom. Z nej pokračuje neprielezná chodba smerom na juh. Obídením výzdoby siene sme sa dostali do ďalšej siene 3 × 4 m s výškou zhruba dva metre. Novoobjavené priestory zatiaľ neboli zamerané.

V rámci ostatných činností sa členovia speleoklubu zúčastnili viacerých udržiavacích prác na Mokrej poľane a vo Vtáčej jaskyni. Potápalo sa v Muránskej hlavnej vyvieracke, z čoho bol zhotovený videozáznam, a v jaskyni Bobačka, v jej strednom a závereč-

Skupina objaviteľov pred jaskyňou Havraník. Foto: L. Múka

nom sífónu. Členovia speleoklubu vykonali v rámci individuálnych povrchoviek aj viacero kontrol jaskýň na Muránskej planine.

V Revúcej dňa 18. 1. 2021

Ing. Ivan Rusnák

SPELEOKLUB NICOLAUS

V roku 2020 pôsobilo v speleoklube 32 jaskyniarov, ktorí uskutočnili na Slovensku minimálne 227 akcií, pričom z nich napísali 210 technických denníkov. Na Slovensku sa nám podarilo objaviť 886 metrov nových priestorov a zmerať 1448 metrov v podzemí. Výsledky našej práce sme prezentovali v periodikách doma aj v zahraničí, mali sme niekoľko vystúpení v celoslovenských televíziách a rozhlasových reláciách.

Jánska dolina

V Jánskej doline sa vďaka pracovníkom Malej Stanišovskej jaskyne opäť pokračovalo v sondovaní v jaskyni Pivnica. Uskutočnilo sa 17 akcií, počas ktorých sa vykopal a vytiahlo 767 vaničiek materiálu.

V Jaskyni zlomísk sa v spolupráci s členmi OS Liptovský Mikuláš uskutočnili tri akcie pri sondovaní v závale na Južnom konci, kde sa dosiahol čiastkový postup. Vanie tu síce prievan zdola, rozsiahly zával zhora však visí a je

tu dilema čo ďalej. M. Danko inicioval čerpanie sífónu v stúpajúcej vetve. Túto aktivitu dokončili M. Vrbičan a Z. Jurík. Sífón vyčerpali, no po pár metroch ich zastavila ďalšia prekážka.

V Samovej diere nad horárňou Predbystrá sa podarilo v spolupráci s jaskyniarimi z Čachtíc, Ružomberka, Liptovského Mikuláša, Turca, Demänovskej doliny a Červených vrchov objaviť významné pokračovanie v dĺžke cez 700 metrov. Lokalita je bez výrazného prievanu a jej dokumentácia a hľadanie ďalšieho pokračovania sa bude vykonávať v roku 2021.

V letných mesiacoch sa otvorila vzduchotesne zatvorená jaskyňa Silvošova diera a pomocou datalogera umiestneného vo Veľkej ľadovej priepasti na Ohništi sa skúmala možná súvislosť medzi objavom tejto jaskyne a úbytkom ľadu. Naša hypotéza o vzdušnej komunikácii medzi týmito podzemnými priestormi sa meraním teploty nepotvrdila.

V Horizontálnej ľadovej sonde pod Starou Poľanou sme sledovali datalogerom zimné sprúdenie vzduchu.

Na zimnú sezónu 2020/2021 sme umiestnili datalogger merajúci teplotu do jaskyne **Barania smrť**, ktorej vchod sa nachádza v severných svahoch masívu Slemä. Pri zostupe od Lievikovej jaskyne v blízkosti tejto lokality našiel Peter Sliacan 3 metre hlbokú priepasť, ktorej sme dali názov **Nečakané prevrpenie**.

V **Jaskyni za Kančom** sme uskutočnili jednu exkurznú akciu a sprevádzali sme tu P. Hericha, ktorý sa v tejto lokalite, **Horných zlomiskách** a **Kanálovej jaskyni** venoval zimujúcemu hmyzu.

Z iniciatívy D. Jančoviča sme lokalizovali medvedí brloh v masíve Slemä, navštívili tu veľký previs a uskutočnili dve výkopové akcie v **Lievikovej jaskyni**. Dušan bol v tejto oblasti aj iniciátor skúmania jaskyne **Zdychalovo 2**. V spolupráci s jaskyniarimi z Ružomberka, Liptovského Mikuláša, Čachtíc a Malej Fatry, ktorí ale pôsobia vo Veľkej Fatre, sa podarilo objaviť asi 30 metrov nových priestorov.

V oblasti dolinky **Obertovica**, ktorá sa nachádza severne od Stanišovskej dolinky, sme zdokumentovali niekoľko menších jaskýň.

Z iniciatívy D. Jančoviča sme v spolupráci s OS Ružomberok a OS Liptovský Mikuláš uskutočnili tri povrchové akcie do **Hlbokej dolinky**, kde sme zaregistrovali niekoľko menších lokalít. Najdlhšia z nich mala riečny charakter a dĺžku 10 metrov. Informácie o nej sme odoslali jaskyniarom pôsobiacim na Krakovej holi, aby posúdili prípadný súvis so **Starým hradom**.

Pre starostu a pracovníkov obecného úradu v Jánskej doline sme zorganizovali exkurziu do Stanišovskej jaskyne.

Márne sme čakali na pokles vôd v **Občasnej vyvieracke** v Čiernej dolinke, aby

Jaskyniari z piatich skupín pred objavom v jaskyni **Samova diera**.
Foto: P. Holúbek

sme mohli zopakovať čerpací pokus s kaskádou dvoch čerpadiel.

Pri dokumentácii krasových javov vrchu **Petina** boli uskutočnené tri akcie.

Pokračovali sme v počítaní hibernujúcich netopierov v **Medvedej jaskyni** a ich následnej kontrole počas jarného obdobia.

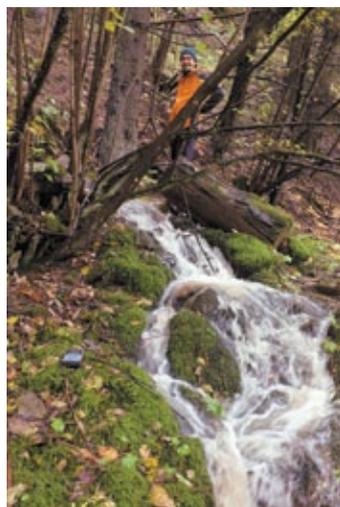
Aj touto cestou by sme sa chceli poďakovať majiteľom UPS Hybe a Liptovský Peter za ústretovosť a spoluprácu.

Demänovská dolina

Naše pôsobenie v Demänovskej doline bolo oproti minulým rokom minimálne. Pomohli sme iba M. Prokopovi pri práci v **Pustej jaskyni** a s P. Herichom sme boli popože-

Mičenské travertíny. Foto: P. Holúbek

Občasný výver vôd pod Hybskou jaskyňou. Foto: P. Holúbek

Ivan po kopaní v Žeruche.
Foto: P. Vaněk

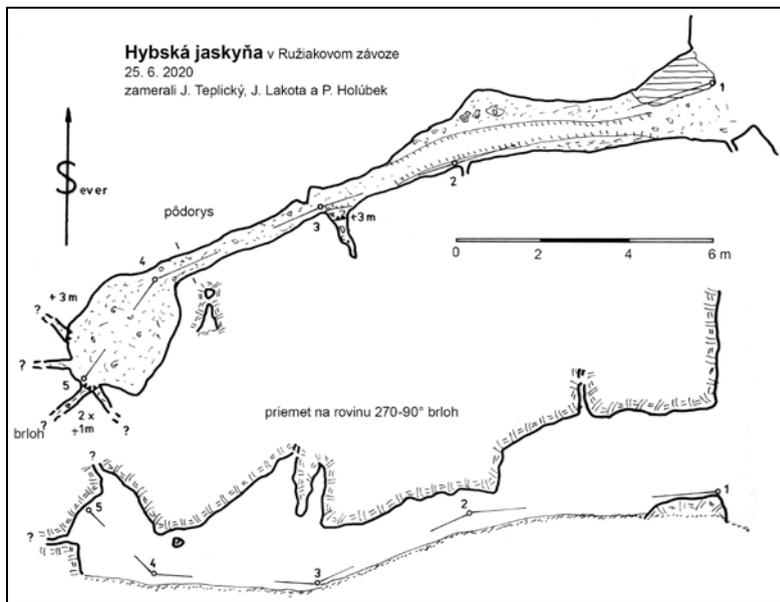
rať ponory na Lúčkach. Navštívili sme aj jaskyňu Okno a lokality v Malom Sokole.

Čierny Váh

Na lokalite Slepé mosty sme uskutočnili štyri akcie. Pomohli nám aj jaskyniari z Krakova, Prahy a Javoříčka. Lokalitu sme v spolupráci s OS Ružomberok aj zamerali, hĺbka výkopu tu dosiahla už 14 metrov.

V Jaskyni v Žeruche sme uskutočnili 28 pracovných akcií a objavili sme tu v ťažkých podmienkach na štyrikrát 75 metrov nových priestorov. Dosiahli sme tu miesto, nachádzajúce sa v hĺbke 12 metrov pod povrchovým tokom tečúcim rovnomennou dolinkou. Ju tu silný prívian komunikujúci s horným otvorom do podzemia. V oblasti kopal P. Vaněk povrchovú sondu na základe silného prívianu (spodný vchod). Našiel pri tom kosť, ktorú určil T. Čeklovský ako pozostatok zo zuba.

V jaskyni Klenová v Rakytovej doline sme uskutočnili 22 pracovných akcií. Vykopali sme tu kostrové pozostatky niekoľkých jedincov medveďa hnedého a postúpili sme dopredu asi o šesť metrov. V letnom období sme dokázali prívianovú komunikáciu medzi touto lokalitou a podzemnými priestormi v Jaskyni v Žeruche. Aj tento experiment nás utvrdil v tom, že táto zabudnutá krasová oblasť určite skrýva rozsiahly jaskynný systém. Aj preto sme navštívili Malužinskú dolinu, kde sme v oblasti okolo Škarkátky zaregistrovali tri nové jaskyne. Veríme, že táto oblasť súvisí s lokalitami na

Klenovej a v Žeruche. O oblasť javí záujem aj hydroológ S. Klaučo, ktorý tu plánuje vykonať hydrologický prieskum, len čo prírodné a spoločenské podmienky umožnia. Aj touto cestou by sme sa chceli poďakovať pracovníkom lesnej správy Malužiná za ústretovosť a spoluprácu.

V oblasti sme uskutočnili viac povrchových akcií na lokalizáciu krasových javov (Milkovo, Cianová dolinka), no bez významnejších zistení, našli sme iba kratšie jaskyne. Kras v Starej doline je pozoruhodný aj ponormi dvoch výrazných tokov v dolinkách, ku ktorým nepoznáme výver vôd.

Iné lokality

Najväčšie pracovné úsilie SK Nicolaus, v úzkej spolupráci s OS Liptovský Mikuláš a Ružomberok, sa opäť vynaložilo v Hrádckej jaskyni pod hradom v Liptovskom Hrádku. Zvyčajné, najmä spoločenské, piatkové poobedné aktivity sme zamenili za krátke, sčasti individuálne akcie, ktorých sme tu uskutočnili dokopy 37. Postup však bol minimálny, najmä kvôli ťažkým prírodným podmienkam.

Exkurzne sme navštívili Kaňon Hybice a sondu J. Šmolla v oblasti Drnajky.

Na západných svahoch Poludnice v Ilanovskej doline, v lokalite Banková, sa zdokumentovali dve nové jaskyne.

V **Priepasti v Grúni** sme uskutočnili v spolupráci s OS Liptovský Mikuláš iba dve akcie na postup v tesnom meandri zvanom Duva. Za prekážkou je vertikálny priestor s ozvenou a zvukom kvapkajúcej vody vo väčšej sienke.

Z iniciatívy D. Jančoviča sme pôsobili aj v oblasti **Kujková (Kolková) pri Borovej Sihoti**. Zaregistrovali sme tu nové jaskyne, závrť a žulové okruhliaky z Váhu, ktoré pravdepodobne slúžili v minulosti pri obrane hradiska pred nepriateľom.

P. Laučík sa zaoberal jaskyňami **Skaličnej dolinky**, kde meral v novo registrovaných lokalitách zimný priebeh teplôt. V masíve Bukovica a Brtkovica za Liptovskou Porúbkou overoval opakovanými povrchovými akciami perspektívu viacerých krasových jám, zistených pomocou lidarových snímok. Závrty ležia na styku krasu a nekrasu; pravdepodobne viaceré hydrologicky súvisia so známymi jaskyňami a dôležitými vodnými zdrojmi. Overoval taktiež existenciu krasových jám na Suchom Hrádku v Západných Tatrách. V oboch spomínaných lokalitách sa závrty nachádzajú na styku krasového a nekrasového podložia a našli by sa medzi nimi aj zaujímavé lokality, vhodné na sondovanie. V závrte na Celinách pri Liptovskom Petre zistil novovzniknutú hlinenú dutinu po prívale jarných vôd. Voda sa tu dnes ponára na inom mieste než kam bola situovaná jaskyniarska sonda v 90. rokoch 20. storočia.

S Jarom Teplickým z OS Červené vrchy sme uskutočnili niekoľko akcií v **Ružiakovom závoze** a v jeho okolí v údolí Bieleho Váhu. Zamerali sme tu Hybskú jaskyňu v dĺžke 20 metrov a v jej blízkosti pozorovali občasný výver vôd.

V **Kvačanoch** sme v oblasti zvanej **Jamník** hľadali podľa rád miestneho obyvateľa pána Slotku jaskyne, zaregistrovali sme tu dve lokality riečného pôvodu. Potešila nás najmä skutočnosť, že sa tu dá ďalej pôsobiť.

Na základe informácie M. Oravca z Liptovského Trnova sme pokračovali v prieskume oblasti nad sedlom **Holica** na hranici Oravy a Liptova, v masíve Sivého vrchu. Iba šesťročný chlapec Filip Mišík, ktorý sa zúčastnil nášho prieskumu, tu objavil vchod do šesť metrov hlbokej priepasti, na dne ktorej sme našli viacero kostí. Pre túto nezvyčajnú okolnosť objavu sme

lokalitu nazvali **Filipova priepasť**. Pomedzi skaly tu vidno ďalšie pokračovanie.

Na základe iniciatívy P. Staníka sme s pracovníkom TANAP-u J. Mikušom navštívili miesto s hučaním pri kameňolome v **Bobroci**. Sondovaním sme tu postúpili asi o meter a z diery začala vytekať voda s výdatnosťou rádovo dl.s⁻¹. Ide o zaujímavú lokalitu, s akou sme sa ešte v speleologickej praxi nestretli. Pod touto lokalitou sme v oblasti zvanej **Farské** preskúmali na základe informácie M. Oravca krátke sufózne jaskyne.

V zimnom období sme spolu s členom OS Liptovský Mikuláš Z. Jurikom navštívili **Dieru v Žiarskom sedle** v Západných Tatrách. Pre množstvo snehu sme nedokázali identifikovať existenciu prievanu.

V **Horšianskej doline** pri Leviciach sme na základe podnetu Slavomíra Malíka spolu s J. Obuchom zo skupiny Speleo Turiec navštívili a preskúmali pozoruhodnú lávovú jaskyňu s názvom **Gregorova diera** a kratšie lokality v jej okolí. To ako vznikla, nám nevedel objasniť ani geológ Ľ. Gaál, s ktorým sme lokalitu navštívili. Naopak, pri lokalite **Jaskyňa na Rovni** nám vysvetlil bez zaváhania jej zaujímavý vulkanický pôvod.

Spolupráca

S M. Vrbčanom sme boli nápomocní jaskyniarom z Červených vrchov pri sondovaní v Žabej studni v rozsiahlej a málo preskúmanej krasovej oblasti pod Tromi studničkami v Podtatranskej kotline.

Pri Koprnici v **Kremnických vrchoch** sme zamerali a preskúmali v spolupráci s miestnymi občanmi, pracovníkmi ŠOP SR a jaskyniarimi z OS Ružomberok, Liptovský Mikuláš a Speleo Trnava dve rozsiahle rozsadlinové lokality s názvom **Diery nad Pastorkom**. Po entomologickom prieskume plánujeme výsledky prieskumu publikovať v odbornom periodiku.

V **Suchej jaskyni č. 3** vo Veľkej Fatre sme pôsobili spolu s jaskyniarimi zo Speleo Turiec. Pošťastilo sa nám tu spolu prekonať zával a objaviť nové priestory. Zúčastnili sme sa aj dokumentácie všetkých lokalít v závere Suchej doliny.

V **Komorníckej doline** sme s jaskyniarimi z OS Ružomberok pôsobili v tamojších jas-

kyniach. Bralo Čatná sme takmer celé zamerali povrchovým polygónovým ťahom s napojením na známe podzemné priestory. Lokalitu navštívil kvôli osteologickým výskumom aj J. Obuch. Vďaka obetavosti P. Magdolena sme komunikovali s profesorom P. Povincom z Katedry jadrovej fyziky a biofyziky UK, ktorý datoval kostru výra, nájdenú v jaskyni Okno iS v Čatnej. Jej vek datovaný rádiouhlíkovou analýzou bol s 95 % pravdepodobnosťou v intervale rokov 1808 – 1922 cal AD a so 68 % pravdepodobnosťou spadal do obdobia 1860 ± 30 rokov.

V spolupráci s jaskyniarimi z Chočských vrchov sme pracovne navštívili **Prosiecku jaskyňu**, kde sme kopali v koncovom pieskovom sifóne Sahara.

S členmi speleoklubov Drienka, Šariš a OS Ružomberok sme pôsobili aj na lokalite **Márnikova diera** v Horehronskom podolí. V koncovom závale sme postúpili ďalej o päť metrov. Na povrchu sme našli miesto s prievanom, ktoré pravdepodobne súvisí s koncovou úžinou jaskyne. Nachádza sa v oblasti známeho ponoru vôd, ktorý dnes už neexistuje. Odhadujeme, že na prepojenie týchto dvoch miest treba prekonať asi 100 metrov.

Spolupracovali sme s K. Kýškom pri jeho potápačskom pokuse v **starej štôlni vo Svidovskej doline**, kde dosiahol hĺbku štyroch metrov a skonštatoval, že voda by sa dala z tejto lokality pomerne jednoducho vyčerpáť, a tak zistiť jej prípadné ďalšie pokračovanie.

S jaskyniarimi z oblastných skupín Liptovský Mikuláš a Ružomberok sme pomáhali bratislavským jaskyniarom pri riešení problému v **Jaskyni starých objaviteľov** v Belianskych Tatrách.

V spolupráci s jaskyniarimi zo Strážovských vrchov sme v zimnom období inštalovali v rozsadlinovej jaskyni v **Slniečnych skalách nad Rajeckými Teplicami** v 60-metrovej hĺbke datalogger (1. 2. 2020 – 2. 8. 2020). Najvyššiu teplotu, až 8,8 °C, sme tu zamerali dňa 28. 6. 2020 o 7.00 ráno.

Navštívili sme Vlastimila Knapa v **Liptovskej Teplicke**, ktorý nám pomohol pri lokalizácii prameňov a s odberom vôd pre analýzy v Liptovskej vodárenskej spoločnosti.

Výlet detí pred jaskyňou Domicu. Foto: J. Vajs

Pomáhali sme pracovníkom Správy slovenských jaskýň pri dokumentácii starých chodníkov v **Dobšinskej ľadovej jaskyni**.

Práca s deťmi

Počas tohto zvláštneho roka sme uskutočnili štyri podujatia v rámci podujatia Jaskyniarske leto a jedno podujatie pre deti z tábora SMOPaJ. Spolu to bolo 212 detí s rodičmi. Navštívili sme **Stanišovskú jaskyňu, Domicu, Španiu dolinu a Važecký kras**. Podujatie z finančnej stránky zabezpečil P. Vaněk, Dobré služby a firma Ikea.

Zahranie

Jednému členovi speleoklubu sa podarilo v polovici septembra navštíviť **Sardíniu**, kde pomáhal počas piatich dní potápačom zo speleoklubu Speleodiver kopať na dne sondy **Buko**, kde sme postúpili iba o žalostných 50 centimetrov do hĺbky. V zborníku Sachalinského múzea nám vyšla, spolu s miestnymi jaskyniarimi so Speleoklubu Sarmata a členmi spriateľených skupín Liptovský Mikuláš, Ružomberok a Červené vrchy, práca s výsledkami našich výskumov v oblasti Pichtovej a Pyramidnej gory vo Východosachalinských horách:

Литвинов И. В., Горбунов С. В., Голубек П., Врбичан М., Кудла М., Очкаик Л., Юрик З., 2020: Исследования линзы известняков на Горе 251,7 в междуречье речушек Елового и Пихтового в 2019 году. Вестник Сахалинского музея, 16, 4, Южно-Сахалинск, с. 21–33.

Z podkladov členov SK Nicolaus zostavil Peter Holúbek

OBLASTNÁ SKUPINA ORAVA

OS Orava evidovala v roku 2020 18 riadnych členov a 5 čakateľov. Počas tohto roka prebehlo na rôznych lokalitách celkovo 41 akcií. Spolu naši členovia odpracovali 792,25 pracovných hodín a k tomu 300,58 hodiny odpracovali čakatelia s nečlenmi. Spolu sa odpracovalo 1092,83 hodín.

Naša činnosť sa vykonávala v orografických celkoch Západné Tatry, Chočské vrchy, Malá Fatra, Veľká Fatra, Oravské Beskydy. Hlavné práce prebiehali na už rozpracovaných lokalitách v Kraľovanoch, vo Volariskách a na Okolíku, kde sa pokračovalo v odstraňovaní sutiny a zavalov. Aj vďaka tomu sa nám podarilo objaviť alebo spriechodniť asi 62 metrov nových chodieb.

Nové objavy sa uskutočnili hlavne v doline Volariská v jaskyni Madajka a v starom ponore, kde sa už pred viac ako dvadsiatimi rokmi pokúšala staršia generácia preniknúť

do vnútra brestovského systému. Pokročilo sa aj pri odstraňovaní zavalu v štolni vedúcej do Jaskyne v Skáli na Okolíku, kde sme už narazili na pôvodné drevené koľajnice. Pod Okolíkom sme preskúmali aj niekoľko nových lokalít, ktoré síce priniesli niekoľko metrov nových objavov, ale bohužiaľ bez perspektívy pokračovania.

V Kraľovianskom meandri sa vo februári vykonal monitoring netopierov a biospeleologický výskum v spolupráci s pracovníkmi Národného parku Malá Fatra a koncom marca prebehla dvojdná akcia so skupinou geológov z Univerzity Komenského v Bratislave a Správy slovenských jaskýň v Liptovskom Mikuláši, ktorí sa pokúsia určiť vek krasových javov na základe kremičitých sedimentov nájdených v niektorých jaskyniach na tomto území.

V jarnom a letnom období sa v oblasti Choča, Rohole a Párnického brala v spolupráci s pracovníkmi Oravského múzea mapovali aktivity partizánov z 2. svetovej vojny. Z našej strany išlo hlavne o dohľadanie jaskýň, spomínaných v týchto záznamoch. Vďaka tejto aktivite sa na základe hlásenia od miestnych podarilo objaviť aj novú priepasť na Pravnáči, ktorá sa preskúmala a zmapovala v spolupráci s členmi speleoklubov Chočské vrchy, Turiec a Malá Fatra. Objav dostal meno Vlčia priepasť a bola tu zameraná hĺbka -46 m.

Vykonal sa aj ďalší prieskum pozostatkov baníckej činnosti v Oraviciach, kde sa aj podarilo dohľadať niektoré lokality podľa starších

Prieskum Vlčej priepasti. Foto: J. Szunyog

Transport materiálu v Madajke. Foto: D. Zvara

záznamov, a dokonca sa objavilo aj pár iných, o ktorých záznamy neboli.

Okrem toho sa vykonalo aj niekoľko rutinných kontrol jaskýň, hlavne na území, kde sa vyskytli kalamity, ale aj v menej dostupných lokalitách.

Napriek tomu, že sa takmer celý rok niesol v znamení obmedzení, sa nám darilo aspoň čiastočne naplniť naše plány a dokonca sa nám podarilo do našich radov prilákať ďalších čakateľov.

Štefan Poláčik Krasová výzdoba v koncovej chodbe v Madajke. Foto: Š. Poláčik

OBČIANSKE ZDRUŽENIE JASKYNIARI PLAVECKÉ PODHRADIE

Hlavná aktivita jaskyniarov našej oblastnej skupiny v oblasti prieskumu, výskumu a ochrany krasu a jaskýň sa v roku 2020 sústredila na tieto lokality: Výfuková jaskyňa, Ofrflané, závrť Amon.

Výfuková jaskyňa. Výfuková jaskyňa zostáva pre nás rébusom, ktorý treba vyriešiť. Na tejto lokalite sa pracuje od júla 2016, a napriek nášmu neutíchnutému úsiliu ani rok 2020 nepriniesol významnejší objav. Na začiatku roka sme boli v hĺbke 17m, v súčasnosti má jaskyňa hĺbku 24 m. Postup v pukline je pomalý, niektoré úseky je potrebné priebežne zabezpečovať pažením. Nakopávaný materiál sa musí ťahať cez tri kladky, čo si vyžaduje prítomnosť aspoň 5 – 6 osôb. Významnou pomocou bola účasť jaskyniarov zo Speleoklubu Trnava na jednej z pracovných akcií.

Vo Výfukovej jaskyni sme v roku 2020 uskutočnili 21 pracovných akcií s trvaním 108,5 hodiny (podľa počtu zúčastnených osôb na jednotlivých akciách to predstavuje 590,5 človekohodín).

Ofrflané. Jaskyňa Ofrflané sa stala významnou jaskyňou Plaveckého krasu. Hlavnými iniciátormi (väčšinou aj osamotenými účastníkmi) pracovných akcií v tejto lokalite sú Marek Velšmid a Tibor Kožuch. Pracuje sa tu už asi

16 rokov. Akcie sú v súčasnosti náročné na technickú vybavenosť, ale aj na potrebnú kondičku jaskyniarov (názov „Ofrflané“ získal za tie roky patričnú dôležitosť). Práca tu boli zamerané na rozširovanie perspektívnych častí jaskyne, predovšetkým za Meandrom a v časti Maternica. Marek Velšmid zameral

niektoré chýbajúce časti jaskyne (momentálne má jaskyňa dĺžku 325 m s deniveláciou -67 m). V dňoch 5. až 6. 9. 2020 sa uskutočnila väčšia pracovná akcia „Víkend na Ofrflanom“ – v budúcnosti je to jedna z rozumných ciest, ako dostať väčší počet ľudí do jaskyne.

Ofrflané sa stalo dôležitou jaskyňou aj z iného pohľadu. Tibor Kožuch v časti „Salónková“ zo sutiny vydoloval zub, o ktorom sa ukázalo, že patril mamutovi. Konkrétne ide o premolár druhu mamut srstnatý (*Mammuthus primigenius*). Pre nás to znamená ohromný nález. V minulosti sa už v Ofrflanom našli časti zubov, skalcifikované kúsky kostí, ako i zub, pravdepodobne z koňa, no mamut každého príjemne prekvapil. Zub bude potrebné nechať preskúmať odborníkom.

V jaskyni Ofrflané sa uskutočnilo desať akcií s trvaním 61,5 hodiny (podľa počtu zúčastnených sa odpracovalo 226,5 človekohodín).

Závrť Amon. Závrť Amon je nová lokalita, na ktorej sme začali pracovať počas Zrazu

malokarpatských jaskyniarov. Nachádza sa na náhornej plošine Báborská, v blízkosti Amonovej lúky; celý priestor náhornej plošiny je významný výskytom väčšieho počtu veľkých i menších závrtov. Ešte nikto z predchádzajúcich generácií jaskyniarov sa nepokúsil otvoriť niektorú z tunajších krasových jám. Našu pozornosť upútal jeden z menších závrtov, ktorý sa nachádza v tesnej blízkosti lesnej cesty vedúcej od Amonovej lúky na vrchol Báborskej. Dobrá dostupnosť lokality je jedným z faktorov, ktorý nám pomohol pri rozhodovaní, či tu začať pracovať. Tým druhým faktorom je skutočnosť, že závrť je aktívny – počas návalových a dlhotrvajúcich dažďov voda od Amonovej lúky, tečúca po lesnej ceste, vteká priamo do závrťu, kde sa stráca. Pre vodu je teda závrť priepustný, otázne je, či bude priepustný aj pre jaskyniarov. Dúfajme, že v budúcnosti nebudeme musieť zmeniť názov na „Ofrflané 2“.

Počiatočná akcia na závrte sa uskutočnila 5. 7. 2020. Už pri prvej sonde sa nám v hĺbke asi 1,7 m podarilo na jednej strane naraziť na pevný masív – čistú skalu vytvarovanú pritekajúcou vodou. Na ďalších akciách (väčšinou v zložení Marián Grúz a Milan Herz) sme pokračovali v prehlbovaní a rozširovaní výkopu tak, aby sa do profilu dala osadiť plastová perforovaná rúra. Vykopaný materiál sme najprv ťahali von zo závrťu, po osadení rúry sme ho použili na jej obšypanie. Momentálne sa nachádzame v hĺbke cca 4,5 m, kde sa rozširuje pracovný priestor priamo pod rúrou. Je tam puklina smerujúca k veľkému závrťu.

Na závrte Amon sme uskutočnili desať pracovných akcií s trvaním 50,5 hodiny (podľa počtu účastníkov to je 150 človekohodín).

Ostatné lokality. Ďalšími lokalitami, v ktorých sa uskutočňoval speleologický prieskum, boli Plavecká jaskyňa („Pjetka“; Milan Herz – 5 akcií), Večerná jaskyňa (5 pracovných akcií), Plavecká priepasť (PP2; 1 pracovná

akcia), Hačova jaskyňa (1 pracovná akcia). Prebiehal aj povrchový prieskum zameraný na lokalizovanie a fotodokumentáciu vchodov nových jaskýň, na identifikáciu nádejných lokalít, mapovanie a zameranie jaskýň – 11 akcií (M. Veľšmid, V. Tencer – priestor nad Plaveckou jaskyňou; T. Ďurka, E. Ďurková a M. Herz – Hradný kopec; M. Grúz – pravá strana kopca Červenica – kontrola ponoru a prístupovej cesty v Suchej doline po dlhotrvajúcich dažďoch a vetroch; Marek a Maxim Veľšmidovci – Jaskyňa na Hôrke, mapovanie jaskyne Amazonka a Bluskovej jaskyne, prieskum Malej Vápennej – miestny názov Veľká Skala, spolu s E. Jánošom Pavúčia a Stanova jaskyňa; Marek Vešmid, Marián Grúz a Dezider Kravčuk – Stražanovej jaskyňa).

V roku 2020 sme uskutočnili na jaskyniar-ských lokalitách spolu 64 akcií v trvaní 330 hodín, pričom podľa počtu zúčastnených jaskyniarov sa odpracovalo 1164 človekohodín.

Ostatné speleologické aktivity

V rámci ochrany krasu a jaskýň v teritoriálnej pôsobnosti našej oblastnej skupiny sme vykonávali pravidelnú kontrolu neporušenosti krasových útvarov a uzáverov jaskýň. V roku 2020 sme v termíne 3. až 5. 7. 2020 zorganizovali už tradičné podujatie „Zraz ma-

Tibor Kožuch s nálezom z jaskyne Ofriflané – mamutí zub

Náš „Gandalf“ a možno „Saruman“ – Vlado Tencer na pracovnej akcii v Ofriflanom

lokarpatských jaskyniarov“. Podujatie malo pracovný charakter a zúčastnilo sa ho 30 jaskyniarov. Pracovalo sa na lokalitách Ofrflané, Večerná a po prvýkrát v závrte Amon. Vlado Tencer a Marek Velšmid sa zúčastnili pracovnej akcie na lokalite závrť Vápenice (v pôsobnosti Speleoklubu Trnava). Náš člen Juraj Míšaný sa pravidelne zúčastňuje pracovných akcií Speleo Bratislava v Belianskych Tatrách (Mokrá diera, Sedláková jaskyňa). Marek Velšmid spolu s Alexandrom Lačným vykonávali dokumentáciu a meranie závrťov Plaveckého krasu, o čom bol uverejnený samostatný odborný článok.

Medzi naše ďalšie podujatia patrilo spravidzanie záujemcov o speleológiu v Plaveckej jaskyni a od 31. 7. do 2. 8. 2020 účasť na pracovnom zraze na Majdáne, ktorý organizoval Speleoklub Trnava.

Milan Jančík na závrte Amon po osadení plastovej rúry

Ostatné aktivity

Ďalšími mimopracovnými aktivitami boli účasť členov na brigáde zameranej na čistenie katastra obce Plavecké Podhradie a realizovanie prác v jaskyniarskom klube v rámci projektu „Plavecký kras – stála expozícia“.

Marián Grúz

OBLASTNÁ SKUPINA PREŠOV

Prieskumná činnosť

Začiatok nového roka v súvislosti s výskumom sme strávili v jaskyni Zlá diera. V blízkosti Veronikinej siene sme pokračovali v prehlbovaní sondy. Na tejto sonde sme v roku 2020 odpracovali šesť akcií, vykopali sme dokopy 313 vedier.

Spolupráca s jaskyniarskou skupinou UPJŠ (Zdenko Hochmuth) je sústavne na solídnej úrovni. Aj v roku 2020 sme sa ako skupina OS Prešov podieľali na štyroch akciách v jaskyni Domica v Kečovskej chodbe. Na tejto lokalite všetci cítime možnosť objavu. Zložitú sutinovo – sintrovú chodbu prerážame pomocou 10 kg zbijačky. Pri poslednej akcii sa nám zvýšil adrenalín. Počas práce sa nám totiž otvoril zatiaľ

nepriechodný priestor v smere kopania, dlhý cca 3 m. Týchto akcií sa zúčastnili za OS Prešov – Košč, Pancuráková, F. Šatník a Rypak.

Ľadová jaskyňa vo svahoch ľadovca Hintertux, Rakúsko, zľava: J. Šatník, F. Šatník.

Dňa 12. 12. 2020 sme sa v zložení Hochmuth, Košč, Pancuráková a Rypak vybrali do Kopytvskej doliny. Cieľom bolo zmapovať jaskyne v okolí Oranžového previsu. Zmapovali sme jaskyne Bezmenná, Oranžový previs, Adamovo rebro a ďalšie tri sondy. Mapy budú v blízkej budúcnosti publikované v Spravodají.

Exkurzná činnosť

Naši dvaja členovia F. a J. Šatník navštívili v letných mesiacoch dve zaujímavé lokality v rakúskom Tirolsku. Prvá bola ľadová jaskyňa vo svahoch ľadovca Hintertux v doline Zillertal. Jaskyňa bola

objavená v roku 2007 a vchod do nej sa nachádza v hornej časti ľadovca v nadmorskej výške 3250 m. Ako druhú lokalitu navštívili baňu na striebro Silberbergwerk – Schwaz. Táto bola

v stredoveku najväčším dodávateľom striebra v Európe.

Rudolf Košč, predseda OS Prešov

Kečovská chodba, jaskyňa Domica, zľava: B. Rypak, F. Šatník a M. Pancuráková. Foto: B. Rypak

Pod Oranžovým previsom, Kopytovská dolina, Lipovce, zľava: Z. Hochmuth, R. Košč a B. Rypak. Foto: M. Pancuráková

OBLASTNÁ SPELEOLOGICKÁ SKUPINA RIMAVSKÁ SOBOTA

Členovia OSS Rimavská Sobota pracovali počas uplynulého roka na týchto lokalitách:

V Kameňanskom krase nás zaujala Jaskyňa v Driňovej, na ktorú nás 20. 2. 2020 upozornil RNDr. Vladimír Papáč, PhD., zo Speleoklubu Drienka. Následne sme zrealizovali šesť pracovných akcií, na ktorých sme rozšírili zúžené miesta, osadili zábrany proti zosunutiu sedimentu a skál v šikmo uloženej chodbe, osadili sme kladku a transportovali vyťažený materiál z dna priepasti. Celkovo sa studňovité dno priepasti prehĺbilo o cca 1,7 m a 19. 7. 2020 sme prenikli do dosiaľ neznámeho priestoru s odhadovanou dĺžkou 20 m. Pozostáva z úzkej a spočiatku nízkej stúpajúcej chodby, ktorej strop sa neskôr zdvihne a končí komínom. Za najperspektívnejšie miesto však stále považujeme dno priepasti, v sondovaní ktorého plánujeme pokračovať aj v nasledujúcom roku. Na dvoch akciách sa zúčastnili aj traja členovia OS Ružomberok.

V Drienčanskom krase sme v Špaňopolskej jaskyni zrealizovali jednu akciu zameranú na sfunkčnenie uzáveru po zavalení spadnutým stromom. V Jaskyni pri Ridžoňovcoch sme

uskutočnili dve pracovné akcie, zamerané na zlepšenie prístupu a sondovanie v bočnej odtokovej chodbe pri meračskom bode č. 3. Po odstránení skalného bloku sme miesto vyhodnotili ako neperspektívne, pretože priestory za ním sú neprielezné.

V Malej Hrušovskej jaskyni sme v spolupráci s PhDr. Mariánom Sojákom, PhD. (Archeologický ústav SAV Nitra) uskutočnili archeologický prieskum, pri ktorom sme zaregistrovali ojedinelé nálezy: tri zlomky zvier-

Divínska hradná jaskyňa. Foto: J. Fízal

Senohradská hrachovinka. Foto: J. Fízel'

Členovia klubu OSSRS. Foto: E. Voros

cích kostí, jeden zvierací zub (stolička), črep z rozhrania tela a dna nádoby (koniec stredoveku, alebo včasný novovek). V Jaskyni v Hlavine sme vykonali výskum, ktorý mal charakter začistenia malej predjaskynnej plošiny. Našli sme ojedinelé novoveké črepy (16. – 17. stor.), z nich niektoré so zvýškom vnútornej glazúry, a jeden nezdobený

praveký črep (doba bronzová?), viaceré črepy zo včasného novoveku, ako aj kosti jazvecov.

V Tuhárskom krase sa uskutočnilo päť akcií, z toho tri v jaskyni Ružinská diera, počas ktorých sme odstraňovali čiastočne uvoľnený skalný blok a von z jaskyne vytransportovali cca 6 m³ sedimentu. V Divínskej hradnej jaskyni sme uskutočnili dve pracovné akcie, na ktorých sme pracovali v chodbe medzi vstupnou sieňou a Maketovým dómom. Postup sme zaznamenali v Maketovom dóme, na miestach vytýpaných v roku 2019, kde sa po rozšírení dutiny medzi skalami podarilo preniknúť do nízkeho priestoru, ktorého dno tvorí sutina. Na tomto mieste plánujeme v prácach pokračovať aj v nasledujúcom roku.

Zamerali sme súradnice jaskyne Pepeho diera. Navštívili sme ju aj s pani starostkou obce Mašková, v ktorej katastrálnom území sa jaskyňa nachádza. Vykonali sme kontrolu jaskyne Lupočská nora a Petruska. Na Krupinskej planine sme počas dvoch akcií zaregistrovali a zdokumentovali dve dutiny, vzniknuté pravdepodobne po vyvetraní kmeňov stromov. Jaskyne František Radinger st. pomenoval Senohradská hrachovinka (dĺžka jaskyne 6 m) a Senohradská ľadovňa (dĺžka jaskyne 7 m).

V roku 2020 zorganizovali členovia OSSRS celkovo 20 jaskyniarskych akcií a vyhotovili z nich 17 technických denníkov.

Igor Balciar

SPELEOKLUB ROKOŠ

Speleoklub má 11 členov, počas roku 2020 sa neuskutočnili žiadne akcie okrem výročnej schôdze na záver roku.

Lubomír Kubíček st., predseda klubu

SPELEO ROŽŇAVA

Jaskyniarska skupina Speleo Rožňava v roku 2020 obmedzila pôsobenie v zahraničí a zamerala sa na výskum lokalít na Silickej planine, Plešiveckej planine a na Hornom vrchu. Členovia skupiny pracovali na lokalitách: Vyvieracka pri Vidovej, Vyvieracka pri Slavci, v Ponnore pri zemiačisku, v Diviačej prie-

pasti, Gombaseckej jaskyni, Vápennej a Hrušovskej jaskyni, v Čertovej diere, Brázde a v Kravskej priepasti. Na Hornom vrchu sme objavili nové lokality a plánujeme na nich pracovať v ďalšom roku. Akcie boli zdokumentované a boli vyhotovené aj technické denníky. Zúčastnili sme sa na záchranných cvičeniach HZS na

Slovensku, ako aj cvičení BMSZ v Maďarsku. Prieskum plánovaný na rok 2020 sme ku koncu roka ukončili, výsledky a ďalšie možnosti

prieskumu na jednotlivých lokalitách prehodnotíme na výročnej schôdzi klubu.

Mikuláš Repaszky, predseda

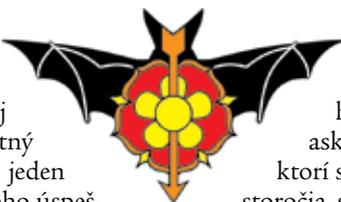
Ponor pri zemiačisku

Vyvieračka pri Slavci

OBLASTNÁ SPELEOLOGICKÁ SKUPINA RUŽOMBEROK

Počas pandemickej situácie, keď skoro všetci stagnovali, dokázal sa náš klub znova prispôbiť vzniknutej krízovej situácii a mať jasný konvergentný cieľ. Členovia tak dokázali za jeden rok prekonať aktivitu z predošlého úspešného roka. V oblasti tvoríme už pomaly ohrozený druh, pretože do jaskýň chodíme bez toho, aby nám niekto platil, a robíme to len tak, že nás to baví. Klub tvorí zohratý tím ľudí, ktorí sa nedajú za žiadnych okolností poraziť, pretože sa pred ničím a nikým nevzdávajú. Pritom ich tajomstvom úspechu je len to, že obvyklé veci robia neobvykle dobre. OS Ružomberok dokázal v päťdesiatročnej histórii ukázať inovácie a stal sa v slovenskej speleológii skutočnou značkou. Niet preto divu, že sa k nemu dokonca falošne hlásia aj ľudia, ktorí s ním nemajú nič spoločné.

manovi, Šrolovi, Majkovi a len pár ďalším vyvoleným osobnostiam. Dostali sme sa do hľadáčika platených a extrémne asketických prežívačov speleológie, ktorí sa niekedy od konca dvadsiateho storočia samozvane nazývajú významnými jaskyniarimi. Do takejto situácie sa môžete dostať len tak, že podľa nich neberiete bezplatnú dobrovoľnú speleológiu úplne smrteľne vážne, a to je zločin. Existujú síce stanovy a rokmi overené zákony, ktoré dodržiavate vo svetle svetových trendov. Ak však nerobíte veci práve tak, ako si niekto vo svojom komerčnom svete predstavuje, je to problém,

Na jaskyniarskej základni. Foto: M. Jurečka

Celkovo naši členovia v roku 2020 spravili presne 221 akcií, zamerali množstvo nových jaskýň, starých banských diel a vyvieračiek. Naša aktivita došla tak ďaleko, a história sa žiaľ opakuje, že sa nám prihodilo to, čo Hip-

a tam končí akákoľvek diplomacia. Nepomáha ani následná ignorácia, opovrhnutie, písanie ironických a sarkastických blogov, na ktorých sa všetci smejú, len oni nie. Nie, nie je naším cieľom hádať sa a požadovať za svoju prácu medaily. Tie nie sú určené nám, ale naopak len pre mŕtvych a odpísaných ľudí nad hrobom. Skrátka bez extrémnych prežívačov speleológie by nás to už dávno nebavilo. Stalo sa tak, že popri skúmaní jaskýň sme v poslednom období popri sprievodných cirkusových predstaveniach telemetricky merali aj úroveň hlúposti tleskajúcich divákov. Je to stále dookola o tom istom. Niektorí ľudia sa cítia byť súčasťou vymysleného problému, ale nehľadajú úplne logické riešenia. Tento historický problém primitívnej zavisťi v našej spoločnosti len tak skoro nevyminie a naivná hlúposť nenachádza dokonca ani verejné odsúdenie. Zdá sa, že sa s ním budeme musieť v ďalšom období naučiť žiť a postupne po svojom aj vysporiadať.

Aby sme ukázali, ako to v našom klube žije, rozhodli sme sa svoju aktivitu priebežne publikovať v médiách. V časopise Jaskyniar vyšiel článok o našom objave jazera v Liskovskej jaskyni. Každá knižnica, verejná inštitúcia a aj posledná knihobúdká na každom sídlisku v Ružomberku priebežne dostávala tento časopis zadarmo. Celá várka časopisov sa takmer vždy hneď rozobrala. Keďže televízia je dnes už značne obmedzeným médiom, naše snaženie sme prezentovali priebežne aj na moderných sociálnych sieťach. Miliarda ľudí z celého sveta na Instagrame určite aspoň raz videla naše fotky, ktoré pridávame každý deň. Na Facebooku stotisíce jaskyniarov v uzavretých skupinách začalo iniciatívne zisťovať, kde je Slovensko a jeho zaujímavé podzemie. Reprezentovali sme tak našu speleológiu bez toho, aby sme prekročili hranice okresu, ocitnúc sa v dovtedy netradičnej karanténe. Toľko jaskyniarskych zaujímavostí, aké sú koncentrované na Liptove, nenájdete len tak hocikde vo svete. Je preto našou povinnosťou ich uväznené prezentovať verejnosti a zdravo užívať.

Tento rok si pripomenieme niekoľko významných udalostí. Dňa 21. 1. 2021 bude dvadsať rokov od objavu Camberových chodieb v Liskovskej jaskyni a rovnaké obdobie

novodobých dejín Oblastnej speleologickej skupiny Ružomberok. V regionálnej tlači sme sa pri tejto príležitosti po takto dlhom čase dozvedeli od miestnych jaskyniarov o tom, aká je to škoda, že navzájom nespolupracujeme. Je to pre nás výzva do budúceho obdobia, ako nájsť pri výskume diplomatický kompromis a spoločný záujem.

Rok 2020 bol mimoriadne bohatý na akcie, a tak aspoň v skratke spomenieme tie najzaujímavejšie:

V Liskovskej jaskyni sa podarilo významné zistenie potencionálnych doteraz neznámych priestorov, o ktorých sa dlho predpokladalo, ale ich existencia nebola overená. Dňa 2. 3. 2020 sme počas večernej akcie nakládli na severnom závale Liskovskej jaskyne veľký oheň, ktorý po pridaní haluziny a sena generoval obrovské množstvo dymu. Prievan bol okamžite odvetrávaný a natoľko silný, že oheň v tlakovom prievane doslova dunel. Unikal do pukliny, ktorá robila komínový efekt. Oheň sme dlho priživovali. Hore o necelých 36 výškových a 50 dĺžkových metrov sme v Krížovej sonde a Jaskyni Camberka čakali na dym, ktorý sa mal matematicky objaviť o pár desiatok minút. Márne. Nevyšiel ani smrad spáleniny a po piatich hodinách čakania stále fučal len kryštálovo čistý ľadový prievan. Takisto opačne prebol test pri spätnom prúdení prievanov 1. 9. 2020 v hornej Krížovej sonde smerom do Liskovskej jaskyne. Dym cucal prievan do úzkej pukliny celé hodiny. Preliezli sme celú Liskovskú jaskyňu a Camberovu jaskyňu. Po dyme a jeho charakteristickým zápachu nebolo ani po šiestich hodinách v silnom prievane ani náznaku. Pri pohľade na 3D mapu Liskovského rozvetveného systému kilometrov chodieb je zrejme, že tam niekde pod planinou Martinčka sa nachádza systém chodieb pokračujúcich do neznáma. Tento systém nekomunikuje len cez starý horný vchod, ale úplne nezávislo v rôznych vetvách aj cez Krížovú a Camberovu sondu.

Naše snaženie sa práve z tohto dôvodu orientovalo v roku 2020 hlavne na Krížovú sondu. Tu fučí ďalší veľký prievan z nezávislej vetvy Liskovskej jaskyne. Celkovo sa len tu počas roka odpracovalo 53 akcií. Od 3. 3. 2019 sme tu od-

robili 91 akcií. Strávili sme tu toľko hodín, ako keby tu na jednu smenu baníci od pondelka do piatku pracovali celé mesiace. Nainštalovali sme trojnožku a dňa 23. 2. 2020 aj konštrukčnú hipmanovskú závesnú lanovku, ktorú sme ešte technicky vylepšili. Lanovka umožnila vynášať z hĺbky celé kubíky materiálu s veľkou transportnou rýchlosťou. Nečudo, že už 30. 3. 2020 objavujeme dutinu, cez ktorú sa 6. 4. 2020 prekopávame do ďalšieho voľného priestoru. Postupujeme o 13 metrov dopredu, kde nás zastavuje ďalší zával so skutočne obrovským prievanom. Bolo treba ale postupovať mimoriadne opatrne. Ďalších nekonečných 23 akcií sme venovali spevneniu, zahĺbeniu a vyčisteniu závalu až na povrch. V priebehu leta sme prekonávali rôzne problémy a výsledkom je jedinečné technické prieskumné dielo pripravené na ďalší bezpečný postup. Dňa 23. 11. 2020 už vrtáme na konci objaveného priestoru a neústupne postupujeme vpred. Na konci vane veľký prievan zdola, zo zrútenej pukliny. Puklina sa pomaly otvára a treba vytrvať v tomto tempe vyťahovania materiálu aj v roku 2021. Príroda je zatiaľ neoblomná a teraz už bude len vec spriaznených podmienok, či sa prekopeme, a aké prekvapenia ešte prichystá skôr, než prenikneme do pokračovania jaskynného systému.

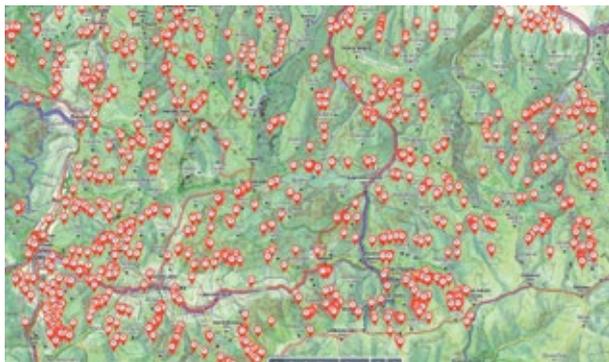
Počas celosvetovej pandemickej situácie sme rozdelili sily jednotlivo, alebo sme operovali v uzavretých bublinách, a namiesto karantény doma sme ju vykonávali hlavne v prírode. Typickým pilotným pandemickým projektom je zameriavanie vyvieraciek a celkovej hydrologie na dolnom Liptove. Po tom, ako sa zamerali všetky údolné pramene v kotline Liptova od Demänovskej doliny až po Kľačany, pokračovali sme smerom do hôr. Tento projekt, ktorý pred nami ešte nikto nikdy nerealizoval, si vyžadoval nemalé prostriedky a zložitú logistiku. Spolu s jaskyňami tvorí hydrologia nesporne jednotný ekosystém rozsiahleho navzájom prepojeného územia. Kým minulé roky sme strelali v lesoch desiatky ľudí, tak tento rok to bola skôr výnimka. Dôležité je ale spomenúť neustály stret s medveďom hnedým. Ak poľovníci tvrdia, že v lesoch je veľa medveďov, tak majú

pravdu. Minimálne raz mesačne sme stretávali buď veľkého našťavaného medveďa, alebo medvedicu s mladými. Medializované strety v Komorníckej a Ludrovskej doline sa udiali prakticky súběžne v ten istý deň, keď sme tam boli aj my. S tým rozdielom, že medveď každého poľovníka nekompromisne a bez debaty roztrhal. Na jaskyniarov však na zadných labách len hlasno zareval a následne zmizol. Tento zoologický fenomén je nesporne zaujímavý, ale nikto sa už neodvážil ďalej skúmať a späťne overovať, prečo je to tak.

Výjazdové akcie sme smerovali popri iných aj do Červených vrchov, kde sme sa v spolupráci so Speleoklubom Turiec a SK Červené vrchy podieľali na spoznávaní miestneho vysokohorského krasu.

Šípka Fatra je pohorie západne od Chočských vrchov, po Malú Fatru. Bolo to prvé územie, ktoré na jar dostalo plošné pokrytie súradnicami prameňov a vyvieraciek. Doplňli sa postupne pramene popod Čebrať, Radičínú, na Dubovských lúkach, Kečke, Zacharke a Studničnej. Pokračovali sme na Ostré, Hrdoš a Šíp. Sprievodným výsledkom bol objav a dokumentácia novej jaskyne v Kečke, priepasti v Zacharke a Zatkovej Jame.

Veľká Fatra v Liptove začína na Korbeľke pri Kľačanoch a ďalej smerom do Liptova ju tvoria stovky doliniek. Oblastou preteká komplikovaná vodná sieť. Mravčia práca prebiehala v Bystej a v Čutkovskej doline, popod Meškov a známe lyžiarske stredisko Malinô Brdo, popod Vlkolínce a Smrekovicu. V týchto oblas-

Mapa prameňov v Nízkych Tatrách

tiach sme pri podrobnom prieskume našli mnoho doteraz určite neobjavených krasových javov, ktoré budeme postupne dokumentovať.

Nízke Tatry sme začali dopĺňovať postupne od Brankova, cez Ludrovskú dolinu. Nielen na Lidare, ale aj po prezení doliny je možné skonštatovať, že povrchový reliéf sa najviac podobá na Demänovskú dolinu. Niektoré zákutia sú skutočne nádherné a obsahujú všetky znaky krasu od skalných okien až po vyvieracky a jaskyne. Pokračovali sme v Hlavačke, kde sme našli legendárne staré bane. Následne až na Tiesňavy okolo Liptovskej Osady. V Šturci ponad Liptovské Revúce sme takto objavili menšiu jaskyňu. Zameriavanie prebiehalo aj v Zelenom, kde sme sa zúčastnili exkurzie vo Vodojemoch a obdivovali sme vodopády Suchej doliny. Preskúmať okolie nízkotatranskej Tlstej sa javilo jednoduché, ale len tento kopec má desiatky doliniek v totálnej divočine. Chodiť celé leto do Ráztok popod Salatín bolo dobrodružstvom plným nezabudnuteľných zážitkov. Potom prišla na rad Ľupčianska dolina, ktorá je jedna s najväčších dolín na Slovensku. Tu bola nájdená nová jaskyňa v Červenom grúni. Aj tu sme mohli pozorovať následky katastrofickej podvodne, ktorá prišla 26. 7. 2020 a doslova zdevastovala oblasť Salatína, zrovnala zo zemou dolinku Salatínka a zničila celú Ludrovskú dolinu. Bolo zaujímavé sledovať akumuláciu podzemných vôd a ich ničivý vplyv po ich vyrazení na povrch. Anton Droppa tu realizoval pred päťdesiatimi rokmi porovnávací hydrologický výskum, a práve preto sme pri vyvieracke pripomenuli priamo v teréne sté výročie jeho narodenia. Skutočne zaujímavé to začalo byť od výšky nad 1600 - 1700 m n. m. Prešli sme všetky dolinky veľkej Krížskej doliny, ktorá je oproti zničenej Demänovskej doline takmer nedotknutá a predstavuje úplne iný, divoký svet. Nasledovali Kováčová, Solisko, Tanečnica, Klíny, Zákľuky, Litvorec, Kotlíská, Ostredok a žľaby Chabenca. Aj za pomoci Lidaru sme sledovali stopy banskej činnosti popod Pojavorie, Pekelnú, Rakytovú a Čertovú. Hydrológia bola zameriavaná aj popod skalné okno Vraženej v Kľačianskej a Ľubeľskej doline. Preliezli sme bane na Magur-

Členovia OS pri inštalácii trojnožky. Foto: M. Jurečka

ke a sledovali sme, ako starí baníci regulovali a používali technologickú vodu v žlaboch. Boli sme pri každom prameni a zamerali sme banské vodovody v Širkovej, Viedenke, Kilianke, Klinčeku, Kapustičke, Močidle a Latiborskej. Pokračovali sme Turánskom, kde sme presne podľa popisu profesora Sladkého našli kusy zlatonosného kremeňa po ťažbe zlata. Tento podrobný a plošný výskum vyústil do objavu starej bane v Banskej Šindiarke pod Skalkou. Zdokumentovaných bolo veľa dovtedy neznámych jaskýň a podzemných objektov.

Ukázalo sa, že za pomoci Lidaru a mapy hydrologického prieskumu je dnes možné nájsť aj na povrchu ešte veľa zaujímavých miest, ktoré treba preskúmať. Táto vec dokonale vyvracia doteraz v speleológii zavedenú doktrínu, že na povrchu je už všetko objavené, a že už nemá čo ponúknuť. Opak je pravdou.

Všetci členovia OS Ružomberok sa tešia na rok 2021, lebo môžu úspešne nadviazať na výsledky roka predchádzajúceho. O tom, že to bude rok ďalších veľkých objavov, niet pochyb.

M. Jurečka

SPELEOLOGICKÝ KLUB SLOVENSKÝ RAJ

Speleologický klub Slovenský raj mal k 1. 1. 2020 37 členov. Činnosť klubu bola v r. 2020 zameraná na prieskum a evidenciu povrchových a podzemných krasových javov v Slovenskom raji.

1. Prieskumné práce

1. 8. zimný pracovný zraz členov Speleologického klubu Slovenský raj

Už ôsmy zimný zraz členov Speleologického klubu Slovenský raj sa uskutočnil v dňoch 31. 1. – 2. 2. 2020 v Starej krčme v Stratenej. Spolu 20 členov a dvaja rodinní príslušníci. Uskutočnila sa povrchová pracovná akcia v Hansjakubovej, zameraná na fotodokumentáciu a osadenie evidenčných štítkov jaskýň Úzka diera a Nízka diera. 1. 2. sa vykonali dve povrchové akcie: v Hansjakubovej boli fotodokumentované a označené evidenčným štítkom Okno Štrbáková a Abri Štrbáková. Pre všetky jaskyne boli zamerané súradnice. Ďalšia povrchová akcia smerovala do dolinky nad západným portálom cestného tunela v kaňone Hnilca. V krasovom prameni vytekala voda tesne nad úrovňou hladiny rieky Hnilec. Skontroloval sa výdych pod skalnou stenou, kde bolo vidieť vyzrážaný sriedň na mieste prúdenia teplého vzduchu. Na juhozápadnom svahu krasovej planiny Skala je relatívne veľké prepadisko s rozmermi asi 30 × 30 metrov, asi tu ide o zásah človeka (lom?). Blízkosť druhého takého miesta je asi 100 m na JZ.

Zarúbaná cesta k jaskyniam krasovej planiny Duča. Foto: T. Hovorka

1. 2. o 16. hodine sa začala výročná členská schôdza Speleologického klubu Slovenský raj. Účastníci schôdze boli oboznámení s celoročnou činnosťou v roku 2019, hospodárením klubu a predložil sa plán práce na rok 2020. Do plánu boli zaradené najnovšie ciele speleologického prieskumu v Dobšinsko-stratenskom jaskynnóm systéme a v iných perspektívnych lokalitách Slovenského raju. V nasledujúcej diskusii sme prebrali problémy práce klubu, hlavne technologické postupy sondovania a metodiku speleologického prieskumu. Schválením uznesenia, správy o činnosti v uplynulom roku a návrhy a plány na budúci rok 2020 bola schôdza ukončená. Pred večerou nasledovala gratulácia a oslava nášho jubilanta – 85 rokov Ing. Jána Tulisa.

2. 53. klubový jaskyniarsky týždeň

V dňoch 1. 8. – 8. 8. 2020 bol zorganizovaný v poradí už päťdesiaty tretí klubový jaskyniarsky týždeň – pracovno-spoločenské stretnutie členov Speleologického klubu Slovenský raj. Miestom konania akcie bola dolina Tiesňavy v Slovenskom raji. Od 1. 8. 2020 bežal náš pestrý program bez nejakých rušivých vplyvov. Týždňa sa zúčastnilo 20 členov klubu, 14-ti účastníci zastupovali rodinných príslušníkov. Hlavnými pracoviskami sa stali Stratenská jaskyňa, Jazvečia jaskyňa, Jaskyňa pri čmeliakovi, Jaskyňa čudnej lebky. Cieľom akcie bolo sondovanie – prienik ďalej do jaskýň pre ďalší prieskum. V Stratenskej jaskyni v Chodbe reprezentantov sa rozširovala štrbina, ktorá má rozmer 1 × 1,5 až 2 m. Smer štrbiny je smerom na juh, sklon na SV, rozbíjanie sintrov. Pokračoval prieskum blízkeho okolia. V Psích dierach sa urobil prieskum pod Objavnou priepastou. Je tu možný podrobnejší prieskum, ale je potrebné lezecké vybavenie. Na ľavej strane doliny Tiesňavy sme začali kopať prieskumné sondy s cieľom zistiť výskyt riečnych štrkov a posúdenie skrasovania hornín.

Počas týždňa niektorí členovia klubu oslávili v kruhu jaskyniarov svoje výročné jubileum 60 rokov. Pokrstená bola publikácia Atlas Dobšinsko-stratenského jaskynného systému dvojice autorov Ján Tulis a Ladislav Novotný.

3. Dobšinsko-stratenský jaskynný systém

V Stratenskej jaskyni bolo vykonaných 11 akcií, z toho 9 pracovných, počas ktorých pokračovali sondovacie prieskumné práce. Organizovali sa dve exkurzie. Celkom bolo v jaskyni odpracovaných 42 človekodní.

Dĺžka Stratenskej jaskyne je **19 891 m**.

K 1. 1. 2021 Dobšinsko-stratenský jaskynný systém má tento stav zameraných a vzájomne spojených samostatných jaskýň:

Systém Stratenskej jaskyne: Stratenská jaskyňa + Psie diery + Jaskyňa Duča: 19 891 m + 2 670 m + 1 248 m = **23 809 m**

Dobšinská ľadová jaskyňa **1 483 m**

Vojenská jaskyňa **53 m**

Zelená jaskyňa **32 m**

Sintrová jaskyňa **32 m**

Spolu má Dobšinsko-stratenský jaskynný systém 25 409 m.

V Dobšinskej ľadovej jaskyni sa uskutočnili dve akcie s cieľom fotodokumentácie nezaľadených častí jaskyne (v Kvapľovej sieni a Bielom dome).

4. Prieskum, revízia a evidencia jaskýň a priepastí Slovenského raja

Na území Slovenského raja sa uskutočnilo niekoľko povrchových prieskumných akcií, počas ktorých bolo objavených, zaevidovaných a zadokumentovaných niekoľko jaskýň. V niektorých z nich bol vykonaný značný rozsah technických prác.

Najväčší objem prác sa vykonal v **Jazvečej jaskyni**. Na 12 akciách sa odpracovalo 47 človekodní. Cieľom prác bolo prehľbiť chodbu a dostať sa čo najhlbšie pod sintrové náteky a v týchto miestach hľadať ďalšie pokračovanie jaskyne. Nové priestory boli zamerané a v Therione sa spracovala nová mapa jaskyne, pôdorys a rozvinutý pozdĺžny rez. Celková dĺžka jaskyne vzrástla o 13 metrov z pôvodných 76 m na 89 m; denivelácia sa zväčšila z 8 m na nových 12 m. V jaskynných sedimentoch sa zistili staré zvieracie kosti. Kosti boli poslané na štúdium paleontológovi.

Rysia jaskyňa. Počas deviatich akcií sa odpracovalo 40 človekodní, rozšíril sa vchod do Rysej jaskyne a pokračovalo sa v prehlbovaní dna. Výplň chodby tu je tvorená ílom a naplavenými riečnymi štrkami, miestami až veľkými okruhliakmi s rozmermi 15 × 15 × 10 cm. Prehĺbenie dna bolo na dĺžke vyše 30 m.

Riečne štrky z Rysej jaskyne. Foto: T. Hovorka

Počas povrchového prieskumu na planine Duča sa objavilo a zaevidovalo niekoľko jaskýň:

Jaskyňa kopáčov: objavená v nadmorskej výške 945 m n. m., 7 m dlhá, výmrazová, bez perspektívy. Z jaskyne je vyhotovená mapová dokumentácia, fotodokumentácia a súradnice vchodu.

Koreňová jaskyňa: 890 m n. m., dĺžka je 3 m, perspektívna pre ďalší prieskum. Zostavená mapa jaskyne, fotodokumentácia, súradnice vchodu.

Kopytová jaskyňa: 880 m n. m., dlhá 19 m, prevýšenie 11 m, vyhotovená mapa jaskyne, fotodokumentácia, súradnice vchodu. Bez možnosti ďalšieho pokračovania.

Jaskyňa na planine: 1080 m n. m., dlhá 8 m, vyhotovená mapa jaskyne, fotodokumentácia, súradnice vchodu.

Jaskyňa Tobogán: v nadmorskej výške 965 m, 6 m dlhá, mapa jaskyne, fotodokumentácia, súradnice vchodu.

Skrytý komín: v nadmorskej výške 952 m, dĺžka 8 m, hĺbka 14 m. Vyhotovená fotodokumentácia a zmerané súradnice vchodu, bez mapy jaskyne.

Ríbežľová jaskyňa: je v nadmorskej výške 872 m, 15 m dlhá, vyvinutá na pukline, odmerané súradnice, fotodokumentácia. Chýba mapa jaskyne.

Úzky ponor: v 875 m n. m., 8 m dlhá, fotodokumentácia a zamerané súradnice. Chýba mapa jaskyne.

Stará priepasť: je vo výške 980 m, 8 m dlhá, zamerané súradnice a vyhotovená fotodokumentácia. Chýba mapa jaskyne.

Na povrchu planiny Duča sa vykopali štyri sondy s cieľom zistiť výskyt riečnych štrkov. Vykopané sondy mali negatívny výsledok. Sondy boli zamerané a vynesené do topografickej mapy. Na planine Duča sa zaevidovali tri nové **krasové pramene**. Všetky známe pramene, ktoré odvodňujú planinu Duča, boli zamerané a podľa súradníc vynesené do topografickej mapy.

Povrchový prieskum bol vykonaný na **Dubnici**. Na lokalite Grétra, kóta **Hrnčiarka** 750 m n. m., vykonaný povrchový prieskum v bralinatej časti. Neboli zistené žiadne výraznejšie krasové javy. Povrchový prieskum na Rysovci nepriniesol žiadne zaujímavosti z krasových objektov. Obhliadkou **Kešelovej diery** bol zistený malý prítok vody do jaskyne. Vstup bol zanesený naplaveným drevom. Zo **Školskej diery** (13 m) sa vyhotovila mapa jaskyne a fotodokumentácia; je to verejnosti prístupná jaskyňa.

Spolu sa v Slovenskom raji objavilo 9 jaskýň s dĺžkou 82 m, zameraných bolo 5 jaskýň s dĺžkou 43 m.

Rozsiahly objem sondovacích prác sa vykonával v **závrte Z23**. Cieľom prieskumných prác bolo zahĺbiť sa a prekopať až na vodný tok, ktorý sa predpokladá pod závrutom. Zorganizovalo sa sem 34 pracovných akcií, odpracovaných bolo 90 človekodní. Závrť bol vykopaný do hĺbky 12 m. Pri sondovaní boli použité pomocné zariadenia: drevená pracovná plocha, na vertikálnu dopravu materiálu bolo využité vedro s navijakom s bicyklovými rýchlostnými prevodmi.

V Levočských vrchoch sa preskúmalo a zameralo sedem jaskýň, meračská a fotografická dokumentácia sa dodala zo všetkých jaskýň. Jaskyne sú vyvinuté v paleogénnych sedimentárnych horninách využívajúc tektonické – zlomové štruktúry:

Jaskyňa v Derežovej dlhá 60 m

Jaskyňa v Prednej Kohútej. Ide o rozsadlinovú jaskyňu pozostávajúcu z dvoch väčších samostatných komôr prepojených úzkymi ka-

Vertikálna doprava zo závrťu Z23. Foto: J. Váš

Pohľad na úplné dno závrťu Z23. Foto: J. Váš

Jaskyňa v Prednej Kohútej. Foto: F. Mihál

Fotografista Miloš Greisel v starých banských priestoroch. Foto: V. Daniel

náľmi s celkovou dĺžkou do 100 m, zdokumentovaná v dĺžke 50 m.

Česánkova diera s dĺžkou 12 m

Zabudnutá jaskyňa dlhá 15 m

Kohútí hrebeň dlhá 14 m

Jaskyňa **Malá Derežová** dlhá 8 m

Jaskyňa v Ľubickom Halleheri dlhá 10 m

Spolu bolo preskúmaných sedem jaskýň s dĺžkou 219 m a zdokumentovaných sedem jaskýň s dĺžkou 169 m.

5. Inštalácia evidenčných štítkov

Aj v roku 2020 pokračovalo označovanie jaskýň evidenčnými štítkami. Označené štítkami boli štyri jaskyne.

6. Staré banské diela

Cieľom vyhľadávania a prieskumu starých banských diel (povrchové dobývky, štôľne a vertikálne alebo uklonené banské diela) bolo zistiť ich polohu (súradnice), prístupnosť, dokumentovať zachovanie diela, priechodnosť, nerastné suroviny, ktoré sa v dielach získavali – ťažili, ďalej fotodokumentácia, zistenie výskytu druhotných minerálov a ich formy, prípadne výskytu zimovísk netopierov. Navštívené a dokumentačne spracované boli lokality zo Spiša a Gemera, menej z iných regiónov, celkom 27 banských diel.

7. Ochrana krasových javov

V rámci činnosti členov klubu boli kontrolované uzávery uzamknutých jaskýň (Medvedia, Stratenská, Psie diery, Okienková a Duča)

a ich údržba. Všetky uzávery sú funkčné. Okrem toho členovia klubu vykonávali kontrolnú ochranársku činnosť na vyše 90 speleologických objektoch.

8. Výchovné, informačné a vzdelávacie aktivity

Členovia klubu sa zúčastnili rôznych podujatí organizovaných SSS, SSJ, Správou NP Slovenský raj a i.

V roku 2020 náš klub spolu so SSS vydal publikáciu Atlas Dobšinsko-stratenského jaskynného systému autorov J. Tulisa a L. Novotného.

V Spravodaji SSS 2/2020 bola publikovaná Správa o činnosti klubu za rok 2019. V Spravodaji SSS 3/2020 sa publikoval príspevok Jozefa Váša: Jazvečia jaskyňa – ďalší vstup do Dobšinsko-stratenského jaskynného systému? V tom istom čísle je publikovaný príspevok od V. Daniela: Ján Tulis 85 a v Spravodaji 4/2020 B. Kortman napísal rozhovor s J. Tulisom.

Šesť členov klubu sa zúčastnilo na otvorenej náučnej chodníka k Dobšinskej ľadovej jaskyni. Pri príležitosti 150. výročia objavenia Dobšinskej ľadovej jaskyne SSJ usporiadala 12. vedeckú konferenciu Výskum, využívanie a ochrana jaskýň, na ktorej sa zúčastnil J. Tulis. Na konferencii bol v dvoch prednáškach ako spoluautor. J. Tulis bol aj s účastníkmi konferencie na exkurzii v Dobšinskej ľadovej jaskyni ako sprievodca. Pre členov potápačského klubu Manta zo Spišskej Novej Vsi bola zorganizovaná beseda s prezentáciou o jaskyniach a krase v okolí Stratenej.

S P. Bellom, vedúcim úseku ochrany jaskýň na SSJ, bola dohodnutá spolupráca pri riešení úloh DSJS. O. Miháľová píše kroniku o činnosti a živote speleologického klubu. Klub má web stránku (<http://www.speleoraj.sk>), ktorú rediguje Ing. Š. Skalský, kde nájdete aj naše kroniky.

9. Bezpečnosť pri práci

Pri speleologickej činnosti v uplynulom roku nedošlo pri jaskyniarskej činnosti členov klubu k žiadnej mimoriadnej udalosti.

10. Ostatná činnosť

Musím konštatovať, že dve maringotky v Stratenej sa doteraz nedočkali obnovy. Namontovaná bola železná mreža na okno maringotky.

5. 4. 2020 bola v teréne Slovenského raja, na severnej stráni planiny Duča, nájdená Jozefom Vášom ľudská lebka. Spolu so synom Petrom vtedy boli na jaskyniarскеj akcii. Nález oznámili polícii, ktorej členovia spolu s našimi členmi našli v okolí ďalšie kusy oblečenia a obutia, ako aj ľudské kosti. Podľa vyšetrenia, ktoré zaistila polícia z Košíc, nájdené predmety patrili Ladislavovi Novotnému, členovi Speleologického klubu Slovenský raj.

Záver

V roku 2020 sa členovia Speleologického klubu Slovenský raj zúčastnili na 125 akciách, ktorých náplňou bol speleologický prieskum krasových javov, prieskum a dokumentácia starých banských diel a ochrana krasových javov. Vypracovalo sa 125 technických denníkov. Odpracovaných bolo 413 dní.

Členovia speleologického klubu objavili a zaevidovali 16 jaskýň s celkovou dĺžkou 301 m nových priestorov, zadokumentovaných a zameraných bolo 14 jaskýň s celkovou dĺžkou 238 m. Štyri jaskyne sa označili kovovými

evidenčnými štítkami. Vykopané a zamerané boli štyri prieskumné sondy, zaevidovali sa tri nové krasové pramene. Našími členmi bolo na Slovensku preskúmaných a zdokumentovaných 27 starých banských diel.

Ďakujeme členom SK SR za prácu vykonanú v uplynulom roku, za finančný príspevok 2 % z dane a želáme úspešný jaskyniarскеy rok 2021!

Sumárne ukazovatele Speleologického klubu Slovenský raj za rok 2020

- 37 členov
- 97,3 % členov zaplatilo členské príspevky (nezaplatil jeden člen)
- 125 akcií
- 125 technických denníkov
- 413 dní odpracovaných v teréne
- 16 objavených a zaevidovaných jaskýň
- 14 zameraných a zadokumentovaných jaskýň
- 301 m objavených jaskynných priestorov
- 238 m zameraných a zmapovaných jaskynných priestorov
- 4 vykopané a zamerané sondy
- 3 zaevidované krasové pramene
- 4 jaskyne s evidenčnými štítkami
- 27 preskúmaných a zaevidovaných starých banských diel

Ján Tulus, predseda speleologického klubu

SPELEODIVER

Priznám sa, že tento rok sa mi ani nechce opisovať. Naša činnosť bola zameraná ako obvykle na spelopotápačské aktivity, ale nevyhli sme sa ani normálnemu jaskyniarčeniu.

Každoročne sa na začiatku roka presúvame do teplej mexickej džungle, kde na polostrove Yucatán objavujeme a dokumentujeme vodou zatopené jaskyne. Tu sme ďalej pracovali na projekte Tatich. Jaskyňu Tatich sa nám podarilo predĺžiť z pôvodných 13255 m na 15924 m, pričom bolo objavených a zdokumentovaných 2669 m. Zdokumentovali sme dva už objavené cenoty Lian (dĺžka 198 m) a Much (dĺžka 648 m). Na začiatku akcie sme s nádejou navštívili lokalitu o 250 km južnejšie, ale neprinieslo to očakávané objavy. Tohtoročnej výpravy sa

zúčastnili Daniel Hutňan, Miroslav Manhart, Karol Kýška, Pavol Malík a Lukáš Vlček. Domov sme odchádzali už počas nástupu pandémie koronavírusu.

Lockdown prežívame v očakávaní, kedy sa to skončí, asi ako všetci. Na jar sme pomáhali Čachtičanom v jaskyni Svetluška, ktorá sa koncom roka stala druhou najdlhšou jaskyňou Čachtického krasu. Tiež sme šli pomôcť Honzovi Sirotkovi

do Amatárskej jaskyne, kde sa Mirek Manhart spolu s Honzom zanorili do odtokového sifónu a natiahli novú šnúru.

V júni počas výletu do Chorvátska za potápaním ihneď ako otvorili hranice, nám prakticky pred očami zomiera Dano Hutňan. Sme otrasení – zomrel náš nezničiteľný Hutňan.

Počas leta nás jaskyniari z Brezna vzali do Jaskyne pod Svibovou, kde sme sa plazili s vecami až na koniec jaskyne, kam sme sa mali

Mexiko – Cenote Grande. Foto: K. Kýška

Mexiko – jaskyňa Veladoras. Foto: K. Kýška

zanoriť a objaviť ďalšie pokračovanie. Sifón je však úplne maličký a myslím, že ani po veľmi dlhej diéte by tadiaľ nik neprešiel. Navštívili sme aj Bobačku, kde sa skontrolovali sifóny, ale tie sú stále nepriechodné.

Sardínia je ďalšou destináciou, kam sa nám podarilo tohto rok dostať. Tu sme v spolupráci so sardínskymi jaskyniarmi chceli pokračovať v lokalite Su Molente na smer Cala Luna. Materiál sme znosili do jaskyne a chystali sa na útok, ktorý nám ale prekázali prívalové dažde. Keďže neprikážeme vetru ani dažďu, išli sme s Paľom Malíkom iba pre postupové fľaše, a to nie s príliš dobrým pocitom, keďže nás mohla hocikedy spláchnuť prívalová voda. Ďalšie naše úsilie sme venovali Nekonečnému komínu, kde sme postúpili o 20 m, a tak sme už vo výške 95 m, a vidíme chodbu nad nami ešte asi 30 m vysoko. V sonde Buko sa realizoval Martin Macho a Peťo Holúbek. Na akcii boli Karol a Barbora Kýškovci, Rastislav Tomko, Peter Andrejkovič, Peter Holúbek, Pavol Malík, Agáta Malíková, Martin Macho a Silvia Machová.

Sumárne sme v roku 2020 objavili 2669 m nových priestorov a zamerali 3515 m. Chceme všetkým členom a priaznivcom nášho klubu úprimne poďakovať za pomoc.

Karol Kýška

SEKCIA SPELEOPOTÁPANIA

Sekcia speleopotápania nemá presne vymedzené pracovné územie a jej činnosť je predpokladaná ako súčinnosťná spolupráca so skupinami v rámci SSS, pri objavovaní, prieskume, dokumentácii a mapovaní zatopených častí jaskýň a podzemných priestorov. Preto sa jej plán a činnosť odvíjajú predovšetkým na základe oslovenia iných skupín a subjektov pri potrebe preskúmať podzemné priestory speleopotápačskou technikou.

V roku 2020 skupina uskutočnila štyri pracovné akcie a týždennú akciu vo Fínsku. Na začiatku roka sme sa sústredili na potápanie v zatopených častiach banského diela

Slovenské opáľové bane počas troch pracovných akcií, ako aj na jednej prieskumnej akcii v zatiaľ nomenovanej zatopenej bani. Týždenná akcia vo Fínsku bola zameraná na potápanie v starej zatopenej bani Ojamo. Po zavedení protipandemických opatrení sa činnosť skupiny v jarných mesiacoch zastavila, neskôr mierne uvoľnila a v rámci možnosti pokračoval obmedzený výcvik jaskynných potápačov, a na jeseň sa činnosť opäť zastavila.

Rok 2020 sme uzavreli a zhodnotili na online členskej schôdzi dňa 5. 1. 2021.

Peter Kubička

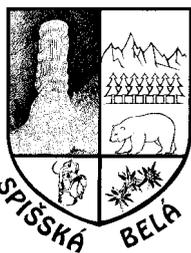

Zatopená baňa Ojamo vo Fínsku. Foto: M. Strmiska a P. Kubička

JASKYNIARSKA SKUPINA SPIŠSKÁ BELÁ

Napriek spoločenským problémom (koronavírus) členovia skupiny využívali voľné vychádzky do prírody v malých skupinkách v počte 1 až 3 účastníci za dodržania všetkých hygienických a epidemiologických opatrení k okliešteným akciám na lokality.

Skupina v roku 2020 venovala pozornosť pracovným lokalitám ako Jaskyňa Javorinka – Nádejná jaskyňa, kde uskutočnila pokus o prienik v chodbe za Marakanou do Loveckej jaskyne, zatiaľ bez úspechu. V rámci zabezpečenia jaskyne členovia vymenili opotrebované zabezpečovacie prvky ako istiace lanká a kotvenia až po druhý vodopád. Zároveň doplnili materiál do bivaku v Marakanne. Jaskyňa Javorinka – Nádejná jaskyňa k 31. 12. 2020 zostala na dĺžke zameraných chodieb 11 936 m s deniveláciou 480 m. Druhou skúmanou lokalitou bola Belianska jaskyňa, kde sme uskutočnili pokus o vyčerpanie vody v jazierku v priepasti Peklo; akciu treba zopakovať s lepším technickým zabezpečením. Jaskyňa zostala s deniveláciou 174 m a dĺžkou zameraných chodieb 4077 m. V Prievanovej jaskyni sa sledovali klimatické pomery. Návštevou Priepasti A 1 sme uskutočnili pokus o prienik do nižších priestorov cez snehové zátky. Priechod

bol síce oproti predošlému roku lepší, ale skončili sme bez úspechu. Dve kontrolné akcie sa venovali Alabastrovej jaskyni a Ladovej pivnici, kde sa potvrdila nelegálna sprievodcovská činnosť s vyznačením chodníka k jaskyni. Ďalšou dostupnou lokalitou bola Hučivá diera, kde

sme hlavne sledovali klimatické pomery kvôli objavenému prievanu pri uzatvorení jaskyne. Po dohode s pracovníkmi SAV Nitra sme uskutočnili skúšobnú sondu po prievane, kde sme objavili sienku s rozmermi 2,5 × 3 m a s peknou sintrovou výzdobou. V sienke sa nachádzala zasintrovaná spodná čeľusť pravdepodobne koňa, momentálne je v štádiu posúdenia archeológmi. V novembri sme pri kontrole jaskyne zistili poškodenie uzáveru, ktoré sme okamžite riešili so SSJ v Liptovskom Mikuláši a jaskyňu znova zabezpečili.

Počas roka bol náš člen konzultantom riešiteľov pripravovanej monografie o obci Ľubica, pomáhal pri aktualizácii údajov o pseudokrasových jaskyniach v Levočských vrchoch. Dvaja členovia skupiny vykonávali jaskynnú strážnu službu na určených lokalitách. Celkovo skupina uskutočnila 40 pracovných akcií.

Vladimír Fudaly, predseda skupiny

JASKYNIARSKY KLUB STRÁŽOVSKÉ VRCHY

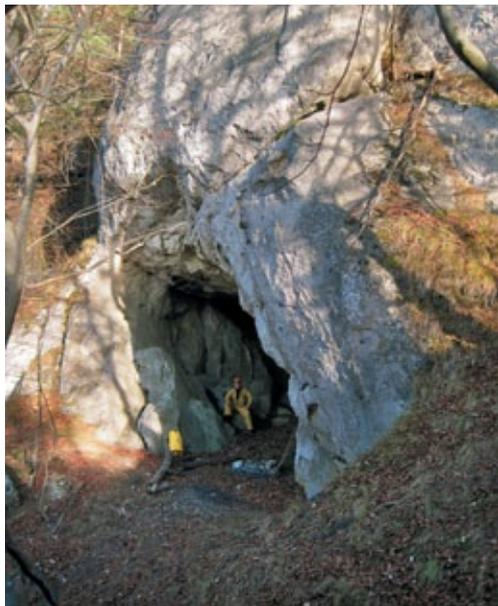
Na konci roka mal klub 45 riadnych členov, oproti roku 2019 o 4 menej, v zložení výboru nenastali zmeny. Klub s vlastnou právnou subjektivitou naďalej pôsobil ako kolektívny člen Slovenskej speleologickej spoločnosti, predseda klubu aj ako člen výboru SSS.

Podľa 125 technických denníkov JKSV a ostatnej dostupnej evidencie sa za celý rok uskutočnilo 189 akcií (na porovnanie rok predtým 123 TD a 202 akcií). Náplňou akcií bola praktická speleologická činnosť v teréne, ale aj exkurzné a iné aktivity vyplývajúce z poslania SSS a klubových potrieb. Nechýbali ani akcie organizované pre verejnosť. Pracovné úsilie v Strážovských vrchoch sa sústredilo na jaskyne, resp. krasové lokality na Hrubej Kačke (j. Kamenný dážd, Beňova medvedia j.) a na Strážove (j. Četníkova svadba). V Súľovských vrchoch to boli Temné jaskyne pri Zem. Závade, na Veľkom Maníne najmä J. pod Černokňazníkom a v Súľovských skalách jaskyne v okolí Hlbockého vodopádu. V Tribeči to bolo niekoľko jaskýň, viaceré z nich v územnej pôsobnosti iných skupín – Kolíňanská čertova diera, Jaskyňa Dezidera Horváta, Horné Lúčno, Skryšná diera, Zvislá j. na Žibrici, Džimova spása, Bažantia j. a iné. Pracovalo sa aj na ďalších domácich lokalitách, ako Pružinská Dúpa jaskyňa a Kortmanka, Sonda na H. Kačke a inde. Exkurzná a výskumná činnosť a iné aktivity počas roka boli ťažiskom akcií v Pružinskej Dúpnej jaskyni (PDJ), ale aj Temných jaskyniach. V speleologickom prieskume krasu a jaskýň v pôsobnosti JKSV na území Strážovských a Súľovských vrchov, ale aj na území Tribeča členovia klubu dosiahli niekoľko pozoruhodných výsledkov; popri objavoch viacerých menších jaskýň zaznamenali významné postupy v už známych jaskyniach. Bolo to dovedna viac ako 300 m, vyše 120 m sa zameralo, ďalšie desiatky metrov sa vykopali. V Beňovej medvedej jaskyni sa podarilo objaviť ďalšie nové priestory v dĺžke asi 30 m, v Kamennom daždi cca 75 m, ešte väčšie v Četníkovej svadbe (100 m); táto najdlhšia jaskyňa Strážovských vrchov meria už bežmála 1400 m. Prieskum týchto jaskýň pokračuje a je predpoklad ďal-

ších objavov. Najviac akcií (vyše 50) bolo vo verejnosti voľne prístupnej Pružinskej Dúpnej jaskyni, z nich však veľká väčšina mala exkurzný charakter. Druhou najnavštevovanejšou lokalitou boli Temné jaskyne (38 akcií), ku ktorým sa vyznačoval náučný chodník zo Zem. Závady v dĺžke 1200 m. V Strednej Temnej j. sme objavili 25 m, z toho 13 m aj zamerali, v Jazvečej Temnej j. sa objavilo a vykopalo spolu 53 m. Pri povrchovom prieskume okolia vodopádu pri Hlbokom nad Váhom sme v súľovských zlepencoch našli a zdokumentovali 6 zatiaľ neevidovaných jaskýň v celkovej dĺžke cca 50 m, ďalšiu, 10 m dlhú zlepencovú jaskyňu pri Malých Ledniciach. Pracovalo sa aj v sondách pri ceste na Kortmanku zo Sádočného. Mimo Strážovských a Súľovských vrchov pôsobili naši členovia a čakatelia najmä v spomenutých krasových lokalitách Tribeča, ale aj Považského Inovca.

Akcie v jaskyniach sa sústredili prevažne na prieskumné sondovacie či kopácke práce, transport materiálu (napr. aj za pomoci nainštalovanej lanovky v PDJ), zisťovanie prúdenia

Jaskyňa Veľká komora v Súľovských skalách. Foto: B. Kortman

Objavené nové priestory v jaskyni Kamenný dážď. Foto: V. Ruček

vzduchu a meranie teplôt, video-fotografickú a inú dokumentáciu jaskýň či účasť na ich výskume. Popri tom sa vykonával povrchový prieskum krasu (aj s využitím virgule) a iné terénne práce. V Pružinskej Dúpnej jaskyni v júli a auguste pokračoval paleontologický výskum v spolupráci s členmi ZO ČSS Býčí skála (výskum sa začal už r. 2013 a mal by pokračovať aj r. 2021). Prvý raz sa pri ňom našli kosti jaskynnej hyeny.

Náplňou viacerých akcií bola ochrana jaskýň a starostlivosť o krasové javy. V tejto oblasti našej činnosti sme spolupracovali s pracovníkmi SOP – Správy slovenských jaskýň a Správy CHKO Strážovské vrchy. Išlo o čistenie jaskýň a ich okolia, kontroly, opravy a údržbu uzáverov jaskýň, spoluprácu pri budovaní uzáveru j. Koliňanská čertova diera, úprava chodníka

Pred Pružinskou Dúpnou jaskyňou počas podujatia ZELENÁ MODRÁ 2020. Foto: M. Hajduch

k PDJ, Temným jaskyniam a J. pod Černokňazníkom. Na chodníku k Partizánskej jaskyni na V. Maníne (verejnosti voľne prístupná jaskyňa) sme namiesto od cudzených polyamidových šnúr osadili pevné roxorové držadlá. Zosúvajúci sa sutinový svah nad jednou z priepastí v Beňovej medvedej j. sme zabezpečili osadením kovových stojok a roštov. Vyhotovili sme a osadili novú, aktualizovanú informačnú tabuľu pri základni v Priedhorí, ďalšiu aj so stojanom na Kortmanke.

V Pružinskej Dúpnej jaskyni sme aj pri obmedzeniach vyplývajúcich z protipandemických opatrení tak ako po iné roky pripravili akcie pre širokú verejnosť. Sprevádzali sme v nej návštevníkov, ktorým sme poskytli lektorské a sprievodcovské služby s náučno-výchovným i ochranárskym zameraním. Celkove si Dúpnu počas návštevných akcií prezrelo viac ako 1300 osôb. V septembri sme ponúkli záujemcom prehliadku Temných jaskýň v rámci 12. ročníka Horomilfestu v Považskej Bystrici a v tamjšom kine Mier sme návštevníkom tohto festivalu predstavili náš JK a premietli im nový film Príťažlivosť jaskyne (V. Ruček a kol.). Na prezentáciu činnosti JKSV a SSS sme využili aj našu účasť na Ekodni v Pov. Bystrici, prednášky a besedy s predsedom a ďalšími členmi JK na základni v Priedhorí, v penzióne Javorina v Čičmanoch a v Kúpeľoch Nimnica, P. Peškom pre skautov v Nových Zámkoch.

Predseda JK SV bol na zasadnutí predsedníctva SSS v Liptovskom Mikuláši, kde prevzal zlatú medailu SSS za dlhoročnú aktívnu jaskyniarsku činnosť. Plánované celoslovenské podujatia Speleomíting, Jaskyniarsky týždeň ani Lezecké dni sa pre pandémie neuskutočnili. V. Ruček sa zúčastnil medzinárodnej súťaže Speleofotografia 2020.

V Spravodaji SSS publikovali B. Kortman a J. Kasák, ktorý má na starosti aj jeho grafickú úpravu, v čísle 2 vyšla správa

V Sonde na Hrubej Kačke. Foto: V. Ruček

o činnosti nášho JK za rok 2019. V časopise Krásy Slovenska uverejnili článok o Temných jaskyniach, v dvojmesačníku Trenčín región napísali o Pružinskej Dúpnej j., o výsledkoch prieskumu, výskumu a ochrany jaskýň najmä Strážovských vrchov alebo o iných aktivitách členov JK sa mohla široká verejnosť dozvedieť z regionálnych i celoslovenských médií: Považskobystrické novinky, MY noviny, RTVS – rádio Regina (Rádiovikend) a Jednotka, TV Markíza (relácia Objav Slovensko), ako aj prostredníctvom Facebooku a oživej webovej stránky www.speleostrazov.sk. Vydali sme aktualizovanú textovo-obrazovú skladačku Krásy krasu a jaskýň a na našu prezentáciu poslúžili tradičné vreckové kalendáriky. V tejto oblasti sme spolupracovali aj s KOČR Trenčín región,

MR Strážovské vrchy a OOCR Regi6n Horné Považie.

Hoci situácia súvisiaca so šírením nového koronavírusu ovplyvnila vlni aj činnosť nášho jaskyniarkeho klubu a účasť jeho členov na akciách počas celého roka, výsledky, ktoré sme dosiahli, nás úspešne reprezentujú nielen vnútri SSS, ale aj navonok. Beňova medvedia jaskyňa a Četníkova svadba si udržali postavenie najhlbšej, resp. najdlhšej jaskyne v Strážovských vrchoch a po najnovších objavoch v nich je reálne, že sa tento rok dostanú ešte vyššie v celoslovenských tabuľkách. Objavy v jaskyni

Kamenný dážď zase potvrdili výnimočnosť jej kvapľovej výzdoby. Úspechom sú aj postupy v Temných jaskyniach a nálezy jaskýň v Súľovských skalách, ktoré pribudnú do zoznamu jaskýň evidovaných na území SR. Nielen paleontológov potešil prvý nález kostí hyeny jaskynnej v Pružinskej Dúpnej jaskyni. Aktivity členov klubu prispeli aj k zvyšujúcemu sa záujmu verejnosti o jaskyne a jaskyniarstvo u nás i k zachovaniu a ochrane krás a vzácností našej prírody.

Počet členov: 45

Počet akcií: 189, počet TD: 125

Objavených: spolu 306 m,

zameraných: 121 m

*Bohuslav Kortman
predseda JK*

SPELEOKLUB ŠARIŠ

Rok 2020 bol pre Speleoklub Šariš, určite tak, ako pre všetky kluby SSS, zo známych dôvodov špecifický. Naši členovia pokračovali v prieskume jaskýň na Slovensku i v zahraničí. Spoločné akcie organizované SSS neboli, ale zúčastnili sme sa viacerých akcií spolu s členmi spriateleneých klubov.

Za rok 2020 sme uskutočnili približne 100 akcií, z ktorých bolo vypracovaných 38 technických denníkov a kolega Martin Hajduk okrem toho vypracoval zoznam lokalít, ktoré počas roka navštívil, takže počet jeho akcií dosahuje niekoľko desiatok. Okrem toho sa

uskutočnili aj akcie, z ktorých technické denníky vypracovali naši kolegovia z iných klubov.

Aktivita našich členov je nerovnomerná – okrem veľmi aktívnych členov: Martin Hajduk, Martina Činčalová, Františka Majerníčková (Tina) a Peter Imrich máme aj členov,

ktorí sa zúčastnili iba niekoľkých akcií, pričom často sú aktívnejší noví čerství členovia alebo iba čakatelia.

Domáce krasové lokality

Naši členovia Tina Majerníčková a Peter Imrich pokračovali v prieskume Jaskyne v Homoli

a v okolí Strateného potoka na Muránskej pláne; novými lokalitami sú Debraďská sonda v Slovenskom krase a Jaskyňa v lome pri Gemerskej Hôrke. Naše mapovacie družstvo pracuje klasicky samostatne alebo v úzkej spolupráci s členmi Speleoklubu Drienka. Teší nás, že pribúdajú objavené metre a zamerané priestory. Ďalšou oblasťou je Krivoštianka pri Krivoštanoch – Strážskom, kde máme novú Erikovu jaskyňu. Jedna povrchová akcia v skalnom útvare Spiaci mních pri Kamenici bola neúspešná – našli sme iba nepriechodné pukliny, ale potešiteľný bol prieskum bradla, na ktorom je postavená západná časť Kamenického hradu.

Naši členovia pomohli aj v Prosieckej jaskyni a v Modrej jaskyni pri Malužinej.

Zahraničné krasové lokality

Rok 2020 bol z objektívnych dôvodov skromnejší na zahraničné výpravy, naši členovia Tina Majerníčková a Peter Imrich boli v januári 2020 na prieskumnej akcii v jaskyni Corlatului v Rumunsku.

Domáce nekrasové lokality

Z pochopiteľných dôvodov sme sa v roku 2020 venovali viacej domácim lokalitám. Martin Hajduk sa pustil do zameriavania všetkých známych pseudokrasových jaskýň v našom rájone, pričom najviac sa venoval Levočským vrchom, kde sú najväčšie možnosti objavov. Podarilo sa objaviť jaskyne v Blažovskej doline, v časti Hlboké pri

Tina vo vchode Erikovej jaskyne. Foto: V. Pala

Tichom Potoku jaskyňu Hučavka, nové objavy sú tiež v bývalom vojenskom pásme Javorina; tiež jaskyne v Berestove. Kontrolujeme stav v našich najväčších jaskyniach – v Jaskyni pod Spišskou, a tiež Jaskyňu mŕtveho vojaka pri Širokom.

Povrchový prieskum Stebnickej Magury bol neúspešný; je to veľká oblasť, kde budeme musieť požiadať o spoluprácu miestnych znalcov.

T. Majerníčková pri práci v jaskyni Hučavka – jeseň 2020. Foto: M. Hajduk

Náš spelodorast E. Kukura v priestoroch Jaskyne mŕtveho vojaka. Foto: M. Hajduk

V Slanských vrchoch sa uskutočnili akcie v neovulkanitoch v oblasti Kujavy nad Sigordom, kde sa nachádza niekoľko výduchov. Novou lokalitou je Jaskyňa pod kameňom nad Pavlovcami, ale táto malá priepastička medzi veľkými balvanmi nemá pokračovanie.

Máme aj smutnú správu – Ján Ducár pri kontrole Líščích dier nad obcou Cernina v Ondavskej vrchovine dokumentoval, že jaskyne boli pomocou ručnej techniky, navijaka a páčidiel rozvalené, pričom z nich ostala iba kopa kameňov. Vzniknutý vandalizmus sme nahlásili kompetentnému orgánu.

Historické podzemie.

Na naše dielo – Džandžurovu dieru nad Sabinovom už máme po rokoch komplexnejší pohľad, kontrolujeme jej stav a radi by sme o tejto výnimočnej lokalite napísali príspevok

širšieho zamerania, pretože nové poznatky z okolia nám dávajú logické odpovede. J. Ducár uskutočnil dve akcie na Kamenickom hrade, kde sa pokúšal dostať do podzemia. Táto lokalita bola podľa všetkého po vojne zasypaná jemnou drvinou z lomu; jej prieskum je extrémne nebezpečný z dôvodov rozlámanosti masívu. Lokalita na oboch stranách masívu dýcha viacerými puklinami, ale zatiaľ je to nepriechodné. Okrem toho naši členovia navštívili niekoľko banských diel v Slanských vrchoch.

Iné aktivity

Spoločenské a popularizačné akcie v roku 2020 boli ojedinelé a najväčšiu účasť mala akcia pri Jaskyni pod Spišskou, kde sme lokalitu ukázali novým potenciálnym členom nášho klubu, z ktorých sa viacerí ukázali ako veľmi perspektívni.

Peter Hurný, predseda Speleoklubu Šariš

SPELEOKLUB TISOVEC

Prieskumná činnosť

Prieskumná a pracovná činnosť bola zameraná na staršie rozpracované lokality a na objavovanie nových jaskýň.

Po niekoľkých rokoch sme obnovili práce vo Vlčej (Diviačej) jaskyni v lokalite Paseky. Počas spoločných akcií s členmi Speleoklubu Muránska planina a s poľskými jaskyniarmi sme vytiahli z vertikálneho vstupu množstvo napadaneho materiálu. Podarilo sa nám objaviť nové priestory v dĺžke 15 m, pričom predpokladáme ich ďalšie pokračovanie. Celkovo sa uskutočnilo osem akcií, pri ktorých sa odpracovalo 234 hodín. Podobne sme pokračovali aj v jaskyni Natálka, kde sme premiestňovali štrkové sedimenty s cieľom znížiť dno v mieste predpokladaného pokračovania. Upravili a rozšírili sme aj vstup do jaskyne. Uskutočnilo sa celkovo desať akcií, pri ktorých sa odpracovalo 51 hodín. V lokalite Biele vody sme pokračovali v prekonávaní závalu a premiestňovaní napadanej skály. Pozornosť sme venovali aj zabezpečeniu pracoviska, ako príprave na ďalšie práce. Celkovo sa uskutočnilo šesť krátkych akcií, pri ktorých sa odpracovalo 10 hodín. V Peknej jaskyni sme

uskutočnili spolu šesť akcií, pri ktorých sa odpracovalo 44 hodín. V objavenej senilnej časti jaskyne sme prehlbovali puklinu s cieľom postúpiť na jej koniec, kde predpokladáme pokračovanie. Významný objav sa podaril počas prieskumu závrtov v lokalite Suché doly, kde sme na dne plytkého „Vetrákovho závrtu“ v kríško objavili zavalenú puklinu. Po odstránení napadanej skály sa podarilo preniknúť do novej, niekoľko

Spoločná akcia členov SK Tisovec, SK Muránska planina a poľských jaskyniarov v Poľovnickej jaskyni. Foto: D. Hutka

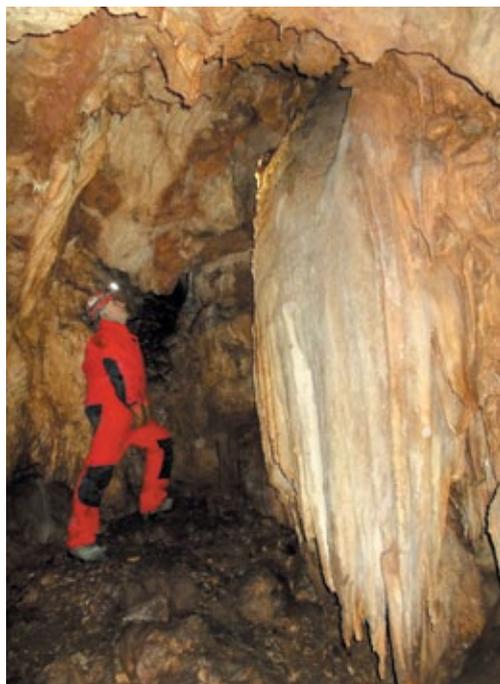

Ivan Kámen počas brigády v novoobjavenej Polovničkej jaskyni. Foto: D. Hutka

metrov dlhej jaskyne, vytvorenej na výraznej pukline. Pri ďalšom postupe nám pomáhali jaskyniari zo Speleoklubu Muránska planina, ako aj poľskí jaskyniari z viacerých klubov. Po vytiahnutí množstva materiálu sme sa dostali do hĺbky približne 20 m. Uskutočnilo sa tu 21 pracovných akcií a bolo odpracovaných 232 hodín. Jaskyňa má dnes dĺžku 40 m a predpokladáme jej ďalšie pokračovanie. Zameralo sa niekoľko jaskýň v masíve Hradovej.

Potápačské akcie

Speleoklub Muránska planina a Speleoklub Tisovec uskutočnili v roku 2020 dve spoločné potápačské akcie. Dňa 8. 8. 2020 sa uskutočnil prieskum stredného a záverečného sífónu v jaskyni Bobačka. Prieskum uskutočnili speleopotápači Karol Kýška a Lukáš Vlček. Počas IX. ročníka Zrazu speleopotápačov v Tisovci sa uskutočnil 9. 10. 2020 spoločný potápačský prieskum v Hradnej vyvieracke v Muráni. Prieskum a filmový záznam zo zatopených priestorov uskutočnil potápač Ján Blaho. Člen Speleoklubu Tisovec Lukáš Vlček sa zúčastnil na medzinárodnej speleopotápačskej expedícii v Mexiku. S členmi skupín Speleodiver a Speleoquanaut sa podieľal na potápačskom prieskume a dokumentácii zatopených jaskynných systémov na polostrove Yucatán.

Milan Poprocký v priestoroch Vlčej (Diviačej) jaskyne na Pasekách. Foto: D. Hutka

Dušan Čipka, Matouš Ryček a Andrea Pěkná – Ryčková pred portálom Peknej jaskyne. Foto: D. Hutka

Iné akcie

V rámci vzájomnej spolupráce sa členovia Speleoklubu Tisovec zúčastnili na prieskume a objavovaní jaskýň na Muránskej planine, podobne aj členovia Speleoklubu Muránska planina sa podieľali na objavoch a postupoch v Tisovskom krase. Už niekoľko rokov prebieha veľmi dobrá spolupráca s jaskyniarimi z moravských a poľských jaskyniarskych klubov. V roku 2020 sme uskutočnili štyri spoločné akcie v troch jaskyniach Tisovského krasu. Spoluprácu s ďalšími klubmi zabezpečoval predovšetkým Lukáš Vlček, ktorý spolupracoval so Speleoklubom Muránska planina, OS Brezno, OS Čachtice, SK Demänovská Dolina, Speleo Banská Bystrica, SK Nicolaus, Speleodiver a ďalšími. Pomáhal a meral najmä v Bobačke, v Štefanovej jaskyni, jaskyni Svetluška, Štefanovej jaskyni, Jaskyni pod Svíbovou, Jaskyni poľsko-slovenského priateľstva (PSP), jaskyni Havraník, na Mokrej poľane a inde.

Dňa 22. augusta sa uskutočnila na jaskyniarskej základni v Teplici pietna spomienka na zosnulých členov Ivana Kubíniho, MUDr.

Jána Dianišku a Ing. Zbiža Nišpónského. Na ich počesť sme osadili pamätne tabule na stenách symbolického cintorína v Michňovej. Stretnutia sa zúčastnili okrem jaskyniarov aj ich rodinní príslušníci a kamaráti.

Deviaty ročník Zrazu speleopotápačov sa odohral v dňoch 9. – 11. 10. 2020 v Tisovci, v lokalite Teplica. Vzhľadom na pandémie sa stretnutie uskutočnilo v obmedzenom rozsahu.

Na jaskyniarskej základni v Teplici sa uskutočnilo v minulom roku desať brigád, zameraných na údržbu chaty, opravu vonkajšieho sedenia a kosenie trávy. Pri brigádach sa odpracovalo spolu 21 hodín.

Uplynulý rok bol náročný pre nás všetkých, napriek tomu sa členom Speleoklubu Tisovec podarilo splniť všetky úlohy. Chceme poďakovať jaskyniarom z Muránskej planiny, osobitne Milanovi Poprockému, Ivanovi Rusnákovi, moravským a poľským jaskyniarom, ako aj členom ostatných klubov za pomoc pri prácach a objavovaní nových jaskýň v našom regióne.

Ing. Dušan Hutka, predseda speleoklubu

TRENČIANSKY SPELEOKLUB

Prakticky všetku aktivitu sme sústredili do krasovej oblasti medzi obcami Timoradza a Slatina nad Bebravou.

V **Jaskyni na Kamennej** sme odpracovali 14 akcií. Kvôli namáhavej doprave vykopaného materiálu už hrozilo zanechanie prieskumu. Preto sme sem z jaskyne **Tam za rohom**, kde už niekoľko rokov nepracujeme, preniesli alvek (áno, my to píšeme takto) a nainštalovali ho. Jaskyňu sme po náročnom rozbití a vyťažení zasintrovaných balvanov z jej konca čiastočne predĺžili. Teraz má dĺžku asi 17 m.

Rozbehli sme prieskum dvoch neďalekých jaskýň **Smradľavého abri** a **Jaskynky pod Smradľavým abri**. Prvú sme z pôvodnej dĺžky 4 m predĺžili na 9 m, druhú z 3 m na 7 m. Venovali sme im deväť pracovných akcií. Obe považujeme za perspektívne a budeme tu pokračovať.

Na dne závrtn č. 3 na Veľkých lúkach pri Krásnej Vsi sme zamerali fosílnu ponorovú jaskynku dlhú 7 m, ktorej prieskum sme pred tromi rokmi skončili.

Spočítali sme zimujúce netopiere v jaskyni **Remať** (276 kusov).

Také malé čudo a koľko driny ušetri! Foto: M. Sova

Niektorí členovia sa zúčastnili na prieskumných akciách iných skupín, a to v **Starej vyvieracke** pri Čachticiach a v **Jaskyni pod Vrátnom** u OS Inovec, a tiež v **Jaskyni pod Lazmi** u OS Čachtice.

počet domácich akcií: 25
počet technických denníkov: 12
objavené: 8 m
zamerané: 7 m

Miroslav Sova, vedúci klubu

SPELEOKLUB TRIBEČ

Rok 2020 bol pre nás napriek všetkému veľmi úspešný, keď naň nazeráme z jaskyniarskeho hľadiska. My, čudní introverti, nemáme problém ísť do podzemia aj vo dvojici so šatkou cez ústa. Uskutočnili sme slušné množstvo menších, ale aj väčších akcií, kopaní, mapovanie a povrchoviek. Na zimnej akcii v Kostoľanoch sme varili údené kolóna na trojnožke pred jaskyňou. Na Hornom Lúčne sme zas popri práci navarili kotlík kapustnice s hríbkmi z okolia. Naše hlavné útočisko Tribeč sme prechodili zo všetkých strán. Ako zaujímavé sa javia lokality okolo Podhorian (Mramorová a Augustová). Pekné objavy sme zaznamenali aj pri Jedľových Kostoľanoch, tam sme tiež prehlbovali a vystužovali Horné Lúčno. Vytiahli sme do terénu aj našich bývalých šéfov Eda a Luba, ktorí nám veľa porozprávali a pomohli. Pracovalo sa v Kamenci a jaskyniach okolo bývalého lomu,

máme tam nádejné lokality. Na Pí-lanskej strane sa uskutočnili víkendovky, počas ktorých sa skúmalo v jaskyniach v kopci vedľa známeho Oblúka (Slimačí dom, Hlásna diera). Utorkové akcie boli venované tiež Skrýšnej, kde je roboty asi nekonečno, a menším jaskyniam v okolí – Lopatka, Haranč, Majov bivak. Na povrchovkách chalani pobehali Ploskú, Bukovinu, Súlovce, Oponice, Skýcov, Kopanicu a Čifáre. Koncom roka sme mierne zablúdili aj do Štiavnických vrchov – konkrétne na lokalitu Kečka. V jaskyni Žiletka sme prevetrali čisto nové Disto. V lete, keď sme trochu podcenili situáciu, sa uskutočnili aj väčšie akcie. Naši členovia chodili pomáhať do iných klubov, ako to vždy bolo zvykom. Boli sme u Trnavákov, Strážovčanov, Terchovčanov, a tiež u kolegov v Českej republike. Bol to rôznorodý rok, miestami ťažší na pochopenie, no miestami úplne krásny a jedinečný.

Nad Kremencom. Foto: P. Čarnogurský

Ako to tam dáme? Osádzanie skruží na Hornom Lúčne. Foto: Z. Kosejová

Záver

V roku 2020 sme uskutočnili 97 akcií, najmä v Kolíňanskej čertovej diere, Jaskyni Dezidera Horváta, Jaskyni v Lome a Fašiangovej, pri ktorých sme objavili 98 m nových priestorov. Vypracovali sme 67 technických denníkov.

Dakujem všetkým, čo nezanevrelí na prírodu, chodili, kopali, objavovali, venovali výskumu čas, energiu, materiál a svoj um. Prajem vám pekný rok 2021!

Za SK Tribeč Zuzana Kosejová

Zimný oddych v Jazvečom brade. Foto: P. Slivka

SPELEOKLUB TRNAVA

Rok dvetisícdvadsať, rok, keď po celom svete zúril nový koronavírus. Obava z jeho šírenia čiastočne zasiahla aj do činnosti našej jaskyniarskej skupiny. Museli sme obmedziť hromadné pracovné akcie, ale napríklad aj presunúť už tradičnú Speleoškolu z júna na august. Bol to však aj rok obrovských objavov a aj rozšírenia poznania o našom Malokarpatskom krase. Každoročne, keď píšem túto správu o našich postupoch a vidím, na čo všetko sme prišli a čo sa nám podarilo, sa vždy teším znova na ďalší rok, čo nové prinesie. Okrem tých dobrých vecí mám vždy trochu aj obavu, aby sa nám počas roka nič zlé nestalo a aby sme to všetko prežili v zdraví a šťastí. Aj v tomto roku dominovali ťažiskové lokality, na ktorých počas roka prišlo k významným postupom.

Valhally vyliezol Matej Zvonár za pomoci lezeckej techniky asi sedem metrov dohora nazrieť do miesta, odkiaľ vytekala voda a kde sme boli presvedčení na základe „čierňavy“, že jaskyňa by mohla pokračovať ďalej. Žiaľ, po vylezení Matej konštatuje, že priestory sú dosť úzke na prienik. Bolo by potrebné ich rozšíriť. Medzičasom Michal Vrbovský a Boris

Blaškovič rozširujú úzke priestory v najhlbšom mieste jaskyne. Po niekoľkých hodinách sa to darí a padajú ďalšie hĺbkové metre. Všade okolo nás tečie voda a my ju nasledujeme. V hĺbke tvorí dokonca menší vodopád. Pravdepodobne sme dosiahli hĺbku viac ako 180 m. Bude však potrebná presná zámerna. Jaskyňa je v hĺbke veľmi nebezpečná. Dáva nám to pociťiť. Borisovi v tento deň prigníavil kameň nohu a mne letiaca skala vrazila do ramena.

Vajsáblova priepasť (Plavecký kras)

Keď sme sa v strede júla po dlhšej prestávke vrátili na lokalitu, nikto nemohol tušiť, že sa začína písať história prieskumu najhlbšej jaskyne Malých Karpát. Po rozšírení úzkej plazivky prišlo koncom júla k objavu rozsiahlych priepastí smerujúcich kaskádovito do hĺbky. Už 26. 7. 2020 sme pokorili hĺbku 120 m a jaskyňa sa stala najhlbšou jaskyňou Malých Karpát. To však nebolo všetko a hĺbkové aj dĺžkové metre postupne pribúdali. Dňa 16. 8. 2020 prišlo k objavu najhlbšej priepasti pomenovanej Valhalla, dosiahli sme tak hĺbku 170 m s dĺžkou jaskyne 327 m. O našich objavoch sme publikovali rozsiahlejší článok v Spravodaji č. 3/2020.

Prieskum jaskyne sa však neskončil a my sme stále pátrali po pokračovaní z obrovskej Valhally. Po daždivých dňoch bolo vidno, kam prúdia vody v jaskyni. V strede novembra sa na jednej z akcií podarilo identifikovať miesto, kadiaľ bude jaskyňa zrejme pokračovať ďalej. Dňa 22. 11. 2020 sa uskutočnila pomerne veľká pracovná akcia. V Prítokovej sieni nachádzajúcej sa povedľa

Vápenický závrť (Kuchynsko-orešanský kras)

Práce v závrte na krasovej plošine Vápenice, nachádzajúcej sa naproti Husiemu stoku, sme začali už na konci roka 2019. Hneď v januári tohto roka sme osadili korugovanú PVC rúru do úvodných nestabilných častí. To nám pomohlo sústrediť sa na práce do hĺbky. Menší úspech prichádza dňa 8. 5. 2020. V tento deň sa nám podarilo objaviť prvé voľné metre vo Vápenickom závrte. Objavujeme menšiu kaverničku, kde vidno z viacerých strán prítokové

Šťastný predseda v najhlbšom mieste Vajsáblovej priepasti.
Foto: M. Vrbovský

kanáliky. Kolmo dole priestory takisto pokračujú a kameň tu letel aj dva metre do hĺbky. Bude však potrebné zabezpečenie nestabilných častí. Počas leta sa jaskyňa zamerala. Dosiahla dĺžku 18 m a hĺbku 12 m.

Do jaskyne sme sa vrátili 8. 11. 2020. Po rozobratí balvanov a rozšírení úzkeho priestoru sa nám podarilo preniknúť do voľných priestorov. Tie sú tvorené menšími kaverničkami, ktoré sa vytvorili v závaloch tvorených megablokmi. Na súčasnom dne sa podarilo objaviť najväčší priestor. Zmestia sa tam aj traja ľudia. Takmer všetko je tu vypláchnuté od vody, čo značí, že tadiaľto vody pokračujú kamsi do podzemia. Kaverna sa na dne

rozširuje do všetkých strán. Vidno tu takisto korozívny účinok vody a je tu citeľný prievan. Ak by sme chceli zabalizovať v prácach, bude potrebné zával stabilizovať. Po orientačnom prirátaní objavených metrov možno napísať, že Vápenický závrť je v súčasnosti dlhý 30 m a má hĺbku 24 m.

Pytliakova diera (Kuchynsko-orešanský kras)

Koncom mája tohto roku sa pri zbere húb a lokalizácii ponorov na Starej Bohatej podarilo Matejovi Zvonárovi objaviť menší jaskynný otvor vedúci pod pevný skalný masív. Lokalita sa takisto ako tá predchádzajúca nachádza v Kuchynsko-orešanskom krase, na Hornej Parine, asi 1 km severovýchodne od východného vrcholu Dlhého vrchu (473,9 m n. m.). Pôvodný otvor bola iba diera trojuholníkového tvaru široká cca 40 cm. Po rozšírení otvoru sa Matejovi podarilo nazrieť pár metrov do voľných jaskynných priestorov. V jaskyni začali intenzívne prebiehať

Predseda klubu kontroluje negatívny test na Covid 19 Michalovi Vrbovskému na Vápenickom závrte. Foto: E. Mikulášová

Otec Miloš Vaško a syn Šimon Vaško spoločne na pracovnej akcii na Vápenickom závrte. Foto: A. Lačný

Mária Halamová v chodbe Pytliakovej diery. Foto: T. Jurina

Martina Kubiščíková a Mária Halamová
v speleobare Hradiska D10.
Foto: J. Halama

Michal Haládík na čelbe (Hradisko D10). Foto: T. Jurina

Juraj a Michal Haládíkovci pod tektonickým zrkadlom v pieskovisku
(Hradisko D10). Foto: T. Jurina

práce od začiatku júna. Dňa 18. 6. 2020 prišlo k objavu prvých voľných priestorov v dĺžke niekoľkých metrov, ktoré nám umožňujú utvoriť si aký-taký obraz o jaskyni. Priestory sú zväčša horizontálne, vytvorené fluviálnou činnosťou. Po objave voľných priestorov objaviteľ jaskyne pomenoval jaskyňu Pytliakovou dierou (v trnavskom nárečí Pytláková dzíra). Koncom júla tu jaskyniari prehĺbili časti jaskyne a namontovali lanovku na vyťahovanie vedier (J. Halama, T. Jurina, M. Baľo a M. Zvonár), ktorá výrazne urýchlí práce. Kope sa zväčša hrabanka, černoziem a väčšie či menšie kamene. Začiatkom augusta počas nášho jaskyniarskeho zrazu na Jágerke sa tu opäť pracovalo. Jaskyňa pokračuje úžinou, za ktorou vidno rozširujúci sa priestor. Ten sa lomí dolava, ale aj šikmo dolu v smere hlavnej pukliny. Práce tu sporadicky pokračovali v priebehu augusta a septembra. Zaujímavým pozorovaním je aj chlad na konci jaskyne či pulzný prievan. Posledná akcia sa tu uskutočnila v decembri. Na terajšom konci jaskyne

sa dá kopať do hĺbky, ale aj vpred v smere pukliny. Aktuálna celková zameraná dĺžka jaskyne je 17 m.

Peterská priepasť (Plavecký kras)

Táto priepasť leží na severnom svahu Veterlína (724 m n. m.) a je súčasťou Plaveckého krasu. Bádali v nej už v sedemdesiatych rokoch minulého storočia jaskyniari z Oblastnej skupiny Dolné Orešany, ktorí ju nazývali aj Veternícka priepasť. Známa bola už oveľa skôr.

Bádanie v priepasti začali dňa 14. 3. 2020 Michal Vrbovský a Miloš Vaško. Postupne sa k nim pridali ďalší jaskyniari. Cieľom prác bolo na nasledujúcich akciách rozšíriť úzku puklinu, odkiaľ vanul intenzívny prievan. To sa podarilo už 19. 5. 2020. Michal Vrbovský, Miloš Vaško a Edita Mikulášová tak v tento deň objavili prvé voľné metre Peterskej priepasti. Tieto nové priestory boli už na prvý pohľad akousi paralelnou puklinou s doteraz známou časťou jaskyne, s rozdielom v krásnej krasovej

výzdobe. Ďalšia pracovná akcia sa uskutočnila začiatkom júna. Vtedy sa podarilo objaviť dve po sebe nasledujúce priepasti Agátka a Grétka až do hĺbky cca 38 m.

Pre objavy vo Vajsáblovej priepasti sa práce v Peterskej priepasti trochu obmedzili a na lokalitu prichádzame až v strede októbra. Okrem najhlbšieho miesta sústredíme práce aj do tzv. Severnej chodby. Prieskum na lokalite intenzívne prebieha aj počas decembra. Tak z najhlbšieho miesta, ako aj zo Severnej chodby vane prievan. V minulosti priepať dosahovala hĺbku 26 m a dĺžku 40 m, nám sa podarilo jaskyňu predĺžiť na aktuálnych 101 m s hĺbkou 45 m. Priebeh objavných prác bol uverejnený v Spravodaji č. 4/2020.

Hradisko D10 (Dobrovodský kras)

Partia okolo Juraja Halamu a Tomáša Jurinu intenzívne pracovala v jaskyni Hradisko D10 na hrebeni kopca Šidlová (345 m n. m.). Počas celého roka tu prebiehali výkopové práce, striedajúce sa s technickými prácami. V jaskyni je dobre z technickej stránky zabezpečený transport materiálu až na povrch. Pri prieskumných prácach sa čiastočne objavujú menšie voľné priestory. Dňa 19. 7. 2020 sa tak napríklad podarilo objaviť 8 m voľných priestorov v smere hlavnej pukliny na juhozápad. Priestory sú čiastočne korozívne prepracované. Menší objav v dĺžke 4 m sa konal aj 28. 11. 2020. Neveľký

priestor pokračuje opäť voľnejšími priestormi, treba však zase kopať. Jaskyňa má v súčasnosti dĺžku 45 m a hĺbku 15 m.

Iné lokality a akcie

Okrem ťažiskových lokalít prebiehal prieskum aj na iných lokalitách. Hneď v úvode roka prišlo k zaujímavému pozorovaniu v zasypanej jaskyni Maruša (Plavecký kras), neďaleko Sokolských chát pri Bukovej. Zaznamenali sme tu v zimnom období odtápanie snehu a dokonca tu para vystupovala v pulznom režime. Bolo by preto vhodné lokalitu v budúcnosti preskúmať. V minulosti tu pracovali naši predchodcovia z OS Dolné Orešany.

Dve pracovné akcie sa v prvom štvrtroku ušli aj Veterlínskej sonde (Plavecký kras). Tradične, kopať sa stále dá, hlavne do hĺbky, kde sa medzi balvanmi a hlinou otvárajú menšie priestory.

Zaujímavý počín sa uskutočnil aj v Trstínskej vodnej priepasti (Plavecký kras). Po preplávaní jazera jaskyniari začali pôsobiť v severných častiach. V jednom mieste postúpili asi 3 m, ale priestor sa tu zužuje. Naopak, našli veľmi perspektívne miesto, kde by bol možný prienik. Voda v jazerách však musí byť pri prieskume na minime.

Zopár pracovných akcií bolo venovaných aj tradičnej lokalite – Orešanskej sonde (Kuchynsko-orešanský kras). Práce sme sústredili na

Prieskum v Trstínskej vodnej priepasti. Zľava M. Zvonár, B. Blaškovič a P. Zvonár. Foto: M. Vaško

najhlbšie miesto za výdrevou. Vyzerá to tak, že máme okrem jednej strany, ktorá je pažená, naokolo už iba pevný masív. Dokonca na poslednej akcii 26. 9. 2020 bolo vidno za úzkym miestom „vyláchnuté“ kamene a náznak voľného priestoru.

V októbri bola zaznamenaná menšia jaskynka v blízkosti Bukovej hory (542 m), nazvaná ako Jaskyňa daždivého dňa (Kuchynsko-orešanský kras). Počas novembra boli skúmané aj jaskyne na Šidlovej (č. 1 a 3) (Dobrovodský kras). Robili sa tu výkopové práce s možnosťou pôsobenia do budúcnosti. Spolupracovali sme aj pri mapovaní Jaskyne Dezidera Horváta v Nitre (T. Jurina, J. Halama).

V úvode leta sme sa zúčastnili Zrazu malokarpatských jaskyniarov v Plaveckom Podhradí. Miestnym jaskyniarom sme pomohli na ich lokalitách. Začiatkom augusta sme zasa my zrealizovali jaskyniarsky víkend na Jágerke. Prišli nám pomôcť jaskyniarske skupiny zo SR aj ČR, za čo im patrí naša veľká vďaka. V spolupráci so Speleo Bratislava sme v auguste uskutočnili už tradičný kurz Speleoškoly pre verejnosť. Zúčastnilo sa ho aj napriek nedobrej spoločenskej situácii desať frekventantov.

Celkovo sa zrealizovalo na území Malých Karpát 118 pracovných akcií, ktoré boli zaznamenané v podobe technických denníkov.

Traverz cez severné jazero v Trstínskej vodnej priepasti umožňujúci prieskumné práce na konci jazera.

Foto: M. Zvonár

JASKYNIARSKY KLUB SPELEO TURIEC

Veľká Fatra **Blatnický kras**

Na podnet M. Belláka sme preskúmali novú lokalitu v masíve Tlstej. Jaskyňa leží približne sto výškových metrov nad ústím doliny Seleneč, na svahu Tlstej. Vchod sa nachádza vo výraznej skalnej stene. Za vchodom pokračuje pohodlná chodbička, ktorá je ukončená štyri metre hlbokou priepastičkou. Nad ňou zastal M. Bellák, nakoľko nie je jaskyniar, a informoval nás o tejto zaujímavej lokalite. Po zdolaní priepastičky sme sa dostali do nevelkej sienky, kde je žiaľ ďalšie pokračovanie zasintrované. Jaskyňu sme zamerali v dĺžke 17,2 m. Je zaujímavé, že na lokalite je citeľný prieván, na

ktorý nás upozornil aj jej objaviteľ. Pravdepodobne však ide len o cirkuláciu vzduchu medzi vstupnou chodbičkou a úzkou chodbičkou, ktorá sa vracia späť ku vchodu z dna priepasti. Bolo by však dobré preskúmať túto chodbičku, aby sme vylúčili jej možné pokračovanie do hĺbky. Hoci **Belláková jaskyňa** nedosahuje veľké rozmery, je ďalším dôkazom o skrasovatení masívu Tlstej. Vykonali sme aj povrchové prieskumy v Žihľavnej a Sokolovej dolinke na Tlstej.

Beliansky kras

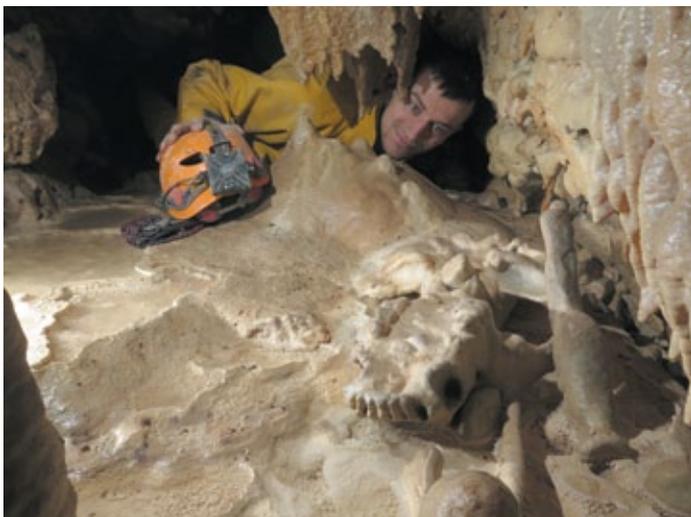
V **Suchej jaskyni č. 3** sme pokračovali v kopaní v závale. Ten sa nám na veľké prekvapenie

podarilo prekonať, a za ním objaviť mohutné priestory. Po prekonaní závalu sme sa dostali do siene 5 × 15 m, z ktorej vychádzala nízka chodba s jazierkom. Za ním sa strop opäť zdvihne a pokračuje pohodlne až ku koncovému závalu. Na lokalite sa nachádza množstvo kostí jaskynných medveďov, ktorých výskumom sa zaoberá A. Bendík. Po objave sa naše úsilie sústredilo na prekonanie koncového závalu. Ťažké kopanie v blate a vode však postupovalo pomaly. Skúsili sme zakopať pár metrov pred závalom pod stenu, odkiaľ sa zdalo, že vychádza prievan. Postupne tu vznikla jama hlboká takmer 5 m, z ktorej sa podarilo objaviť nízku sienku s pôdorysom 7 × 5 m. Z nej však ďalší postup nebol jasný, a tak sme sa vrátili späť ku kopaniu v závale. Jamu máme v pláne zasypať materiálom z koncového závalu. Zaujímavá je na tejto lokalite prítomnosť vápencových okruhliakov s rozmermi do 30 cm.

Keďže sme v koncovom závale v Suchej č. 3 postupovali pomaly, rozhodli sme sa skúsiť pokopať na dne neďalekej **Pražskej jaskyne**. Tá smeruje do priestorov za koncový zával Suchej č. 3 a dáva tak nádej na jeho obídenie. V Pražskej jaskyni kopali pôvodne členovia OS Martin, neskôr členovia Speleoklubu Malá Fatra. Tým sa podarilo na konci jaskyne vykopať klesajúcu plazivku, ktorá sa na konci stočila kolmo dole, ba priam až späť. Nakoľko bola plazivka a výkop na konci robené na úzko, rozhodli sme sa najprv zväčšiť koncový výkop a až následne klesať nadol. Najprv išla práca od ruky a poľahky sme sa zakopali asi 1,5 m dole v poriadnom profile. Tu sme však narazili na zasintrované štrky, ktoré zužovali priestor. Skúsili sme vykopať všetko, čo sa dalo, ale dno v celom profile uzat-

Jazierko v nových častiach Suchej jaskyne č. 3. Foto: L. Hodoň

Symbol nových priestorov v Suchej č. 3 – zasintrovaná lebka medveďa jaskynného. Foto: P. Pokrievka ml.

voril zasintrovaný štrk. Vyzeralo to, že práce tu ukončíme, ale pri odchode sme skúsili ešte zabiť sekáč popri stene, a zrazu sa otvorila malá diera, za ktorou sa javil priestor. Nasadili sme teda na lokalitu centrálu a zbijačku, a skúsili sme zasintrované štrky rozrušovať. Práca šla pomaly, ale po štyroch akciách sa nám tento úsek podarilo prekonať, a objaviť tak voľné pokračovanie s dĺžkou 13 m. Nové priestory sú tvorené horizontálnou chodbičkou, ktorá ústi do sienky s výškou 4 m. Sienku sme nazvali „Vytúžena penzia“, nakoľko tento rok Mirko s Ľudkom nastúpili na dôchodok a pri ťaha-

ní vaničiek sa z toho riadne tešili. Priestory sú vyplnené čistým sypkým riečnym štrkom, nastáva tu však problém s transportom materiálu. Pre ďalšie práce je nutné vybudovať na lokalite lanovku.

Po objave v Suchej č. 3 sme pri mapovaní nových priestorov spolu s P. Holúbkom rovno zamerali všetky jaskyne na okolí, nech máme ucelenú predstavu o ich situácii. Pri meraní nás zaujala **Suchá č. 7**, ktorá bola ukončená neprieleznou priepastičkou. Začali sme tu sondovať, no hneď na prvej akcii sme si všimli, že prievan, ktorý bolo cítiť vo vchode, nevychádza z priepastičky, ale derie sa zo sutiny popri stene hneď za vchodom. Začali sme teda vypratávať vstupnú sienku. Po chvíli sme mali pred sebou úzku klesajúcu chodbičku s výrazným prievanom. Po rozšírení úžiny do hĺbky dva metre sme prenikli do trojmetrovej priepastičky. Tu nás zatiaľ zastavil zával so silným prievanom.

Keď sme pracovali v **Žiarnej č. 2** v minulom roku, všimli sme si náznak pokračovania nad Veľkonočnou priepastou. Vraveli sme si, že by bolo dobré ísť tam pokopať. Vybrali sme sa teda preveriť náš odhad. Pretraverzovali sme ponad priepasť a začali rozoberať zával. Asi po hodine a pol kopania sa nám podarilo dostať do voľných priestorov s dĺžkou asi 25 m. Ďalšie pokračovanie tu predpokladáme po prekonaní zatopenej plazivky, a tiež po prekonaní závalu na konci. Priestory sú vytvorené na tektonickej poruche ako zvyšok jaskyne a smerujú k Žiarnej č. 4.

Okrem prác na hore uvedených lokalitách sme navštívili Perlovú jaskyňu, Žiarnu č. 3, Liščiu jaskyňu, Čičiareň a jaskyne na Chlme. Vykonali sme povrchové prieskumy v závere Belianskej doliny a na Tisovom.

Malá Fatra Dubná skala

Pokračovali sme v prácach v **Sonde v Hrebienku 2**. Ukončili sme práce v pravej vetve a začali sme rozoberať zával v ľavej vetve. Tu sme však nemali pevný strop, a tak sme museli vybudovať paženie. Po zhotovení paženia a odťaženia zvyšného závalu sa nám ukázala chodbička s rozmermi 0,8 × 0,5 m, vyplnená nekrasovým štrkom a pieskom. Jej čistením sme v nej zatiaľ postúpili o 3 m.

Vedľa vchodu do Novej sondy sme na základe merania virguľou odkopali bagrom násyp. Odkryli sme pevnú stenu a pod ňou sme objavili len asi 1,5 m hlboký previs, ktorý vznikol pri ťažbe. Vykonali sme tiež povrchový prieskum. Zamerali sme všetky krasové javy na Dubnej skale a pripravujeme ich spoločnú mapu.

Chleb a Veľký Kriváň

Vykonali sme povrchový prieskum Veľkého Kriváňa a Chlebu. Pod stenami Chlebu sme zaregistrovali dve jaskynky. Neskôr sme zistili, že sú známe – navštívili ich členovia Speleoklubu Malá Fatra, ale nevykonávali tu žiadne práce. Máme v pláne jaskynky zmerať a vykonať v nich sondážny prieskum.

Ostatné

Uskutočnil sa povrchový terénny prieskum, zameraný na evidenciu krasových javov v oblasti medzi Fačkovským sedlom a obcou Vrútko. Konkrétne išlo o hrebeňové časti a severné svahy vrcholov Reváň, Bukovec, Vrania skala a Holica. V pomerne ťažkom a exponovanom

Vľavo vchod do Novej sondy na Dubnej skale, vpravo vybagrovaný zárez so slepým previsom. Foto: P. Pokrievka ml.

teréne sa nachádzalo mnoho bralných pásiem a izolovaných brál s výskytom nevýrazných povrchových a podzemných krasových foriem, ktoré sa pre svoj malý význam neevidovali.

Spolupráca

Zúčastnili sme sa odberu vzoriek sedimentov z jaskýň v Kralovianskom meandri pre Prírodovedeckú fakultu Univerzity Komenského. Podieľali sme sa na prieskume 46 m hlbkej

Vlčej priepasti v Chočských vrchoch, takmer 150 m hlbkej Beňovej medvedej priepasti v Strážovských vrchoch, Samovej diery v Jánskej doline a Žiarnej č. 4 v Belianskej doline. Exkurznie sme navštívili Veľkú Stanišovskú jaskyňu a Malužinskú modrú jaskyňu.

Členovia klubu uskutočnili celkovo doma 53 pracovných akcií, pričom objavili 146 m priestorov a zúčastnili sa na šiestich akciách iných klubov.

Pavol Pokrievka ml., predseda

OBLASTNÁ SKUPINA UHROVEC

V r. 2020 sme uskutočnili 15 akcií, vzhľadom na situáciu (pandémia), bola aj naša činnosť obmedzená. Stretávali sme sa zväčša pri povrchových prieskumných akciách, chodili sme kontrolovať uzávery. V jaskyni Vlčia diera sme vymenili poškodené zámky. Zorganizovali sme aj niekoľko exkurzií do niektorých našich jaskýň pre rodinných príslušníkov a blízkych priateľov.

Jozef Kováčik, predseda OS

Vyvieračka Garajka na začiatku 70. rokov minulého storočia v Omastinnej pod škrapovým polom. Foto: Š. Čukan

SPELEOKLUB UNIVERZITY KOMENSKÉHO BRATISLAVA

V jaskyni Mesačný tieň v Tatrách sme zrealizovali dve trojdňové prieskumné akcie spojené s bivakovaním v 1. tábore (-270 m) a prieskumom jeho okolia (sektor Knóssos), resp. zabezpečovacími prácami v závale Mravcolev v skoro najvzdialenejších partiách systému (-410 m). V jeho blízkosti sme domapovali nesúrodé vrchné poschodie na 2. rieke (Eden) v dĺžke 152 m (Pieskovňa potápačov, Mirákulum), časť ktorého sme objavili už v roku 2008. Pri precizovaní nákrasov obrích siení Diplodocus a Mikiho dóm sa nám otvorilo približne 300 m dlhé pokračovanie (v blokviskách), ale

nevystačil už priestor ani ich zmapovať ani lepšie preskúmať. Aktuálna dĺžka systému Mesačný tieň je 34 994 m.

Popri základnom speleoprieskume a mapovaní sme v priestoroch jaskyne opäť odobrali a dokázali i vyniesť na povrch kopec vzoriek sedimentov, rôznorodých fácií vápencov, vymenili a oživilí datalogery a pokračovali v osteologickom výskume.

V perspektívnej Ariadnovej niti sme len domapovali časť k povrchu stúpajúcich priestorov; nová dĺžka jaskyne je 120 m, hĺbka zostáva nezmenená (-38 m). K postupu na lokalite

Povrchový kras nad jaskyňou Mesačný tieň – žlabové škrapy. Foto: B. Šmída

Priatelía z troch skupín na zimnej rekognoskačnej povrchovke na Veterlíne (Malé Karpaty), zľava Z. Valenta, M. Zverka, B. Šmída a M. Hačo. Foto: M. Zverka

Ukážka z mapového zápisníka, jaskyňa Mesačný tieň (nákreby v mierke 1:500). Autor: B. Šmída

Kontrola nami vybudovaného uzáveru do Hačovej jaskyne, vľavo Braňo Šmída a vpravo Miloš Hačo. Foto: M. Zverka

zostáva už len solidne rozšíriť niekoľko prístupových zúžení meandra.

V Malých Karpatoch sme dokumentačne pôsobili v Čachtickom krase a v severozápadnej časti Dobrovodského krasu (zistených niekoľko nových menších jaskyniek), sondažovali sme na lokalitách v Plaveckom krase. Pozoruhodná je **Stražanovej jaskyňa**, ktorú sme objavili letným vykopáním podozrivého miesta (akoby klenbičky portálu), ktorého súradnice nám poskytla kamarátka potápačka Miška. Jaskyňu sme pomenovali po nej. Lokalitu dlhú 12 m sme následne radi venovali kamarátom.

Otváranie portálu do budúcej Stražanovej jaskyne (Plavecký kras). Foto: M. Zverka

V Hačovej jaskyni sa za pomoci stĺpu doliezol komín v sieni Rotunda (objav z roku 2019); jaskyňa má zmapovanú dĺžku aktuálne 713 m. V masívne Veterlína sme zrealizovali rekognoskačný zimný prieskum prievanov. V šošovkách vápenca pod Pezinskou Babou sme pootvorili jaskyňu **Sintrové more**.

Priateľom zo skupiny Jána Majku sme pomohli malou akciou v sondáži neistého miesta na plošine Skalka (nad Trenčínom).

V roku 2020 sme na Slovensku celkovo objavili 447 m a zamerali 298 m jaskynných priestorov.

V Bratislave 31. 1. 2021
Mgr. Branislav Šmída, PhD.
Ing. Martina Dršíková, MBA

SPELEOKLUB UNIVERZITY P. J. ŠAFÁRIKA KOŠICE

Na tradičných lokalitách (Skalistý potok, Domica a Kysacká jaskyňa) sa uskutočnil vedecký výskum a monitoring, tiež sa pokračovalo v radoch pozorovaní na Silickej a Jasovskej planie (chemizmus rozpúšťania karbonátov), v Silickej ľadnici (teplota, dynamika tvorby a zániku ľadovej výplne) a metodicky aktivity súvisiace s DPZ a laserovému skenovaniu. Na troch lokalitách sa sleduje dynamika a chemizmus skvapových vôd (študent Šuty). V Jaskyni mŕtvych netopierov sme testovali možnosti využitia odrazivosti pozemným laserovým skenovaním v melafýroch.

Skalistý potok

V jaskyni v danom období uskutočnil S. Danko prieskum v odbočke v oblasti Tomášovej siene bez progresívneho postupu. V oblasti „Cesty k povrchu“ bolo skúmané vertikálne pokračovanie súvisiace s Daždívou studňou, predbežne bez zamerania. V jaskyni sa v roku 2020 neuskutočnil žiaden potápačský prieskum. Uskutočnili sme tu však výmenu vodiaceho lana na prvej časti traverzu, koncom roka došlo k demontáži jeho nosnej časti. Monitorovanie tektonických pohybov, prietoku a zrážok pokračuje v spolupráci s HKSS (T. Fugänger). Spolu aj s jednoúčelovými akciami na kontrolu a servis prístrojov sem smerovalo 15 akcií.

Systém Čertova diera – Domica

V jaskyni sledujeme prietok na šiestich hydrologických profiloch a na desiatich loggeroch meriame teplotu. Popri tom zrážky na dvoch registrujúcich zrážkometeroch na povrchu.

Oblasť Čertova diera – Líščia diera. Uskutočnilo sa sem desať akcií, zameraných na dosiahnutie spojenia týchto dvoch jaskýň. Existuje tu totiž potenciál na predĺženie systému o cca 400 m. Realizovalo sa rádiové aj akustické spojenie. V Čertovej diere šlo o prieskum a mapovanie komínov v oblasti meandra smerujúceho k ponoru pod Smradľavým jazierkom; v Líščej diere sa sondažovalo v plazivkách na jej východnom okraji. Napokon sme začali hĺbiť sondu v hlinito-piesčitých sedimentoch v odbočke Chladnej sienky (540 vedier), pričom sa dosiahlo výškové priblíženie na cca 2,5 m, žiaľ, predbežne bez jednoznačného smerovania pro-

ti seba. Je potrebný ďalší prieskum v komínoch Čertovej diery.

S prístupom cez návštevnícky vchod sme pozemným laserovým skenerom domapovali aj časti za Nebezpečným dómom.

Stará Domica. Realizovalo sa revízne zameranie jaskyne, nakoľko pôvodné merania Dropu a Paloncyho zachycovali iba jej časť. Spriechodnili sme tiež cestu k objavnému komínu. Jaskyňu sme mapovali aj pozemným laserovým skenovaním (Šupinský, Hochmuth, Mikloš, Kovalik).

Domica – sprístupnené časti. Realizovali sme mapovanie po sieti Paloncyho bodov v oblasti Posvätej chodby, skenovanie dosiaľ nedokonale zachytených častí v tejto oblasti, tiež v blízkosti prístavu prvej plavby a Rímskych kúpeľov, ako aj paralelnej chodby s Objavnou chodbou. Objavili sa tu paleontologické nálezy.

Oblasť druhej plavby a chodby smerujúcej k hranici. Oblasť je prístupná z povrchu tunelom.

V tejto časti sme systematicky prehliadali a mapovali odbočky už od roku 2019. V odbočke nájdenej v minulosti počas mapovania a prieskumu, Kľúčovej dierke, si všimol N. Lacko kostrové pozostatky veľkého živočícha. Neskôr sa zistilo, že nejde len o mamuta, ale tiež o srstnatého nosorožca, koňa a soba (Spravodaj 3/2020). Neskôr lokalitu navštívil M. Soják z AÚ SAV a T. Čeklovský zo SMOPaJ.

Najväčšie úsilie bolo zamerané na pokračovanie Kečovskej chodby (Spravodaj 4/2020). Náročný postup je stále progresívny, ide o prekopávanie hlinitých sedimentov s preplástkami sintrov.

Mapovali sme tiež odbočky v druhej (Diamantovej) plavbe. Aj v tejto oblasti sa našli paleontologické nálezy, ide o kosti v náplavoch pod tzv. Chobotnicou, a tiež v južnej paralelnej odbočke. V priestoroch odbočky za Liečebňou monitorujeme skvap vody.

Celková dĺžka systému na území SR dosiahla k 31. 12. 2020 **8439 m**.

Aktivity časti OS sídliacej v Moldave nad Bodvou

Okrem vyššie uvedenej aktivity v Skalistom potoku uskutočnil S. Danko, ako člen tejto

sekcie, čiastočne v spolupráci so SK Adonis Ten a nečlenmi SSS povrchový prieskum a speleologické odkryvacie práce na rôznych lokalitách. Vcelku uskutočnili bez aktivít na Skalistom potoku 40 akcií. Technické denníky nepíšu.

Na Jasovskej planine šlo o prologačné práce s lokálnymi postupmi vo Vianočnej priepasti, Jaskyni pod cestou, na lokalite severne od prameňa sv. Ladislava, v okolí Miglinca, Salaša a Brezového ponoru, na Lofflerovom vrchu a pri Krivej čerešni. V Zádielskej doline pracovali na lokalitách v západnom i východnom svahu. V Medzevskej pahorkatine pracovali na lokalitách Suchá studňa, v okolí Jazvečieho hradu a vo svahu pahorkatiny v Moldave nad Bodvou.

Uskutočnili exkurziu do Maďarska (v pohorí Bükk Ponorná jaskyňa – Pénez patak) a v Slovinsku (jaskyne Ponikve v Odolíny, Ocizieljska jama, Novokrajaska jama).

Rebrík v Daždivej studni visel 30 rokov, dnes už je zásluhou HKSS nahradený lanom podľa zásad SRT. Foto: T. Fussgänger

Kysacká jaskyňa

Vzhľadom na karanténne opatrenia sa aktivita presunula na bližšie ležiacu lokalitu. Pokračujeme v čistení jaskyne od skládkovaného štrku, a tým sa obnovuje najväčšia sieň jaskyne – Dvorana, s pôvodným dnom a sintrovými útvarmi. Do jaskyne sa uskutočnilo najviac, až 38 akcií, a vyťažilo sa na povrch 3340 vedier materiálu. Stabilizovali sme sutinový kužeľ a umiestnili štvrté drevené schodisko, ako aj betón na prístupe do Legionárskej siene. Na aktivite sa podieľal aj Š. Kyšela, člen Speleoklubu Drienka. V jaskyni sa tiež sleduje skvap, teplota a chemizmus vôd (A. Šuty).

Iné aktivity

V Lačnovskom kaňone na Branisku udržiavame malú chatku a vykonávame údržbu chodníkov a studničiek. Z týchto akcií nepíšeme TD a ani ich nevidujeme ako speleologické. Navštevujeme tiež jaskyňu Zlá diera v spoločnosti členov OS Prešov, kde tiež sledujeme skvapovú aktivitu. Pomáhali sme pri mapovaní jaskyne v Peňažnici a okolia Adamovho rebra

v Kopytovskej doline. Tu sme tiež uskutočnili servisnú akciu v kaňone Voroblik.

Na základe požiadavky UBV PF UPJŠ a so súhlasom miestnej OS sa uskutočnilo skenovanie Bezodnej ľadnice. Z. Ondrej sa s členmi skupiny Arachnos zúčastnil akcie do Jaskyne v ponore Jašteričieho jazera.

V Nemecku pôsobiaci Alena, Karsten a Nina Gessertovci uskutočnili povrchový prieskum a skúmali jaskyňu Hausener Bröller. A. Gessert aktívne pôsobí v administratíve FSE.

Publikačná činnosť

Z. Hochmuth a J. Šupinský sa zúčastnili na konferencii SSJ, priebežne publikovali v Spravodaji SSS (štyri články), v časopisoch Slovenský kras a Aragonit, ako aj v Geographia Cassoviensis.

Aktivity skupiny je možné sledovať na [www stránke speleoupjs.sk](http://www.stránke.speleoupjs.sk)

Zdenko Hochmuth

JASKYNIARSKY KLUB VARÍN

Naša činnosť bola v roku 2020 sústredená na krasové oblasti v okolí hradu Strečno, Kurskej, Vrátnej a Belskej doliny. V spolupráci so Žilinským jaskyniarskym klubom sme sa venovali aj prieskumu a dokumentácii Stráňavskej a Višňovskej doliny.

Strečno

Počas roka sme pokračovali v prieskume Ponorovej jaskyne. Pomocou kopáčskych prác sme postúpili hlbšie do masívu. Práce sme museli viackrát prerušiť pre zatopenie prieskumnej sondy počas výdatných dažďov. Ďalšie práce sústredíme na prieskum v závere chodby. V Salamandrovej jaskyni sme zorganizovali niekoľko akcií, počas ktorých sme rozšírili a vyčistili vstupnú časť koncovej plazivky, hlavne vďaka intenzívnej pomoci T. Hampla z JS Adama Vallu a L. Drábika z JK Strážovské vrchy. Na ďalších akciách sa tak môžeme venovať zasintrovanej úžine, za ktorou by snáď už mohli pokračovať voľné priestory. V Diere v Krakove sme pracovali v sonde na konci jaskyne. Pokračovali sme v sondážnych prácach v sutine na dne chodby, v smere prievanu. V závere roka sme otvorili nenápadné abri pri Hradnom potoku, asi 50 metrov nižšie pod Ponorovou jaskyňou. Na naše prekvapenie sa z nej vyklúla pekná fluviokrasová chodba. Už na začiatku sme vo vykopanej sutine nachádzali časti stropu modelované tlakovou vodnou eróziou a menšie kusy polámaného sintra. Asi po dvoch metroch sme odkryli výrazné stropné korytá. Predpokladáme súvis z blízkou Ponorovou jaskyňou a okolitými krasovými javmi. Registrujeme tu aj prievan, podľa kto-

rého by malo ísť o spodné časti podzemného systému, ale to ukáza až ďalšie akcie.

Kurská dolina

V Strateneckej priepasti sme uskutočnili jednu pracovnú akciu bez výraznejšieho postupu. V Kukurišovej jaskyni sme pokračovali v sondovaní vo vstupných častiach. V Starej strateneckej jaskyni sme uskutočnili jednu exkurzno-kontrolnú akciu.

Belská dolina

Pokračovali sme v dokumentácii ďalších krasových javov v doline v rámci komplexnej dokumentácie tejto oblasti.

Vrátna dolina

Jednu exkurznú akciu sme uskutočnili vo Wratnuelle. V Jaskyni nad vyvierackou sme pokračovali v meračských prácach. Uskutočnili sme jednu povrchovú akciu v masíve Veľkého Kriváňa.

Suchý a Malý Kriváň

V okolí Suchého a Malého Kriváňa sme uskutočnili viaceré povrchové prieskumné akcie.

Jaskyňa vo veľkom previse. Foto: P. Cvacho

Hoblík

V spolupráci so žilinskými jaskyniarimi sme sa venovali aj prieskumu a dokumentácii krasovej oblasti Hoblíka, a aj blízkej Stráňavskej a Višňovskej doliny. Uskutočnili sme niekoľko pracovných akcií na lokalitách Kakaové oči a Višňovská jaskyňa, z ktorých hlavne druhá menovaná má potenciál na ďalší postup. Ďalšie akcie v tejto oblasti boli zamerané na dokumentáciu a lokalizáciu jednotlivých krasových javov. V rámci tejto činnosti sme narazili aj na doteraz nepublikované lokality. Toto výrazné krasové územie si určite zaslúži komplexné spracovanie a zameranie jednotlivých častí.

Kakaové oči – meračský bod č. 1. Foto: M. Cvachová

Ostatné

Našu činnosť naďalej prezentujeme vo vývesnej skrínke vo Varíne, na našej internetovej stránke a v miestnych periodikách. V júli sme boli oslovení televíziou Markíza na spoluprácu pri filmovaní reportáže o asfaltovom lome bývalého podniku Varinasfalt. Okrajovo sme sa venovali aj prieskumu montanistických objektov v lokalite Bačín.

Zhrnutie

Celkovo sme v roku 2020 zorganizovali 31 pracovných a 10 povrchových akcií v teréne; z akcií sme vyhotovili 11 technických denníkov. Objavili, resp. postúpili sme sedem metrov. Zamerali a zdokumentovali sme celkovo 98 metrov.

*Pavol Cvacho,
predseda klubu*

Višňovská jaskyňa. Foto: P. Cvacho

OBLASTNÁ SKUPINA VEĽKÁ FATRA

Činnosť našej skupiny v roku 2020 sa sústredila zväčša na oblasť Belianskeho krasu, no v rámci povrchového prieskumu sme neobišli sme ani kras Gaderský a Blatnický a rôzne iné oblasti Veľkej Fatry. Naše akcie boli zamerané tiež na oblasť Znieva. Celkovo sme uskutočnili 47 akcií, z čoho sme vypracovali 40 technických denníkov.

Beliansky kras

Sporadicky sme pracovali v *jaskyni Suchá č. 1*. Tu je stav obdobný, ako sme spomínali v minulom spravodaji. V Rebrovej chodbe, v náročných podmienkach, je postup dosť pomalý. Momentálne nepočítame, o koľko sme chodbu prekopali.

V *jaskyni Suchá č. 2* sme sústredili maximum úsilia v rôznych novootvorených son-

dách. V Hlavnej sieni sme sa zamerali na miernu prepadlinu v hlinitých nánosoch dna jaskyne. Zahĺbili sme tu sondu pod názvom „Možnosť“. Po cca dvojmetrovom zakopaní do hĺbky sa nám v hlinitom nánose začala otvárať privalená chodbička. Po odstránení nánosov sme sa dostali do chodby, ktorá po 3 m spadá neprielezne smerom dolu, a zároveň pokračuje dopredu a nadobúda meandrovitý charakter. Dĺžka chodby je 14 m, zahĺbila sa o dva metre. Ďalšiu sondu pod názvom „Prepad“ sme zahĺbili v Hlavnej sieni neďaleko polygónu 17. V týchto častiach sa nachádza miesto s vrstvou prepadnutej sintrovej kôry. Po odstránení a zakopaní v hlinitých sedimentoch sa nám začal otvárať hltáč odvádzajúci vody z chodby do nižších poschodí, no zatiaľ to je dosť úzke a zanesené sedimentom. Podľa toho sa dá usúdiť, že vody pretekajúce jaskyňou sa ponárali v určitých miestach do nižších stupňov jaskyne.

Jaskyňa Suchá č. 4 – Suchá č. 5 (Jaskyňa pod vodopádom). Tieto dve jaskyne sú prakticky jednou jaskyňou s dvomi vetvami, prekrytými obrovským nánosom pri povodniach. Po čiastočnom odkrytí nánosu zreteľne vidieť charakter jaskyne. V ľavej vetve (č. 5) pokračujeme v prekopávaní zadnej časti chodby. V pravej vetve (č. 4) pokračujeme v sondážnych prácach. Odstraňujeme skalné rebro kvôli lepšej manipulácii s prepravkou a nános v úzkej chodbe transportujeme až do malej sienky, takisto čiastočne zanesenej sedimentom. Postup po prekopaní je okolo 7 metrov.

Jaskynný systém Javorina – Medvedia jaskyňa. V tomto jaskynnom systéme pokračujú prieskumno-sondážne práce na rôznych miestach.

V suteréne pokračujeme v prieskume úzkych komínov a sondujeme v závaloch.

Jaskyňa D 7 – Javorinka. Tu pokračujeme vo výkopových prácach, vykonávame povrchové merania, povrchový prieskum a prieskum priľahlých skalných partií. V týchto častiach sa nachádza aj **jaskyňa D 8**, kde sme sa pustili do sondážnych prác.

Jaskyňa Žiarna č. 2 – pokračujeme tu sporadicky v sondážnych prácach v Bahennej chodbe.

Gaderský a Blatnický kras

V Gaderskej doline sme uskutočnili niekoľko povrchových akcií a v **jaskyni VR3** aj naďalej vykonávame sondážne práce v zadných častiach, v nánosoch a v nových chodbách. V Blatnickej doline pokračujeme v povrchových prieskumoch skalných partií a skalných terás jednotlivých doliniek.

Zniev – Sokol

Na lokalite pokračujeme v prieskume vnútorných častí **jaskyne Z-13 (Tajomná)** a priľahlého okolia.

Ostatná činnosť

Snažíme sa aj v týchto sťažených celospoločenských podmienkach propagovať speleológiu a ochranu prírody. Realizujeme ochrannársku činnosť a údržbu uzáverov; podľa možnosti spolupracujeme s Jaskyniarskou skupinou Aragonit.

Nakoniec chceme poďakovať všetkým aktívnym členom a priaznivcom Oblastnej skupiny Veľká Fatra za aktívnu činnosť. A pre tých menej aktívnych či záujemcov o jaskyniarstvo: prídte medzi nás, práce je dosť!

František Vacek

ŽILINSKÝ JASKYNIARSKY KLUB

Správu o činnosti v roku 2020 nedodali.

red.

Prehľad činnosti skupín a klubov SSS v roku 2020

	Skupina, klub	Počet akcií	Počet TD	Objavené (m) doma/zahr.	Zamerané (m) doma/zahr.	Počet členov	Zaplatené členské	
							(€)	(%)
1	Jaskyniarska skupina Adama Vallu v Terchovej	60	8			36	472	100
2	Jaskyniarska skupina Aragonit	43			26	22	0	0
3	Jaskyniarska skupina Arachnos – Slovenský kras	30		4		5	75	100
4	Speleoklub Badizer Ardovo	15				11	165	100
5	Speleoklub Banská Bystrica	65				18	270	100
6	Speleo Bratislava	109	109	229	229	38	530	100
7	Oblasťná skupina Brezno	74	9	110	123	9	135	100
8	Speleoklub Cassovia	32	5		48	32	432	100
9	Oblasťná skupina Čachtice					22	259	100
10	Speleoklub Červené vrchy	85				9	119	100
11	Jaskyniarsky klub Demänovská Dolina	180		800	2128	30	450	100
12	Speleo-Devta	19	19			7	81	100
13	Speleoklub Drienka	146		1550/500	0/209	17	255	100
14	Jaskyniarsky klub Dubnica nad Váhom	10				23	314	100
15	Speleoklub Dumbier	28				14	194	100
16	Jaskyniarsky klub Handlová	4	4			5	51	100
17	Speleoclub Chočské vrchy	46	46	252	781	20	284	100
18	Oblasťná skupina Inovec	129	105	12		5	59	100
19	Oblasťná skupina Jána Majku	57				20	300	100
20	Oblasťná skupina Liptovská Teplička	11				5	59	100
21	Oblasťná skupina Liptovský Mikuláš	113				14	210	100
22	Jaskyniarsky klub Liptovský Trnovec					16	216	100
23	Speleoklub Malá Fatra	32				8	120	100
24	Meander – Hájsky klub športovej speleológie	48				30	450	100
25	Speleoklub Minotaurus	12				7	105	100
26	Moldavský jaskyniarsky klub Adonis Ten	18				8	120	100
27	Speleoklub Muránska planina	35		179	67	14	210	100
28	Speleoklub Nicolaus	227	210	886	1448	35	445	100
29	Oblasťná skupina Orava	41	19	62		18	254	100
30	Občianske združenie Jaskyniari Plavecké Podhradie	61	61	31		28	387	100
31	Oblasťná skupina Prešov	11				14	197	100
32	Oblasťná speleologická skupina Rimavská Sobota	20	17	20	13	27	349	100
33	Speleoklub Rokoš	0				11	157	100
34	Speleo Rožňava	34	31			23	321	100
35	Oblasťná speleologická skupina Ružomberok	221				7	105	100
36	Speleologický klub Slovenský raj	125	125	301	238	38	437	100
37	Speleodiver	42		0/2669	0/3515	10	150	100
38	Sekcia speleoopotápania	4				5	75	100
39	Jaskyniarska skupina Spišská Belá	41				25	337	100
40	Jaskyniarsky klub Strážovské vrchy	189	125	306	121	45	619	100
41	Speleoklub Šariš	100		38	0/402	16	208	100
42	Speleoklub Tisovec	58		60		20	212	100
43	Trenčiansky speleoklub	25	12	8	7	7	105	100
44	Oblasťná skupina Tribeč	97	67	98		17	239	100
45	Speleoklub Trnava	118	118			17	255	100
46	Jaskyniarsky klub Speleo Turiec	53		146		28	388	100
47	Oblasťná skupina Uhrovec	15				5	75	100
48	Speleoklub Univerzity Komenského Bratislava			447	298	5	0	0
49	Speleoklub Univerzity P. J. Šafárika Košice	153	103	150	412	16	208	100
50	Jaskyniarsky klub Varín	41	11	7	98	7	105	100
51	Oblasťná skupina Veľká Fatra	7	40	30,5		14	210	100
52	Žilinský jaskyniarsky klub					8	120	100
	Nezaradení					6	108	100
	Čestní členovia					13		
	Spolu	3084	1244	5726,5/ 3169	6037/ 4126	910	12001	

V tabuľke nie sú uvedené údaje týkajúce sa prieskumu banských diel a historického podzemia.

Údaje v prázdnych kolónkach chýbajú pre neúplnosť podkladov alebo ich OS a K nevidujú, prípadne sa nevykazujú.

Prehľad hospodárenia SSS v roku 2019, 2020 a návrh rozpočtu na rok 2021

PRÍJMY	Plnenie 2019	Návrh 2020	Plnenie 2020	Návrh 2021
členské príspevky	9327,50	12000	11435,00	12000
2 % z dane z príjmu	8407,56	6000	7274,06	6000
komisionálny predaj	61,80	100	86,30	100
Speleomíting	609,00	600	0,00	600
dary, reklama	5000,00	1000	0,00	1000
granty	5154,00	2000	0,00	2000
vrátenie zdravotného poistenia, preplatok	110,88	100	110,88	111
Príjmy spolu	28670,74	21800	18906,24	21811

VÝDAVKY	Plnenie 2019	Návrh 2020	Plnenie 2020	Návrh 2021
Spravodaj	6411,60	7000	8085,00	8000
Speleomíting	1009,00	1000	0,00	1000
centrálne akcie (JT, SŠ)	369,50	500	0,00	500
dohody, mzda	3859,72	3800	3859,70	3860
2 % čerpanie	3806,07	5000	5026,61	5000
kancelárske potreby	154,40	100	212,54	200
cestovné	38,90	100	0,00	100
poštovné	285,25	300	244,45	200
softvér, tlačiareň	130,89	0	0,00	0
reprezentačné	27,62	50	29,40	50
webová stránka, doména	135,00	140	137,76	140
poplatok FSE, UIS	340,00	240	0,00	240
občerstvenie	37,10	50	36,51	50
poplatky banka a daň	117,75	120	119,80	120
overenie listín, kolký, registrácia 2 %	76,82	100	125,35	100
antivírusový program	50,30	0	0,00	50
iné publikácie	770,00	500	1170,16	1000
granty	3971,85	1800	1713,60	0
publikačná činnosť skupín/klubov	100,00	200	0,00	200
Výdavky spolu	21691,77	21000	20760,88	20810

Stav fin. prostriedkov k 31. 12. 2019	22896,98
Príjmy v roku 2020	18906,24
Výdavky v roku 2020	-20760,88
Stav fin. prostriedkov k 31. 12. 2020	21042,34

Dary do rezervného fondu	1250,00
Rezervný fond k 31. 12. 2020	13888,22

Poznámka: Všetky sumy sú uvedené v €

TABUĽKA NAJDLHŠÍCH JASKÝŇ NA SLOVENSKU stav k 31. 3. 2021

Ján Tencer

1. Demänovský jaskynný systém, Nízke Tatry, Demänovské vrchy	43036
2. Mesačný tieň, Východné Tatry, Vysoké Tatry	31840/9031*
3. Systém Stratskej jaskyne, Spišsko-gemerský kras, Slovenský raj	23809
4. Jaskyňa mŕtvych netopierov, Nízke Tatry, Dumbier	21158
5. Štefanová, Nízke Tatry, Demänovské vrchy	18231
6. Javorinka, Východné Tatry, Vysoké Tatry	11990
7. Jaskyňa zlomísk, Nízke Tatry, Demänovské vrchy	11255
8. Domica – Čertova diera, Slovenský kras, Silická planina	8439
9. Skalitý potok, Slovenský kras, Jasovská planina	8215
10. Systém Hipmanových jaskýň, Nízke Tatry, Demänovské vrchy	7650
11. Jaskyňa v Záskoči, Nízke Tatry, Demänovské vrchy	5034
12. Bobačka, Spišsko-gemerský kras, Muránska planina	4719
13. Liskovská jaskyňa – Jaskyňa L-2, Podtatranská kotlina, Chočské podhorie	4502
14. Belianska jaskyňa, Východné Tatry, Belianske Tatry	4077
15. Prosiecka jaskyňa, Chočské vrchy, Prosečné	4044
16. Jasovská jaskyňa, Slovenský kras, Jasovská planina	3924
17. Čachtická jaskyňa, Malé Karpaty, Nedze	3865
18. Bystrianska jaskyňa, Horehronské podolie, Bystrianske podhorie	3531
19. Nová Stanišovská jaskyňa, Nízke Tatry, Demänovské vrchy	3241
20. Stratený potok, Spišsko-gemerský kras, Muránska planina	3233
21. Harmanecká jaskyňa, Veľká Fatra, Bralná Fatra	3216
22. Stanišovská jaskyňa, Nízke Tatry, Demänovské vrchy	3138
23. Moldavská jaskyňa, Košická kotlina, Medzevská pahorkatina	3070
24. Gombasecká jaskyňa, Slovenský kras, Silická planina	3057
25. Okno, Nízke Tatry, Demänovské vrchy	2756
26. Čiernohorský jaskynný systém, Východné Tatry, Vysoké Tatry	2360
27. Javorová priepasť, Nízke Tatry, Demänovské vrchy	2322
28. Borinský jaskynný systém, Malé Karpaty, Homoľské Karpaty	2320
29. Silická ľadnica, Slovenský kras, Silická planina	2300
30. Brestovská jaskyňa, Západné Tatry, Roháče	2026
31. Sedlákova diera, Východné Tatry, Belianske Tatry	2025
32. Zápolná priepasť, Kozie chrbty, Važecký chrbát	1848
33. Systém Suchej a Mokrej diery, Východné Tatry, Vysoké Tatry	1829
34. Jaskyňa studeného vetra, Nízke Tatry, Dumbier	1818
35. Veľké Prepadlé, Malé Karpaty, Homoľské Karpaty	1755
36. Jaskyňa v Homoli, Spišsko-gemerský kras, Muránska planina	1737
37. Podbanište – Jaskyňa nad Kadlubom, Revúcka vrchovina, Železnícke predhorie	1570
38. Drienovská jaskyňa, Slovenský kras, Jasovská planina	1558
39. Jaskyňa Teplica, Spišsko-gemerský kras, Muránska planina	1558
40. Krásnohorská jaskyňa, Slovenský kras, Silická planina	1550
41. Suchá jaskyňa 1, Veľká Fatra, Hôľna Fatra	1541
42. Suchá jaskyňa, Nízke Tatry, Demänovské vrchy	1536
43. Ardovská jaskyňa, Slovenský kras, Silická planina	1510
44. Dobšinská ľadová jaskyňa, Spišsko-gemerský kras, Slovenský raj	1483
45. Sokolová, Nízke Tatry, Demänovské vrchy	1460
46. Medvedia jaskyňa, Nízke Tatry, Demänovské vrchy	1420
47. Četníkova svadba, Strážovské vrchy, Strážov	1380
48. Mílada, Slovenský kras, Silická planina	1308
49. Plavecká jaskyňa, Malé Karpaty, Plavecké predhorie	1253
50. Nová Michňová (M-2), Spišsko-gemerský kras, Muránska planina	1245
51. Ladzianskeho jaskyňa, Spišsko-gemerský kras, Muránska planina	1212
52. Jaskyňa v ponore Jašteričieho jazera, Slovenský kras, Silická planina	1189
53. Hrušovská jaskyňa, Slovenský kras, Silická planina	1139
54. Veľká Bikfa, Slovenský kras, Silická planina	1101
55. Brázda, Slovenský kras, Silická planina	1100
56. Dračia jaskyňa v Sokole, Nízke Tatry, Demänovské vrchy	1100

Údaje sú uvedené v metroch. Hrubešie vytlačené sú lokality, na ktorých nastali nejaké zmeny porovnaní s minulým rokom.
 *Za dĺžkovým údajom jaskyne Mesačný tieň je údaj z pokračujúceho revízneho merania a vytvárania stabilizovaného meračského polygónu.

Ján Tencer

1. Systém Hipmanových jaskýň, Nízke Tatry, Demänovské vrchy	499
2. Javorinka, Východné Tatry, Vysoké Tatry	480
3. Mesačný tieň, Východné Tatry, Vysoké Tatry	451
4. Skalísty potok, Slovenský kras, Jasovská planina	376
5. Jaskyňa mŕtvych netopierov, Nízke Tatry, Ďumbier	324
6. Javorová priepasť, Nízke Tatry, Demänovské vrchy	313
7. Jaskyňa v Záskočí - Na Predných, Nízke Tatry, Demänovské vrchy	284
8. Čiernohorský jaskynný systém, Východné Tatry, Vysoké Tatry	232
9. Kunia priepasť, Slovenský kras, Jasovská planina	203
10. Tristarská priepasť, Východné Tatry, Belianske Tatry	201
11. Demänovský jaskynný systém, Nízke Tatry, Demänovské vrchy	196
12. Systém Stratenskej jaskyne, Spiško-gemerský kras, Slovenský raj	194
13. Ľavran, Nízke Tatry, Demänovské vrchy	187
14. Čertova diera, Slovenský kras, Horný vrch	186
15. Nová Kresanica, Západné Tatry, Červené vrchy	183
16. Brázda, Slovenský kras, Silická planina	181
17. Bystriansky závrť, Horehronské podolie, Bystrianske podhorie	174,5
18. Belianska jaskyňa, Východné Tatry, Belianske Tatry	174
19. Vajsáblova priepasť , Malé Karpaty, Biele hory	170
20. Sedláková diera , Východné Tatry, Belianske Tatry	168
21. Zadný úplaz, Západné Tatry, Červené vrchy	165
22. Jaskyňa zlomisk, Nízke Tatry, Demänovské vrchy	148
23. Malá Žomboj, Slovenský kras, Silická planina	147
24. Veľká Bikfa, Slovenský kras, Silická planina	147
25. Bobačka, Spiško-gemerský kras, Muránska planina	142
26. Beňova medvedia jaskyňa, Strážovské vrchy, Strážov	140
27. Jaskyňa slnečného lúča, Nízke Tatry, Demänovské vrchy	138
28. Ponorová priepasť, Slovenský kras, Silická planina	135
29. Čertov dych, Slovenský kras, Horný vrch	130
30. Štefanová, Nízke Tatry, Demänovské vrchy	129
31. Jaskyňa studeného vetra, Nízke Tatry, Ďumbier	128
32. Ľadová priepasť, Nízke Tatry, Demänovské vrchy	125
33. Diviacia priepasť, Slovenský kras, Plešivecká planina	123
34. Nová éra, Východné Tatry, Belianske Tatry	121
35. Prosiecka jaskyňa , Chočské vrchy, Prosečné	121
36. Bezodná priepasť, Západné Tatry, Osobitá	120
37. Veterná priepasť, Slovenský kras, Horný vrch	120
38. Silická ľadnica, Slovenský kras, Silická planina	117
39. Dobšinská ľadová jaskyňa, Spiško-gemerský kras, Slovenský raj	112
40. Natrhnutá priepasť, Slovenský kras, Dolný vrch	112
41. Okno, Nízke Tatry, Demänovské vrchy	110
42. Hlinoš, Slovenský kras, Dolný vrch	110
43. Čachtická jaskyňa, Malé Karpaty, Nedze	110
44. Attilova priepasť, Slovenský kras, Silická planina	108,5
45. Mojtínska priepastná jaskyňa, Strážovské vrchy, Strážov	107
46. Borinský jaskynný systém, Malé Karpaty, Homoľské Karpaty	107
47. Priepasť v Okolíku, Západné Tatry, Osobitá	106
48. Gombasecká jaskyňa, Slovenský kras, Silická planina	104
49. Zvonivá jama, Slovenský kras, Plešivecká planina	101
50. Obrovská priepasť, Slovenský kras, Dolný vrch	100
51. Bystrianska jaskyňa, Horehronské podolie, Bystrianske podhorie	99
52. Nová Michňová (M-2), Spiško-gemerský kras, Muránska planina	97,5
53. Kosienky, Nízke Tatry, Demänovské vrchy	97
54. Jaskyňa pod Úplazom, Východné Tatry, Vysoké Tatry	97
55. Priepasť na Sivom vrchu, Západné Tatry, Sivý vrch	93
56. Priepasť v Grúni, Nízke Tatry, Demänovské vrchy	92
57. Jaskyňa na Rúbani, Strážovské vrchy, Strážov	92
58. Jaskyňa za Bukovicou, Nízke Tatry, Demänovské vrchy	91

Údaje sú uvedené v metroch. Hrubešie vytlačené sú lokality, na ktorých nastali nejaké zmeny v porovnaní s minulým rokom.

ADRESÁR

SLOVENSKEJ SPELEOLOGICKEJ SPOLOČNOSTI NA ROK 2021

Oficiálna adresa SSS: **Hodžova 11, 031 01 Liptovský Mikuláš, www.sss.sk**
sekretariát: **044/552 45 56, 0908 931 034 (M. Strmenská), speleo@ssj.sk, speleo.sss@gmail.com**
úradné hodiny: **pondelok, utorok, streda, piatok 8.00 – 13.00 hod.**

Výbor SSS			
Meno	funkcia	telefón	e-mail
Ing. Peter Holúbek	predseda	044/552 20 61, 044/552 51 74 044/432 77 08, 0904 333 613	peter.holubek@smopaj.sk
Pavel Herich	podpredseda	0944 108 618	herich@speleodd.sk
Mgr. Karol Kýška	tajomník	0948 693 191	mgr.kyska@airtrend.sk
Mgr. Bohuslav Kortman	ekonóm	0905 488 028	bohuslav.kortman@speleostrazov.sk
RNDr. Martin Budaj, PhD.	člen	0910 615 053	m.b@speleo.sk
Doc. RNDr. Peter Magdolen, PhD.	člen	02/602 96 603 0904 141 186	peter.magdolen@uniba.sk magdolen@fns.uniba.sk
Mgr. Pavol Pokrievka ml.	člen	0902 263 520	palopokrievka@gmail.com
Ing. Ján Tulis	čestný predseda	053/446 33 04 0903 811 687	speleorajsk@gmail.com

Kontrolná komisia			
Meno	funkcia	telefón	e-mail
Ing. Ivan Demovič	predseda	0908 420 545	ivan.demovic1@gmail.com
Gabriel Lešínský	člen	0905 650 216	gabishark@gmail.com
Gabika Majerníčková	členka	0907 474 508	gabik8@gmail.com

Jaskyniarske skupiny/kluby			
Názov	predseda	telefón	e-mail, www
Jaskyniarska skupina Adama Vallu	Tomáš Hampl	0948 392 752	tomashampl@azet.sk
Adonis Ten	Attila Dobos	0903 656 664	dobosati007@gmail.com
Jaskyniarska skupina Aragonit	Eduard Piovarči	0904 800 011	aragonit7@azet.sk
Jaskyniarska skupina Arachnos – Slovenský kras	Ladislav Juhász	0911 226 472	vizy18@gmail.com
Speleoklub Badizer Ardovo	Alexander Skokan	0910 502 457	skokan.alexander@gmail.com
Speleoklub Banská Bystrica	Ing. Štefan Mlynárik	0903 514 704	stevo.mlynarik@gmail.com www.speleo.sk

Názov	predseda	telefón	e-mail, www
Speleo Bratislava	Ing. Pavol Červen	02/58 222 528 0908 797 809	petersevo@gmail.sk cerven@ditec.sk, igaz.cs@gmail.com www.speleobratislava.webnode.sk
Oblasťná skupina Brezno	Lubomír Múka	0905 269 845	speleobrezno@gmail.com, https://osbr.sss.sk/
Speleoklub Cassovia	Ing. Jozef Thuróczy	0905 515 979	thuroczyjozef@gmail.com https://cassovia.sss.sk/
Oblasťná skupina Čachtice	Lukáš Kubičina	0914 230 387	oscachtice@gmail.com
Speleologický klub Červené vrchy Slovakia	Ján Šmoll	0903 512 283	jansmoll1@gmail.com www.cervenevrchy-speleo.sk
Jaskyniarsky klub Demänovská Dolina	Pavel Herich	0944 108 618	herich@speleodd.sk www.speleodd.sk
Speleo-Detva	Elena Hipmanová	0910 993 703	ehipmanova@gmail.com, https://speleodetva.sss.sk/
Speleoklub Drienka Košice	Ing. Jozef Psotka	0904 338 683	jozef.psotka@gmail.com, www.drienka.netkosice.sk
Jaskyniarsky klub Dubnica nad Váhom	Peter Medzihradský	0905 380 671	pmedzihradsky@gmail.com www.dubnica.sss.sk
Speleoklub Ďumbier	Mgr. Stacho Mudrák	0919 225 273 0905 135 535	s.m@speleo.sk www.jmn.sk
Meander – Hájsky klub športovej speleológie	Tomáš Fussgänger	0944 592 831	hufihu@seznam.cz www.hkss.sss.sk
Jaskyniarsky klub Handlová	Peter Strečanský	046/547 36 81 0908 642 970	peter.strecansky@gmail.com www.jkhandlova.webnode.sk
Speleoclub Chočské vrchy	Ing. Juraj Szunyog	0910 555 654	juraj.szunyog@mondigroup.com www.schv.sk
Oblasťná skupina Inovec	Ing. Ivan Demovič	0908 420 545	ivan.demovic1@gmail.com
Oblasťná skupina Jána Majku	MVDr. Zbyněk Valenta	0948 383 178	zvcave@email.cz www.osjm.sk
Oblasťná skupina Liptovská Teplička	Vlastimil Knapp	0908 903 798	knapp.vl@gmail.com
Oblasťná skupina Liptovský Mikuláš	Lubica Mareková	0908 447 205	lub.luhova@gmail.com
Jaskyniarsky klub Liptovský Trnovec	Rastislav Hollý	0903 596 509	stolarstvoholly@centrum.sk
Speleoklub Malá Fatra	Ing. Pavol Pokrievka st.	043/422 37 01 0908 964 754	pavolpokrievka@zoznam.sk http://speleomalafatra.webnode.sk/
Speleoklub Minotaurus	RNDr. Jaroslav Stankovič	058/734 34 26 0905 412 048	stankov@ke.psg.sk www.krasnohorska-jaskyna.sk
Speleoklub Muránska planina	Ing. Ivan Rusnák	0903 296 234	rusnak_i@stonline.sk
Speleoklub Nicolaus	Ing. Peter Holúbek	044/552 20 61 044/552 51 74 0904 333 613	peter.holubek@smopaj.sk https://nicolaus.sss.sk/
Oblasťná skupina Orava	Štefan Poláčik	0903 950 231	speleo.orava@gmail.com stp.supran@gmail.com

Názov	predseda	telefón	e-mail, www
Jaskyniari Plavecké Podhradie	JUDr. Marián Grúz	0918 432 640	marian.gruz@gmail.com mariangruz@speleopp.sk www.speleopp.sk
Oblasťná skupina Prešov	Rudolf Košč	0905 237 565	kosc@zladiera.sk www.zladiera.sk
Oblasťná speleologická skupina Rimavská Sobota	Stanislav Scholtz	0908 714 306 0904 862 248 (Igor Balciar)	ossrs@jaskyne.info www.jaskyne.info
Speleoklub Rokoš	Eubomír Kubíček	0948 879 898	lubomir.kubicek@gmail.com
Speleo Rožňava	Mikuláš Repaszký	0925 756 833	mikulas.repaszky@gmail.com www.speleorožnava.webnode.sk
Oblasťná skupina Ružomberok	Bc. Miroslav Jurečka	0905 793 351 0907 041 625	jurecka@rknet.sk www.speleork.sk
Speleologický klub Slovenský raj	Ing. Ján Tulis	053/446 33 04 0903 811 687	speleorajs@gmail.com www.speleoraj.sk
Sekcia speleopotápania	Peter Kubička	0905 108 699	kubi@kubi.sk www.kubi.sk
Speleodiver	Mgr. Karol Kýška	0948 693 191	mgr.kyska@airtrend.sk
Jaskyniarska skupina Spišská Belá	Eubomír Plučinský	0944 214 107	lplucinsky@gmail.com
Jaskyniarsky klub Strážovské vrchy	Mgr. Bohuslav Kortman	0905 488 028	bohuslav.kortman@speleostrazov.sk www.speleostrazov.sk
Speleoklub Šariš	Ing. Peter Hurný	0907 955 243	hurny.peter@condornet.sk, speleosaris@gmail.com www.speleosaris.estranky.cz
Speleoklub Tisovec	Dušan Hutka	0908 914 017	hutkatisovec@gmail.com
Trenčiansky speleoklub	Miroslav Sova	0918 602 869	sovamiro@gmail.com
Speleoklub Tribeč	Mgr. Zuzana Kosejová	0944 164 040	zuzanakosejova@gmail.com
Speleoklub Trnava	RNDr. Alexander Lačný, PhD.	0908 895 769	sasol@speleott.sk www.speleott.sk
Jaskyniarsky klub Speleo Turiec	Mgr. Pavel Pokrievka ml.	0902 263 520	palopokrievka@gmail.com www.speleoturiec.sk
Oblasťná skupina Uhrovec	Jozef Kováčik	038/760 70 38 0903 273 475	jzfkvc@gmail.com
Speleoklub Univerzity P. J. Šafárika, Košice	Doc. RNDr. Zdenko Hochmuth, CSc.	051/774 72 55 0908 977 594	zdenko.hochmuth@upjs.sk www.speleoupjs.sk
Jaskyniarsky klub Varín	Ján Nemček	0908 751 388 0905 365 688 (Pavol Cvacho)	jkvarin@centrum.sk, cvachopalo2@gmail.com https://speleovarín.sss.sk/
Oblasťná skupina Veľká Fatra	Zuzana Hric	0910 198 325	zuzuvacekova@gmail.com
Žilinský jaskyniarsky klub	Tibor Pajtina	0903 772 579	jaskyniari@jaskyniari.sk www.jaskyniari.sk

Jaskynná záchranná skupina Horskej záchrannej služby			
tiesňové tel. číslo HZS 183 00	Peter Nemec, vedúci JZS HZS 0903 624 108	speleo@hzs.sk	www.speleorescue.sk

Spolupracujúci dobrovoľní jaskynní záchranári z radov SSS				
	Meno a priezvisko	Klub SSS	kontakt	oblasť
1	Peter Medzihradský	JK Dubnica nad Váhom	0905 380 671	západ
2	Ján Marek	JK Dubnica nad Váhom	0911 586 874	
3	Ondrej Novák	JK Dubnica nad Váhom	0911 197 265	
4	Pavol Pokrievka ml.	JK Speleo Turiec	0902 263 520	
5	Patrik Neuschel	JK Speleo Turiec	0907 874 171	
6	Maroš Lejava	JK Speleo Turiec	0915 461 441	
7	Juraj Míšaný	Jaskyniari Plavecké Podhradie	0907 426 124	
8	Matej Ševčík	Speleo Bratislava	0903 504 013	
9	Maroš Katreniak	Speleoklub Ďumbier	0949 305 629	
10	Dominik Miler	Speleoklub Ďumbier	0948 876 997	
11	Igor Michlík	JS Spišská Belá	0949 463 935	východ
12	Martin Grivalský	JS Spišská Belá	0949 463 935	
13	Míchal Grivalský	JS Spišská Belá	0908 973 890	
14	Mikuláš Repaszký	Speleo Rožnava	0905 756 833	
15	Jozef Hetesi	Speleoklub Drienka Košice	0918 333 882	
16	Ľuboš Suchý	JS Arachnos - Slovenský kras	0948 098 671	
17	Tomáš Suchý	JS Arachnos - Slovenský kras	0917 490 807	
západ = oblasť smerom od Liptova na západ (Nízke Tatry, Chočské vrchy, Malá a Veľká Fatra...) východ = oblasť smerom od Liptova na východ (Vysoké Tatry, Belianske Tatry, Slovenský kras/raj...)				
V prípade vážnej nehody nekontaktujte miestnych záchranárov, ale volajte priamo JZS HZS!				

Výber z aktívnych internetových stránok

Jaskyňa mŕtvych netopierov	www.jmn.sk
Jaskyňa Mesačný tieň	www.mesacnytien.sk
Malá Stanišovská jaskyňa	www.stanisovska.sk
Krásnohorská jaskyňa; speleologická vodcovská služba	www.krasnohorska-jaskyna.sk
Zlá diera (Zla džura); speleologická vodcovská služba	www.zladiera.sk
Prepoštská jaskyňa	www.muzeumpraveku.sk
Bojnická hradná jaskyňa	www.bojnicecastle.sk/jaskyna-sk.html
ŠOP SR - Správa slovenských jaskýň	www.ssj.sk
Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva	www.smopaj.sk
THERION softvér	therion.speleo.sk
Pre cestovateľov a jaskyniarov: „Objavte nespoznatú slobodu!“	www.sibir.sk

Iné užitočné kontaktné údaje

- **Oblastné strediská Horskej záchrannej služby tiesňové telefónne číslo HZS: 183 00**
  - OS HZS Vysoké Tatry, tel.: 052/442 28 20, e-mail: vtatry@hzs.sk
  - OS HZS Nízke Tatry-Jasná, tel.: 044/559 16 78, e-mail: ntsever@hzs.sk
  - OS HZS Nízke Tatry-Bystrá tel.: 048/619 53 26, e-mail: ntjuh@hzs.sk
  - OS HZS Západné Tatry – Žiarska dolina, tel.: 044/558 62 18, e-mail: ztjuh@hzs.sk
  - OS HZS Západné Tatry – Zverovka, tel.: 043/539 51 01, e-mail: ztsever@hzs.sk
  - OS HZS Malá Fatra-Vrátna, tel.: 041/569 52 32, e-mail: mfatra@hzs.sk
  - OS HZS Malá Fatra-Stredné Beskydy, tel.: 043/586 31 04, e-mail: orava@hzs.sk
  - OS HZS Veľká Fatra, tel.: 048/419 97 24, e-mail: vfatra@hzs.sk
  - OS HZS Slovenský raj, tel.: 053/429 79 02, e-mail: raj@hzs.sk
  - Stredisko lavínovej prevencie HZS Liptovský Hrádok, tel.: 0903 624 130, e-mail: slp@hzs.sk
  - Infocentrum – Starý Smokovec, tel.: 052/478 26 61, e-mail: infocentrum@hzs.sk
- **Speleozáchrana Mesačný tieň** – (kontakty, v prípade potreby použiť v hierarchickom poradí)
Šmída 0915 668 914, Zverka 0902 852 502, Megela 0903 903 323, Valenta 0948 383 178,
Lacko 0908 520 720, Stankovič 0905 412 048
- **Speleopotápanie** – kontaktná osoba v prípade nehody: Karol Kýška 0948 693 191
- **ŠOP SR – Správa slovenských jaskýň (SSJ)** – Hodžova 11, 031 01 Liptovský Mikuláš,
044/552 01 58, cave@ssj.sk, www.ssj.sk
- **SSJ, Oddelenie praktickej starostlivosti o jaskyne a environmentálnej výchovy** (RNDr. Vladimír Papáč, PhD.), Železničná 31, 979 01 Rimavská Sobota, 047/581 15 28, 0910 970 123, vladimir.papac@ssj.sk
- **Speleologická strážna služba** – koordinátori: 0903 256 953, pavol.stanik@ssj.sk (P. Staník),
0904 862 248, igor.balciar@ssj.sk (I. Balciar)
- **Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva (SMOPaJ)** – Školská 4, 031 01 Liptovský Mikuláš,
044/552 20 61, 552 45 58, smopaj@smopaj.sk, www.smopaj.sk
- **SMOPaJ – pracovisko Košice** – Ďumbierska 26, 040 01 Košice (Ing. J. Psotka, G. Lešínský),
055/633 30 23, gabishark@post.sk
- **Česká speleologická spoločnosť** – Na Březince 1513/14, 158 00 Praha 5, +420 722 651 110,
sekretariat@speleo.cz, www.speleo.cz
- **Správa jeskyní České republiky** – Květnové náměstí 3, 252 43 Průhonice, spravajeskynicr@caves.cz,
www.caves.cz
- **Správa jeskyní Moravského krasu** – Svitavská 11-13, 678 01 Blansko, +420 516 415 476, www.cavemk.cz
- **Krásnohorská jaskyňa** – RNDr. Jaroslav Stankovič, Rožňava, 0905 412 048,
www.krasnohorska-jaskyna.sk
- **Jaskyňa mŕtvych netopierov** – Ľubomír Kubanda, 0905 135 535, kontakt@jmn.sk, www.jmn.sk
- **Jaskyňa Zlá diera** – Rudolf Košč, Prešov, 0905 237 565, kosc@zladiera.sk, www.zladiera.sk
- **Malá Stanišovská jaskyňa** – 032 03 Liptovský Ján, Jánska dolina 185, správca jaskyne: 0908 640 061,
info@sibir.sk, www.stanisovska.sk
- **Medzinárodná speleologická únia (UIS)** – Union Internationale de Spéléologie, Fadi Nader,
7 Boulevard Marcel Pourtout – batiment B, 92500 Rueil-Malmaison, France; secretary@uis-speleo.org,
http://www.uis-speleo.org
- **Európska speleologická federácia (FSE)** – Fédération Spéléologique Européenne, B.P. 3067,
L-1030 Luxembourg; contact@eurospeleo.org, http://www.eurospeleo.eu
- **Verejnosti voľne prístupné jaskyne na Slovensku** – www.ssj.sk/jaskyne/volne-pristupne/
- **Slovenská speleologická spoločnosť** – www.sss.sk – oficiálna stránka
V prípade akýchkoľvek pripomienok, návrhov alebo podnetov z vašej strany kontaktujte redakciu webu:
Zodpovedný redaktor: Mgr. Lukáš Vlček, PhD., e-mail: lukasvlcek@yahoo.com
Redaktor/Administrátor: Ing. Michal Danko, e-mail: michal.danko@gmail.com